

Dogovorjene cene za krompir

Potrošnikom s področja Novega mesta bo zagotovljena preskrba krompirja za ozimnico. Po čem? Bel krompir: 65 din/kg, slabše vrste krompirja bodo še cenejše – Novomeška in žužemberška zadruga ter trgovina se odrekajo zaslužku v prid kupcem

Letos avgusta so bili kmetijski pridelki za okoli 84 odstotkov dražji kot lani v tem času, zato so vsi potrošniki ob tolikšnih podražitvah močno prizadeti. Da ne bi gospodinjstva ob nakupu ozimnice prišla še v večje težave, je 8. septembra načelnik oddelka za gospodarstvo pri občinski skupščini Novo mesto Marjan Simić sklical posvet s predstavniki KZ Novo mesto in Žužemberk, kmetijskimi strokovnjaki, zastopniki trgovine in tržne inšpekcije. Ugotavljali so, kakšen je letosnji pridelek krompirja, se dogovarjali kako bodo odkupovali, predvsem pa so govo-

rili o enotnih cenah pri odkupu.

Kakor kaže, bo letos krompirja precej manj kot lani, razen tega bo precej slabši, ker močno gnije. Ne glede na to po vaseh, predvsem v Suhi krajini, že hodijo nakupovalci s Hrvaškega celo iz Kragujevca in odkupujejo krompir po 80 din. Stranke od daleč bodo kmalu preskrbljene in ne bodo več delale zmešnjave v ceni na našem trgu, nespametno pa je od domačih nakupovalcev (bolnice, restavracije, internatov in drugih), da krompir kupujejo pri kmetih. Pri drugih ali v trgovini bi ga ku-

pili ceneje! Tudi zasebni potrošniki še niso vajeni kupovati ozimnice v trgovini in raje samo hodijo po vaseh. Pri tem pa se nemalokrat zgodi, da jim kmet odrine merkur, ki je videti bel, sodi pa med slabše vrste krompirja.

Predstavniki obeh zadrug na našem področju so izjavili, da bi lahko odkupili okoli 300 ton krompirja za potrebe novomeškega trga in da bodo pri odkupu nastopali z enotnimi cenami. V prid potrošnikom se bosta zadrugi kot trgovina letos odrekli večjim zaslužkom in so pripravljene kriti iz svojih skladov celo morebitne izgube.

Potrošnikom z novomeškega področja se torej ne bo izplačalo krompirja za ozimnico nabaviti drugje kot v trgovini ali v zadrugi, kjer bodo lahko izbirali tudi med posameznimi vrstami. Dogovorjeno je bilo, naj bi potrošnik za večje količine belega krompirja ne plačal več kot okoli 65 din za kg, medtem ko bi bile slabše vrste krompirja še znatno cenejše.

Ledeno neurje nad Dolenjsko

Vihar s točo je zajel minulo nedeljo popoldne več dolenjskih krajev in povzročil veliko škodo na poljih in v vinogradih. Zlasti močno je toča oklestila šentjernejsko območje, kjer so uničeni še nepospravljeni pridelki. Ledeni vihar je hudo obdelal Dramo, Zameško, škocjansko-smarješko območje in okolico Karteljevega, kjer je segel do Mirne peči. Neurje je divjalo kakšnik petnajst minut. Škoda še ni ocenjena.

V nedeljo: državno prvenstvo v Krškem

Franc Babič, državni prvak v speedwayu, bo v nedeljo, 19. septembra, branil naslov šampiona. Ob 15. uri se bo na stadionu Matije Gubca v Krškem začelo I. kolo državnega prvenstva. Nastopili bodo najboljši jugoslovanski vozači, med njimi kar 7 Slovencev: Babič iz Krškega, Perko in Kos iz Maribora, Močnik in Kališnik iz Kranja ter Milharčič iz Ljubljane.

Sestanek predstavnikov IS in predsednikov dolenjskih občin (Foto: Dolenjski list)

Janko Smole s predsedniki

V četrtek, 9. septembra popoldne, so obiskali Novo mesto predsednik izvršnega sveta SRS Janko Smole, član izvršnega sveta Rudi Čačinovič in pomočnica

republiškega sekretarja za finance Dragica Dekleva. V poslopiju občinske skupščine v Novem mestu so se pogovarjali s predsedniki dolenjskih občinskih skupščin: Z Radom Dvoršakom iz Črnomlja, Ivanom Ahlinom iz Grosupljega, s Francem Vrviščarjem iz Metlike, Sergijem Thorževskim iz Novega mesta in z Ivanom Goletom iz Trebnjega.

pa so poudarili, da ni pričakovati nobenih odstopanj od načela reforme, vsekakor je treba napeti vse sile in skrajno varčevati, predvsem pa zagotoviti še tesnejše in prizadevnejše sodelovanje z gospodarskimi organizacijami, če hočemo uspešno izpeljati to neprijetno, a nujno potrebno operacijo.

M. MOSKON

Slovenski oktet v Novem mestu

V soboto, 18. septembra zvečer, bo v Novem mestu gostoval Slovenski oktet. Na prireditvi, ki se bo pričela ob 20. uri v dvorani kulturnega doma, bo svetovno znani vokalni ansambel iz Ljubljane zapel nekaj najlepših pesmi iz svojega repertoarja. Novomeščani, ki so pogrešali takih prireditev, bodo ob gostovanju slovitega okteta gotovo prišli na svoj račun. Da ne bo nepotrebnega prerivanja pred prodajalno vstopnic, naj si delovni kolektivi in posamezniki vstopnice pravočasno zagotovijo, lahko pa jih tudi rezervirajo po telefonu. Sedeži veljajo 300 in 200 dinarjev, stojšča pa 100 dinarjev.

KRŠKO: 28 milijonov za stanovanja borcev

66 borcev v krški občini je dobilo letos 28 milijonov dinarjev pojasnila za nova stanovanja ali za popravilo starih. Precejšnjo pomoč je bila izkazana tudi borcem kmetom. Med drugim so deloma ali povsem odpisali davke 80 borcem.

Delavske športne igre v Brežicah

Tudi letos bodo v Brežicah delavske športne igre, v počastitev 28. oktobra, občinskega praznika te občine. V ta namen je komisija za rekreacijo pri ObSS, Brežice že začela delati.

Komisija bo skušala vključiti v tekmovanja čimveč sindikalnih podružnic, saj praznujemo letos 20-letnico osvoboditve, 20-letnico ustanovitve Enotnih sindikatov Jugoslavije in 15-letnico samoupravljanja.

Delavske igre so tekmovanja med sindikalnimi podružnicami: na programu so šah, odbojka, namizni tenis, streljanje, kegljanje itd. Posamezne podružnice lahko prijavijo eno ali več ekip. Zmagovalne ekipe bodo dobile prehodne pokale.

NEVENKA BOGDAN

Vreme

OD 16. DO 26. SEPTEMBRA

Okrog 18. in 22. septembra padavine z ohlaiditvijo, v ostalem pretežno lepo vreme.

Dr. V. M.

KRŠKO: največ rezerv je v bolniških

Razvoj zahteva množično, serijsko proizvodnjo – Polletni plan ni uresničen, vendar se je v juliju in avgustu že obrnilo na bolje – Izvoz je bil v prvem polletju manjši kot lani – Rezerve je treba iskati v preusmerjanju delavcev iz neproizvodnih na proizvodna delovna mesta – Preveč bolniških, hkrati s tem pa tudi vse preveč nadur

Na skupnem plenumu SZDL, ZK in sindikata, ki je bil 9. septembra popoldne v Krškem, je tekla beseda največ o uresničevanju gospodarske reforme. Udeleženci so dobili obsežno gradivo o realizaciji družbenega načrta občine v prvem polletju in o gibanju osebnih dohodkov. V nadaljnjem povzemanju samo naj-

važnejše ugotovitve iz poročila in iz zelo živahne razprave.

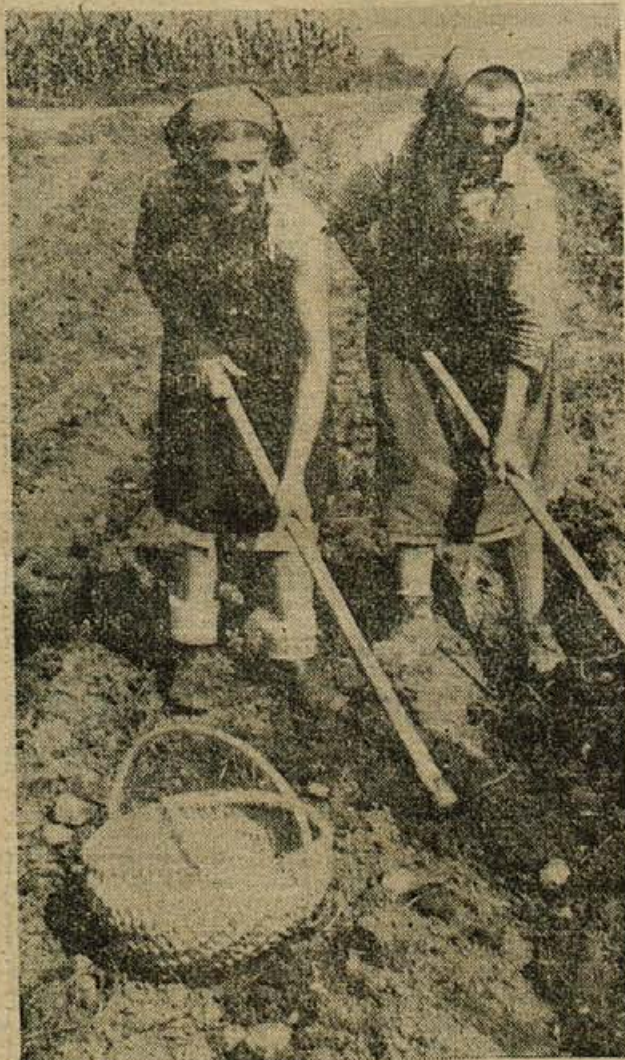
Največjo odgovornost za uresničevanje reforme prevzemajo kolektivi delovnih organizacij, reformo pa je treba pojmovati kot celoto, sestavljeno iz hkratnega razvoja družbenega upravljanja in razvoja proizvodnih sil

ob smotrnejšem gospodarjenju. Noben kolektiv ne bo mogel v bodoče iskati rešitve izven svoje delovne organizacije ter v instrumentariju delitve med njo in družbo, pač pa samo v sebi.

Edina rešitev v vseh proizvodnih delovnih organizacijah je v množični serijski

proizvodnji izdelkov. To bo marsikje zahtevalo izpremembo tehnoloških postopkov in strokovne kadre, ki bodo kos takšni nalogi. V arčevanje povsod in pri vsem, seveda vedno le v mejah razumnosti, postaja vsakodnevna naloga. Največje in najmočnejše zagotovilo, da bomo reformo uresničili, pa je lahko edinolečvrsta pripravljenost vsega kolektiva, ki mora v pravem pomenu besede ves sodelovati pri izpolnjevanju novih nalog.

(Nadaljevanje na 2. str.)

V Beli krajini so začeli izkopavati krompir. Pravijo, da ga ni malo, kmetje pa s pridelkom niso zadovoljni, ker je krompir nagnit. Prizadeti so zlasti boljše vrste krompirja, medtem ko pri merkurju škode še ni opaziti.

KRŠKO: NAJVEČ REZERV JE V BOLNIŠKIH

(Nadaljevanje s 1. str.)

Materialni stroški so se zmanjšali

Podatki o realizaciji družbenega plana v prvem polletju segajo sicer v obdobje pred reformo, so pa kljub temu zanimivi in hkrati poučni. Še preden jih nastejemo v glavnih obrisih je treba poudariti, da plan v prvem polletju ni bil uresničen v celoti, da pa se je stanje v juliju in avgustu že bistveno popravilo. Planske naloge so bile, v celotnem gospodarstvu uresničene 45,8 odstotno, to da proizvodnja je bila hkrati za 11,8 odst. večja kot v prvem polletju lani. Najbolj se je povečala nasproti oni v 1964. v kmetijstvu (za 45,4 odst.), v trgovini (za 38,5 odst.), v gostinstvu (za 23,8 odst.) in v obrti (za 23,1 odst.).

Nekoliko slabše je z izvozom, ki je v vseh podjetjih manjši kot lani (doseženega je vsega 98,4 odst. lanskega izvoza v prvem polletju). Stanje pa se je tudi tu v juliju in avgustu zelo popravilo. Zelo razveseljuje so številke, ki povedo, da so se materialni stroški povečali za 9 odst. manj kot bruto proizvod, narodni dohodek pa se je povečal za 23 odst. bolj in čisti dohodek za 21 odst. bolj kot bruto proizvod. Iz tega lahko razberemo, da so težnje po varčevanju in gospodarnosti v proizvodnji zmagovale že v prvem polletju, ko smo komaj začeli govoriti o reformi.

V razpravi so načeli vprašanje odpuščanja zaposlenih, ki naj bo samo izhod v skrajni sili. Doselej je prejele odpoved 37 zaposlenih, kar torej še ni zaskrbljujoče. Predvsem naj delovne organizacije iščejo rezerve v preusmerjanju delavcev z neproizvodnih na proizvodna delovna mesta. Hkrati s tem naj poskrbijo, da bo fizično delo dostojneje nagrajevano in da bo pri nagrajevanju kar se najbolj da prišla do izraza neposredna odgovornost.

Vsak aktivni zavarovalec je bil v bolniški

Podatki, ki govorijo o bolniških, so porazni! Lani je bilo zaradi prevlekle uporabe

sredstev zdravstvenega sklada pri social. zavarovanju v krški občini ob 6555 zaposlenih 2 milijona primanjkljaja. Letos se je poraba teh sredstev tako povečala, da je pri 6223 zaposlenih primanjkljaja v prvem polletju že 83 milijonov din! Kar 6004 zavarovancev je bilo v prvih 6 mesecih letos v bolniški do 30 dni, pri tem pa so naredili 43.000 bolniških dni, medtem ko je bilo 640 zavarovancev na bolniški nad 30 dni, kar da novih 33.000 bolniških dni. Računsko vzeto je bil v prvem polletju vsak aktivni zavarovalec v krški občini na bolniški! Izračuni o tem, koliko je bil izpad proizvodnje in kolikošen v narodnem dohodku, bi postregli z zamejnimi milijoni. Po drugi strani spet pa so se bolniške odrazile v nadurah: ljudi, ki so bili na bolniški, je bilo treba v proizvodnji nadomestiti tako, da so zdravi delali dlje kot sicer. Približno 170.000 izplačanih nadur v prvem polletju je prav gotovo v vzročni zvezi z bolniškimi. Skrajni čas je bil, da so podjetja prenehala izplačevati nadure in da jih zdaj obračunavajo s prostim časom.

Na plenumu so sprejeli več sklepov. Menili so, da bodo morale občinska skupščina in vodstva družbenih organizacij do konca leta, v neposrednih stikih z delovnimi organizacijami le-te kar najbolj angažirati za izpolnitev plana. Kolektivi naj na širših zborih pretresajo naloge v zvezi z reformo, tako da bo vsak član kolektiva res seznanjen z njimi. Proračunsko potrošnjo bo treba zmanjšati, vendar najprej tam, kjer bodo posledice najmanjše. Zlasti ne bi smeli pozabiti na družbene službe, ki morajo imeti v primerjavi z drugimi proračunskimi potrošniki zagotovljenih največ sredstev. Delovne organizacije naj zagotovijo zaposlenim povečane osebne dohodke, da bi ublažili vpliv podražitve osnovnih življenjskih potrebščin. To naj naredijo v okviru sredstev, ki so jim na voljo zaradi znižanja prispevkov, vse ostalo pa naj pridobijo s povečanjem storilnosti. Zelo narobe bi bilo povečevati osebne dohodke na račun skladov.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Po zadnjih vesteh, ki so prišla v terek ponoči, je Indija potem, ko so po svetu že skoraj čisto obupali nad tem, da bo U Tan kaj opravil, privolil v to, da ustavi sovražnost. Zda je treba to doseči v Ravalpindiju, glavnem mestu Pakistana, kamor se bo generalni sekretar OZN po vsej verjetnosti znova vrnil, preden bo šel v Moskvo, kamor je tudi namenjen.

Počasi torej vendarle dozoreva spoznanje, da z vojno kašmirskega problema ni mogoče rešiti, kajti ob koncu vojne, kajti (tudi te vojne bo konec, kot se je doslej končala še vsaka) bi se obe strani znašli natančno tam, kot sta bili na začetku: ob nerešenem kašmirskega vprašanja. Upajmo vsaj, da je pristanek New Delhija znamenje, da se bližajo koncu tudi tej vojni.

Toda zdaj bo treba še toliko bolj kot prej temeljito iskati, kako bi dokončno uredili kašmirskega vprašanja. V Pakistanu vztrajajo pri resoluciji varnostnega sveta iz leta 1948, ki pravi, da je treba v Kašmiru izvesti plebiscit in naj torej ljudje sami odločijo, kaj bo s Kašmirom. Prvih dveh točk resolucije varnostnega sveta, ki govorita o spoštovanju črte premirja in o umiku pakistanskih enot iz Kašmira, v Pakistanu zdaj ne omenjajo. V Indiji pa še naprej vztrajajo na prvih dveh točkah resolucije varnostnega sveta in po nekaterih glasovih bi tudi privolili v premirje, če bi dobili zagotovilo, da bo Pakistan spoštoval črto premirja. O plebiscitu pa navedejo nič slišati, ker imajo Kašmir za sestavni del Indije, črto premirja pa za mejo. Torej so si stališča močno vsaksebi in bo kaj težavna naloga diplomatov, da jih toliko zblizajo, da bi našli trajno rešitev. Do te je vsekakor še zelo daleč.

Pretekli teden pa je francoski predsednik De Gaulle kar dvakrat

poskrbel za to, da se je pozornost vsega sveta obrnila na Pariz. Prvi tak velik dogodek je bila redna predsednikova tiskovna konferenca, ki jo prireja vsake pol leta v dvorani elizejske palače. Kot vsakokrat se je tudi tokrat zbralo okrog njega več tisoč novinarjev z vsega sveta. V poldruhu uro trajajočem razlaganju francoske politike je de Gaulle povedal, da je temelj te politi-

antiamerikanizem, ker je de Gaulle pač proti političnemu in vojaškemu vplivu ZDA v Franciji ter je še slišati mnenje, da ne bi bilo nič čudnega, če bi francoski predsednik nekega dne zahteval, naj ZDA izpraznijo svoje baze v Franciji in naj se preseli na sedež NATO kam drugam. De Gaulle nasprotuje monopolu ZDA in ZSSR ter predlaga, naj bi se tema pridružila še Velika Britanija, Francija in LR Kitajska. V sodelovanju teh petih vidi de Gaulle rešitev vseh problemov, vseh režimov in vseh narodov, vtem ko je po njegovem OZN forum, kjer je možno »prerešati vse probleme in kjer morejo izmenjati mnenja ter se srečati vse države«. Vloga majhnih držav je res močno potisnjena ob stran in tudi ni čisto gotovo, če bi soglasje petih velikih zagotovilo nemoten razvoj in napredek majhnih ter da bi bil s tem za gotovo zavarovan mir.

Druga stvar, ki je pritegnila pozornost svetovne javnosti na Francijo, pa je obisk poljskega premiera Cyrankiewicza v Parizu, in to tik pred zahodnonemškimi volitvami, ki bodo to nedeljo. Ta obisk si namreč tolmačijo kot odločno protinemsko potezo, saj je znano de Gaullovo stališče glede poljskih meja na Odri in Nisi. Ze leta 1959 je povedal, da so te meje za Francijo dokončne. V Zahodni Nemčiji so seveda protestirali, politiki pa so začeli na predvolilnih zborovanjih govoriti, da bodo ustvarili »evropsko Evropo, toda brez Francije« in podobno, kajti skoraj gotovo je, da sta se de Gaulle in Cyrankiewicz pogovarjala predvsem o tem, kako preprečiti nemški revanšizem. Poudarila sta, da je prijateljstvo med Francijo in Poljsko že tradicionalno. Tradicionalno je prav po boju proti skupnemu sovražniku v zgodovini — proti Nemčiji

Morda le premirje?

ke v tem, da Francija povsem neodvisno določa svojo zunanjo politiko in da ne pusti, da bi ji kdorkoli kaj ukazoval ali jo silil v kaj, s čimer se Francija ne strinja. Najbolj pa je seveda odmevala njegova izjava, da bo Francija leta 1969, ko poteče pogodba o sodelovanju v NATO paktu, prekinila s sodelovanjem v njem, ker je Francija »v njem podrejena in ker izroča našo usodo v roke tujcem«, kot je dejal de Gaulle. To je nagrobni govor, maša zadušnica in podobno so pisali svetovni časopisi.

Do takrat je res še štiri leta, toda duhovi so vendarle razvneti. V Washingtonu, ustanovitelj te atlantske zveze, so seveda ogorčeni in se nikakor ne morejo sprijazniti z napovedano likvidacijo tega, kar so »dvajset let s takim trudom gradili«, pišejo v ZDA, čeprav je de Gaulle v istem govoru zatrdil, da ostanejo »zavezniki svojih zaveznikov«. V degolizmu vidijo v ZDA predvsem

Še kar po starem: »Hočemo večje plače!«

So nekatera delovna mesta, za katera je kaj težko dobiti delavce. Delo ni najbolj čisto, pa tudi lahko ne in kdor le more, se mu izogne. Nedvomno je tako tudi opekaarsko delo in opekarna v Ribnici je doslej imela vedno precejšnje težave z delavci, predvsem kvalificiranimi. Precej tudi zaradi priznanja nizkih osebnih dohodkov, kar pa se je — po združitvi z Gradbenikom — občutno popravilo.

Nedavno je sedem ali osem delavcev, ki so prišli na delo

iz drugih republik, izostalo z dela. Negodovali so, da za take dohodke ne bodo več delali, da plače še zdaleč niso primerne za njihovo prižadevanje. Na upravi so jim dejali, naj se pismeno pritožijo na upravni odbor, ki bo njihove zahteve proučil in temu primerno ukrepal. Tega niso storili in ker niso prišli na delo, je podjetje tudi primerno postopalo.

In zakaj prekinitev dela? Pozanimali smo se, če so bili za svoje delo res tako zelo neprimerno nagrajeni, da

so morali kar po že ustaljeni praksi: »Če ne plačate več, pa gremo!« In zvedeli smo, da so prejimali povprečno po 80 do 110.000 dinarjev mesečno! Ni morda to izigravanje delovne organizacije, izsiljevanje mimo vseh razprav o produktivnosti, nagrajevanju po opravljenem delu, skratka način, tako tuj naši družbi!

Kaj ko bi tudi drugi ravno delo prejemajo veliko odgovornejše in bolj strokovno tako. Tisti, ki za svoje manjše dohodke?

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ **ZAOSTRITEV V PERUJU.** Naposled je morala vlada v Peruju odstopiti na pritisk desnice. Političen položaj v tej latinskoameriški deželi je namreč sila zapleten. V gorah divja upor, ki ga vodijo nekdanji apristi, pridružili pa so se mu predvsem kmetje, ki hočejo zemljo. Upor postaja vedno bolj množičen. Vlada pošilja v gore vojaštvo, da bi s silo zadušila gverilsko gibanje, razglasi so, da gre za »komunistično upor, skrajna desnica pa je nenehno obtoževala vlado, da je do gverilcev premalo odločna. No, vlada je uvedla izredno stanje in izdala zakon, po katerem lahko doleti smrtna kazen vsakogar, ki bi ga zalotili, da se z orožjem v roki bori »proti ustavnemu redu«, kakor pravi vlada. Položaj pa postane še bolj zamotan, če se spominimo, da je bil Peru med tistimi latinskoameriški državami, ki ni hotel takoj prekiniti diplomatskih vezi s Kubo, kakor so zahtevali ZDA, Peru je bil tudi med tistimi petimi, ki so glasovali proti ameriški intervenciji v Dominikanski republiki, zdaj pa je naposled je pristal na to, da bi ustanovili medameriške vojaške sile za boj proti podtalnemu delovanju.

■ **VOLITVE NA NORVEŠKEM.** Na Norveškem so ta teden volili. Prvih 30 letih je norveška delavska stranka ostala v manjšini in so dobile meščanske stranke več glasov kot delavska stranka.

■ **NOVA VLADA V IRAKU.** V Iraku so imenovali novo vlado ter sprejeli še nekatere druge ukrepe. Stara vlada se je morala posloviti predvsem zaradi čedalje ostrejših notranjih problemov, med katerimi je vsekakor kurdski najhušji. Kurdi se še zdavnaj niso pomirili in je prejšnja vlada priredila nanje veliko ofenzivo, ki pa so jo skušali javnosti prikriti s tem, da so govorili o velikih manevrih na severu dežele. Kurdske vasi so napadali s letali ter težkim in lažjim orožjem, vidnejšega uspeha pa ni bilo.

■ **NEREŠENA GRŠKA KRIZA.** Kaže, da bo zdaj dobil mandat za sestavo nove grške vlade Stefanopoulos. Toda čim dlje traja grška kriza, toliko bolj se zaostruje, toliko očitnejša postajajo prizadevanja dvora in desnice, da bi razbili Papandreouovo unijo centra, ki je imela doslej večino v parlamentu, in da bi se desnica neovirano postopoma razširila, ne da bi razpisala volitve. Volitve bi namreč povedale, da so se demokratične sile v Grčiji prav v tej krizi močno okrepile in da bi slavil Papandreou še večjo zmago.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ **NASI VODITELJI O GOSPODARSKI REFORMI.** Predsednik republike je po ogledu zagrebiškega velesejma izjavil novinarjem, da pomeni gospodarska reforma revolucijo v razvoju dežele in rasti standarda. Predsednik ZIS Petar Stambolić je v intervjuju v »Borbi« med drugim rekel, da delovni kolektivi z velikim razumevanjem sprejemajo reformo in da so jo dojeli. Tudi družbenopolitične skupnosti in drugi so se vpregli v njeno uresničevanje. Reforma izraža prave interese našega gospodarstva in družbe kot celote. Naša pglavitna naloga je — izpolniti poslovanje in modernizirati proizvodnjo ob povečanem izvozu.

V svoji izjavi za javnost je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher tudi dejal, da izkoriščanje notranjih rezerv ne bi smeli razumeti napak, kot da je treba izvajati predvsem pritisk na zmanjšanje delovne sile in biti oprezen pri poviševanju osebnih dohodkov. Če bi iskali notranje rezerve samo tu, bi to pomenilo, da ohranjamo gospodarstvo na dosedanji preživelni ravni. To pa ni namen reforme. Od ekstenzivnega gospodarjenja je treba preiti na intenzivno, takšno, ki bo omogočalo večjo in kvalitetnejšo proizvodnjo ob manjših stroških.

Predsednik centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Svetozar Vukmanović je razgovarjal s političnim aktivom beograjske občine Palilula o uveljavljanju reforme. Med drugim je poudaril, da so tehnični kadri najpomembnejši za modernizacijo proizvodnje. Sami kolektivi jim morajo postaviti jasne zahteve. Treba se je bojevati za večje zaslužke prek večjih rezultatov dela.

■ **PROIZVODNJA PO REFORMI.** Uvodnik »Dela« izpod peresa Franca Seuniga go-

vori o gibanju proizvodnje v zadnjih dveh mesecih. Med drugim ugotavlja, da se je industrijska proizvodnja avgusta povečala v primeri z julijem od 97,8 na 104,1 odstotka, čeprav je bil vpliv dopustov še precejšen. To je posledica tudi boljše preskrbljenosti z re-

Reforma izraža prave interese našega gospodarstva

produkcijskim materialom, kar pa je spet rezultat povečanega izvoza.

■ **KONGRES SPELEOLOGOV V POSTOJNI.** Tokrat so se speleologi — strokovnjaki za kras sešli na svojem IV. mednarodnem kongresu v Postojni, v okolju, ki takemu dogodku najbolj ustreza — v Plesni dvorani Postojnske jame. To je lepo priznanje naši deželi in še posebej našim strokovnjakom za kras. Ob otvoritvi kongresa je govoril tudi predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj. Nato se je začel odvijati delovni program. Med temami pogovorov je tudi gospodarska in turistična izraba kraških jam.

■ **NAŠA GOSTA.** Na povabilo državnega sekretarja za zunanje zadeve Marka Nikežića je obiskal našo deželo kenjski zunanji

minister Joseph Murumbi. Oba državnika sta imela koristne pogovore o perečih mednarodnih vprašanjih in o rezultatih sodelovanja obeh prijateljskih dežel. — V Ljubljani se je mudil predsednik belgijske vlade g. Antoine Spiney, ki je kot turist bival v Portorožu. V prostorih ljubljanskega hotela »Lev« je visokega gosta sprejel podpredsednik zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher.

■ **RAZSIRJENA SEJA IZVRŠNEGA ODBORA GO SZDL.** Na seji so vnovič razpravljali o neurejenem sistemu financiranja šol druge stopnje, zaradi česar je marsikatera šola v denarnih težavah. Poudarili so, da ob rebalansih ne bi smeli enako obravnavati vse uporabnike proračunskih sredstev. Izpolnitev finančnih obveznosti do šol sodi vsekakor na prvo mesto.

■ **ODPUSCANJE MLADIH LJUDI.** Na seji predsedstva centralnega komiteja Zveze mladine Slovenije so govorili o ekonomsko neupravičenem odpuščanju in zapiranju vrat mladim ljudem. Udeleženci seje so dejali, da je to kratkovidna politika, ki ne omogoča organizacije proizvodnje na višji ravni, ker take delovne organizacije ne iščejo rezerv tam, kjer v resnici so — v zaostali, dragi, ekstenzivni proizvodnji, ki jo je treba posodobiti, dvigniti na višjo raven.

■ **REVIJA NASIH USPEHOV.** Tisti, ki redno obiskujejo zagrebiški velesejem, ugotavljajo za letošnjega, da je ne le bolj organiziran, ampak izraža tudi napredek našega gospodarstva. Še več: razstavljeni proizvodi, poslovna aktivnost in vse drugo na sejm izpričuje prve sadove gospodarske reforme. Skozi prizmo sejma so dokaj vidni tudi intenzivnejši integracijski procesi v našem gospodarstvu.

Z manj obrati boljša proizvodnja!

S 1. januarjem bo imel ribniški Inles namesto dosedanjih šest le tri obrate: Ribnico, Kočevje in Loški potok. Pogoj za nadaljnji razvoj kombinata je specializacija proizvodnje, le-ta pa je odvisna tudi od pravilne organizacije.

Ze pred časom je bilo zaradi govorice o ukinitvi Inlesovega obrata v Podpreski v dragarskem koncu precej hude krvi in ostrih besed, zadnje čase pa so se razširile po Dolenji vasi hudo vznemirljive govorice o ukinitvi obrata v Dolenji vasi ter o precejšnjem odpustu delavcev. Da bi stvari podrobneje obrazložili, smo zaprosili šefa razvojnega oddelka Suleša inž. Leona Marolta, naj pove, kako je z ukinitvijo obratov:

»Cilj našega kombinata od združitve šestih samostojnih lesnoindustrijskih podjetij 1962. leta je bilo, združevanje in specializacija proiz-

vodnje. Kar zadeva združevanje obratov, raztresenih po ribniški in kočevski občini, je bilo doslej storjenega zelo malo, več pa smo napravili pri specializaciji proizvodnje. Ne moremo sicer trditi, da smo to doslej puščali v nemar, vendar so se vsa naša prizadevanja večinoma izjalovila, številne inčice za čim bolj gospodarno organizacijo proizvodnje spričo različnih lokalističnih tendenc niso bile uresničene. Nedvomno so na Inlesu prav v tem zelo velike notranje rezerve, ki predstavljajo, preprosteje povedano, dokaj velika sredstva. Pet kilometrov, kolikor je npr. oddaljen obrat Dolenja vas od Ribnice, ni nobena daljawa, če pa vemo, da pripeljejo tja iz Ribnice ves proizvodni material in potem nazaj v Ribnico gotove izdelke, je tudi pet kilometrov odveč. Za dokončno ureditev obrata Dolenja vas (gradbeno pohištvo) je potrebnih še veliko sredstev, ki bi jih prihranili s preselitvijo obrata v Ribnico. Zdaj je deljena tudi proizvodnja gradbenega pohištva — v Dolenji vasi izdelujejo okna, v Ribnici pa vrata.

Obrat Podpreska je od obrata v Loškem potoku oddaljen borih šest kilometrov, ki pa jih bo verjetno zelo težko premestiti. Obrat v Podpreski, kjer je zaposlenih okrog 35 delavcev, je popolnoma dotrajan; delovne prostore bi bilo treba na novo zgraditi in zamenjati izrabljene stroje. Ko je osrednji delavski svet kombinata nedavno razpravljal o reorganizaciji podjetja, je temeljito pretehtal vse možnosti in mnenja strokovnjakov. CDS je med drugim sklenil, da bo po no-

vem letu imel kombinat namesto dosedanjih šest le tri obrate. Obrat Podpreska naj se s 1. januarjem združi z obratom Loški potok, delavci pa se bodo vozili na delo z avtobusom ali pa jim bodo poskali primerno delo drugje. Z novim letom bodo obrat Dolenja vas s stroji in delavci preselili v Ribnico, kjer bo ukinjen obrat galanterije. Galanterijska proizvodnja je bila vsa leta deficitna in samo v prvem polletju letos je imel obrat 25

Nič strahu pred odkrito besedo!

Ko so člani izvršnega odbora SZDL v Brežicah na zadnji seji ocenjevali uresničevanje gospodarske reforme v občini, so kritično obdelali zlasti položaj tistih podjetij, ki ustvarjajo izgube. V največji zagatosti sta se trenutno znašla Tovarna pohištva in Gošinsko podjetje v Brežicah. Prisotni so v razpravi močno poudarjali, da je treba vsepovsod zahtevati od vodilnih ljudi več odgovornosti za spodrsanje pri gospodarjenju. Delovnim organizacijam so priporočili, naj vendar že uskladijo osebne dohodke s produktivnostjo, naj jih ne dvigajo na račun cen in naj ne čakajo, da se bo vse uredilo samo po sebi. Nikjer tudi ne bi smeli pozabiti na vzgojo in izobraževanje!

milijonov izgube. Z ukinitvijo te proizvodnje bodo letno prihranili najmanj 50 milijonov dinarjev, sprostile pa bodo lesne sušilnice za okrog 4000 kubičnih metrov lesa (kolikor ga porabi obrat Dolenja vas). Za nadaljnje povečanje proizvodnje v Dolenji vasi bi morali kupiti še več strojev, prav takih, ki jih imajo že v Ribnici neizkoriščene! Po reorganizaciji se bo proizvodnja stavbnega pohištva v novih in bolj širih delovnih prostorih lahko precej povečala, obrat pa bo lahko ustvaril na leto za okrog 30 milijonov dinarjev več dobička.

Osrednji delavski svet je tudi sklenil, da s 1. oktobrom priključi obrat Galanterija v Sodražici obratu Ribnica kot samostojno ekonomsko enoto.

Vsekakor bo po reorganizaciji ponekod več ljudi nepotrebnih, vendar bodo skušali zadevo rešiti s prekvalifikacijo na druga, ustreznejša delovna mesta. V prostori obrata Dolenja vas pa bodo po Novem letu uredili centralno mehanično in remontno delavnico, v kateri bodo delali uslužbe tudi za druga podjetja kovinske stroke.

FRANC HOČEVAR: »VSE, KI DELAJO GOSPODARSKE PREKRŠKE — BREZ OBOTAVLJANJA POKLICATI NA ODGOVORNOST!«

Špekulirati se ne da več!

Administrativno pregrajo, ki je postavljena gospodarskim organizacijam v obliki maksimalnih cen, je treba razumeti kot kažipot pri iskanju pravih ekonomskih odnosov na trgu. V prid samih gospodarskih organizacij je, da razumejo, da bo gospodarska reforma zavestno zatirala možnost lahkih zaslužkov, pridobitnih brez povečanja produktivnosti ali s špekulacijo. Zato je treba predpise o cenah in maržah ter druge predpise za reformo dosledno izpolnjevati in uporabljati.

To je prejšnji teden izjavil zvezni javni tožilec Franc Hočevar na posvetovanju z republikanskimi javnimi tožilci in predstavniki inšpekcije v zveznem javnem tožilstvu o delu javnih tožilstev pri preprečevanju negativnih pojavov v uveljavljanju gospodarske reforme. Posvetovanja so se udeležili tudi predstavniki zveznega odbora SZDL.

Franc Hočevar je rekel, da bo treba izdati nekatere nove predpise, ki bodo zahtevali še več sodelovanja javnih tožilstev in inšpekcije. Vse, ki zakrivajo kazniva dejanja in gospodarske prekrške, je treba brez obotavljanja poklicati na odgovornost in jih strogo kaznovati. Pri tem je treba dosledno izpolnjevati zakonske določbe o kazenskem postopku.

Produktivnost narašča

Glede na letni plan so kočevske delovne organizacije do konca prvega polletja dosegle 50% celotnega dohodka, 49,3% družbenega bruto proizvoda, 47,9% družbenega proizvoda in 49% čistega proizvoda, medtem ko so plan številna zaposlenih dosegli s 95,8 odst. Z ozirom na ustvarjeni celotni dohodek so nad planom naslednje panoge: industrija, kmetijstvo, trgovina, promet in gošinstvo; pod planom pa gozdarstvo, gradbeništvo, obrt in komunala. Predvideno število zaposlenih je doseglo le gozdarstvo, ostale panoge pa so celo do 14,3 odst. pod planom.

Kljub pomanjkanju nekaterih reprodukcijskega materiala se je gospodarstvo zadovoljivo razvijalo, ker je bilo povpraševanje na domačem trgu večje kot ponudba. Zaradi tega so tudi osebni dohodki zadovoljivo porasli (bili so za 41,4% večji kot v prvem polletju lani).

Struktura celotnega dohodka je bila v prvem polletju 1964 in 1965 naslednja:

	1964	1965
Celotni dohodek	100	100
Nabavljena vred.		
trg blaga	22,2	20
Materialni stroški	39,3	39,8
Amortizacija	4,9	4,4
Ostale datave	8,2	7,1
Prispevek iz dohodka	1,8	1,7
Bruto osebni dohodki	19,6	21,4
Ostane dohodka	6	6,6

Število zaposlenih je v prvem polletju letos v primerjavi s istim obdobjem lani poraslo le za 0,6%, celotni dohodek pa kar za 29%. Hitrejša rast družbenega proizvo-

da (kot družbenega bruto proizvoda) kaže, da se materialni stroški znižujejo, se pravi, da gospodarske organizacije bolje gospodarijo. Zniževanje družbenih obveznosti gospodarskim organizacijam (ki bo še večje v drugem polletju) in zniževanje materialnih stroškov vpliva ugodno na porast celotnega dohodka gospodarskih organizacij in s tem v zvezi tudi njihovih skladov ter osebnih dohodkov zaposlenih.

O gospodarjenju delovnih organizacij v prvem polletju bo na prihodnji seji razpravljala tudi občinska skupščina. JOZE PRIMC

Krompirjeva letina

Letošnja krompirjeva letina bo v ribniški dolini srednje dobra. Dolgotrajno deževje je povzročilo slabši pridelek kot druga leta. Pa še to: kjer je polja poplavlila voda, je krompir podvržen gnitju. Po čem bo krompir? Kmetijska zadruga ga odkupuje od 45 din naprej. Po določeni marži, ki znaša 5 din za kg, se bo za toliko povečala cena za kg krompirja. Vsekakor se bodo lahko potrošniki preiskrbeli s krompirjem za ozimnico.

ALI NI ŠKODA NASADA?

Kmetijska zadruga v Dolenjskih Toplicah je pred leti na obsejni parceli pod topliškim pokopališčem uredila večji nasad prtičnega sadnega drevja. Prostor so ogradili z žično ograjo. Med drevjem so gojili tudi druge poljske pridelke.

Letos pa je ta nasad povsem zapuščen, poraščen s travo in z drugim plevelom. Videti je, da je bilo posejana tudi nekaj žita, ki pa očitno propada. Ljudje, ki zahajajo na skrbno negovano pokopališče, se sprašujejo, če zadruga res ne more najti nekoga, ki bi rešil mlada drevesca propada.

DRAGO GREGORČ,

Nova številka »Naše vezi«

Nedavno je izšla 4. številka Naše vezi, glasila kolektivna kombinata Inles v Ribnici. V obsejni številki je veliko zanimivega gradiva predvsem o gospodarski reformi — o načelih reforme ter o tem, kako se je Inles znašel v njej. Razen tega je tudi več daljših zapisov o delu samoupravnih organov, poročilo o poslovanju v prvem polletju, cela stran je oddeljena varnosti pri delu itd. Konec septembra bo verjetno izšla še ena številka lista.

STRAŽNJI VRH: sadja je precej

V splošnem kmetje letos tarnajo, da je sadja malo, toda na Stražnjem vrhu pri Črnomlju se pohvalijo. Dobro so obrodila jabolka in slive, razen tega tudi vinogradi lepo kažejo. Domačini prodajo največ jabolk »Bel-sadu«, ki jih odkupuje za industrijsko predelavo po 38 dinarjev kilogram, imajo pa tudi stalne kupce za lepa zimska jabolka.

V Novem mestu spet odprt sejem za prašiče

Po nekaj tednov trajajoči zapori sejmov za prašiče, je bil 13. septembra na novomeškem sejmišču spet reden sejem, na katerega so kmetovalci pripeljali 1.292 manjših in 41 večjih pujskov. Kupci najbrž niso bili obveščeni, da bo sejem odprt, zato jih je prišlo le malo, saj so pokupili komaj 445 živali. Cene so bile tokrat precej nižje kakor na prejšnjih sejmih. Manjše pujske so prodajali po 5.000 do 10.000 din, večje pa od 10.500 do 18.000 din.

BREŽICE: sejem nič posebnega

750 manjših in 45 večjih pujskov je bilo naprodaj na sobotnem sejmu za prašiče v Brežicah. Kupecv ni bilo posebno veliko, saj so prodali le 320 prašičkov. Cene: 500 din za kg manjšega in 450 din za kg večjega pujska.

Potrošniška posojila občutno padla

Trgovina na drobno v kočevski občini je v prvi polovici letošnjega leta prodala vrednostno za četrtino več kot v istem obdobju lani. Najobčutnejše je porasla prodaja za gotovino (za 39%), medtem ko je prodaja na potrošniška posojila padla za več kot 65%. V vseh trgovskih poslovalnicah je promet letos občutno porasel, največ v Pekarni Struge, KGP — mesnice, in Peko (pri vseh je porast okoli 50%), le v lekarni je padel za okoli 16%.

Trgovina na debelo je v prvem polletju letos povečala vrednostni promet za okoli 18,5%. V poslovnih enotah oziroma podjetjih Petrol, Trgopromet in Tobacna tovarna je zabeležen porast 20 do 34%, medtem ko je v obeh enotah KGP (klavnicna, mlekarina) padel za 0,5 oziroma za 22,6%.

Zaloge v trgovini na drobno so bile v prvem polletju le-

tos večje za 2%, v trgovini na debelo pa nižje za 7,8%.

V prvem polletju je bilo količinsko (ne vrednostno!) odkupljenega od privatnih proizvajalcev več naslednjega kmetijskega blaga: drv za 850%, celuloznega lesa za 240 odst., sena za 130%, krompirja za 103%, pincev in telet za 96%, kož divjadi za 79%,

Vezane hranilne vloge - obresti do 7 %

goveda za 51%, prašičev za 46%, svežega mleka za 24% in govejih kož za 15%. Manj pa je bilo odkupljenega fiziološkega mleka, zdravilnih zelišč 49%, ostalih kož 40%, ovčjih kož 30%, telečjih kož 28% in svinjskih kož 25%.

S posestev državnega sektorja je bilo v prvem polletju letos prodanega količinsko (ne vrednostno!) za 22% 10,7% več celuloznega lesa in več goveda, 28,3% več mleka, 0,5% več juncev in telet. Manj pa so posestva prodala prašičev (9,4%), masla (11,4%), sira (14%), drv (41%) in tehničnega lesa (8,4%). J. P.

Toča v Semiču

Pretekli teden je tudi v semiški gori padala toča. Grozdja sicer ni potolkla, pač pa ga je načela, tako da je začelo gniti. Vinogradniki se boje, da bo do konca oktobra, ko nameravajo trgati, veliko segnilo.

Premalo vajencev v poklicni šoli

Poklicna šola lesne stroke v Sevnici usposablja mizarje, kolarje in parketarje in se je razvila iz vajenske šole raznih strok. Za lesno smer so se odločili v Sevnici zara-

di tega, ker je te vrste obrt oz. industrija v kraju dokaj razvita.

Novo šolsko leto so začeli na šoli s precejšnjo mero zaskrbljenosti, saj so podjetja predvidela za vpis mnogo manj učencev kot doslej. S sprejemom vajencev se je obotavljala celo Mizararska produktivna zadruga, iz katere je redno dotekalo v šolo precej učencev. Sprejem vajencev so omejila tudi podjetja v drugih občinah, kar otežuje normalen razvoj šole in smotno organizacijo učno-vzgojnega dela.

Težave imajo na šoli tudi

zaradi pomanjkanja prostorov. V šolski zgradbi stanujejo stranke in učenci hkrati, ti pa so ponoči brez nadzorstva učnega osebja. Pravilno bi bilo, da bi v šoli stanovali nekdo od pedagogov, ostale stanovanjske prostore pa bi morali nujno preurediti v učilnice.

Na specializacijo v Nemčijo gre 25 delavk

V novem LISINEM konfekcijskem obratu na Senovem se bo letos zaposlilo na

novi 25 žensk iz Krške občine. Kot je videti, bo proizvodnja v novem obratu stekla konec jeseni ali na zimo. Skupina 25 na novo zaposlenih žensk gre najprej na 50-dnevno priučevanje v sevnjski obrat LISCA, nato pa za 2 leti na specializacijo v Zahodno Nemčijo. Ko se bodo te delavke vrnile, bodo po pogodbi z LISCO ostale pri njej v delovnem razmerju 4 leta. V senovskem obratu bodo delale kot osnovni kader.

»LABOD« v Krškem

Letos smo že poročali, da namerava novomeška tovarna perila LABOD ustanoviti

Berite in razširjajte DOLENJSKI LIST!

— Vidiš, uprava še vedno razpravlja o štoklji, ki je vsega kriva ...

PISARNIŠKA REVOLUCIJA ŠE NOVOST

Obdobje, ko smo začeli s stroji nadomeščati ročno delo v proizvodnji, je za nami. To je bil čas industrijske revolucije. V industrijski proizvodnji se dandanes pomenjuje samo še o tem, kako stroje izpopolniti in boljje izrabiti.

V pisarniškem poslovanju smo močno zaostali za razvojem industrijske proizvodnje. Proizvodne učinke sodobnih industrijskih orodij je treba nenehno spremljati, to pa je mogoče samo z uporabo mehanografije. Samo z nje pomočjo so nam sproti in ob vsakem času na voljo podatki, ki so potrebni za sodobno vodenje proizvodnje. To, kar naredi delavec v proizvodnji in to kar o tem zabeležijo uslužbenci po pisarnah, je tesno povezano in drugo brez drugega ne bi moglo obstajati. Toda ob podatku, ki pove, da je v novomeški ob-

čini pri vseh 12.236 zaposlenih kar 3426 uslužbencev, se je le treba zamisliti.

Na manj kot na tri proizvajalce pride en uslužbenec! Tu smo že dosegli zgornjo mejo, pri kateri se bo treba ustaviti. Seveda so med 3426 uslužbenci vsi tudi zdravstveni delavci, šolniki in drugi delavci s področja družbenih služb, mi pa imamo v našem pomenku o sodobnem pisarniškem poslovanju v mislih predvsem uslužbence v proizvodnih podjetjih.

Človeške roke in razum ne zmorejo zapletenih računov

K razglabljanju o pisarniškem poslovanju v podjetjih nas spodbuja tudi dejstvo, da imajo v malokaterem podjetju ob vsakem času na voljo prepotrebne analitične po-

datke. To so številke, ki naj za vsak dan sproti povedo, kolikšna je proizvodnja v primeru s planom, kolikšna je razlika med tržno in proizvodno ceno, kako se v okviru proizvodnih stroškov giblje dohodek podjetja in podobno. Kljub sorazmerno velikemu, celo prevelikemu številu uslužbencev takšnih podatkov ni, ker so postopki, v katerih jih pridobivamo s pomočjo človeških možganov in rok, predolgotrajni.

Zatorej se pri tem srečujemo z mehanografijo, z uporabo sodobnih strojev in pisarniškim poslovanju, ki zmoro to nalogo brez težav. Pri uvažanju mehanografije je pomembnih več stvari. Z njo lahko zmanjšamo število pisarniških moči, pri tem pa bomo imeli na voljo sprotne in natančne podatke. To je mogoče samo takrat, če smo organizacijo pisarniškega dela prilagodili uporabi mehanografije. Zato se pri tem pri nas največkrat ustavi; sodobne stroje sicer nabavimo, toda zmanjka nam moči in volje

za prilagoditev poslovanja uporabi teh strojev.

Mehanografijo je najlažje uvesti, še preden se je število uslužbencev preveč povečalo. Praksa namreč kaže, da uslužbenec — prav tako kot nekdanji delavec — vidi v stroju sovražnika, ki mu bo odjedel kruh in se zato nemalokrat na vse kriplje brani sodobnega pisarniškega stroja.

Delo je zelo olajšano in eden dela za dva ali tri

Oglejmo si zdaj sodobne pisarniške stroje, ki so pri nas že v rabi. Električni pisalni stroj (velja okoli 550.000 din) olajša strojepiski težaško delo: brez močnejšega udarca lahko piše več kopij, odpadejo gubi za premik vozička in za vrstični premik, pri tem pa lahko dobra strojepiska naredi tudi za 30 odstotkov več kot sicer.

Diktator je sorazmerno poceni (260.000 din), pa ga pri nas še vse premalo uporabljamo. Z njim odpravimo zamudno pisanje konceptov, saj lahko uslužbenec kadarkoli narekuje tekst v diktator, strojepiska pa tekst prepíše kadarkoli utegne. Ni jima treba čakati drug na drugega, oba pa si lahko svoj delovni čas bolj smotno porazdelita.

Fakturirka je stroj za pisanje računov (velja okoli 1.800.000 din). Strojepiska vložijo obrazec v stroj in nato po običajnem tekstnem delu računa vpiše količino dobavljenega blaga, vrsto blaga in njegovo ceno, stroj pa sam zmoži in vpiše v ustrezno rubriko znesek, na koncu sešteje vse postavke in odračuna tudi rabat.

Fakturno-knjižni in knjižni stroji štejejo med večje pisarniške stroje. Naprodaj so od 4.600.000 din navzgor. Fakturno-knjižni stroji so uporabni za pisanje računov, za saldokontiranje in za knjiženje. Vanje lahko vstavimo 4 do 5 klišeev, na katerih so klavzule o roku plačila, o raznih popustih in podobno. Račun pišemo na njih na podoben način kot s fakturirko. Stroj opravi hkrati tudi osnovno delo saldokontista, z zamenjavo plošče pa je uporaben tudi kot knjižni stroj. Knjižni stroji knjižijo zbirne podatke in pripravljajo analitične podatke v skladu s številom števec. Imajo tudi avtomatsko kontrolo s kontrolnimi številkami. Tak stroj se ustavi, če na primer razčlenjene knjižbe ne soglašajo s skupno.

Praktično uporabo sodobne mehanografije bo poslovalnica Mladinske knjige v Novem mestu začela demonstrirati v svojih prostorih na Glavnem trgu v Novem mestu še ta mesec. Tam si bodo lahko predstavniki manjših podjetij ogledali prednosti mehanografije. V prihodnji številki pa bomo posredovali pomenke o izkušnjah s sodobnimi pisarniškim stroji, nabrane v podjetjih, ki jih že uporabljajo.

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini in hvaležni vam bodo za pozornost!

— Sto gojencev je normalna zmogljivost našega doma, toda letos jih bomo po vsej verjetnosti imeli več kot 150... V septembru letos smo imeli 166 prijav, na srečo jih je 24 odšlo na novi strojniški oddelke tehniške šole v Celju. Kakšnih 10 sadjarjev pa bomo še dobili. Človek ne more odreči milim prošnjam staršev, ki otrok nimajo kam dati!

Tako vam povedo v Dijaškem domu »Milke Kerina« v Krškem. Stavba stoji ob levi strani ceste, preden pridete v Krško

DOM MED CVETJEM

Samo 18.000 din je mesečna oskrba, kar je gotovo najmanj v Sloveniji. Za 150 gojencev skrbi samo 5 ljudi tehničnega osebja in 1 vzgojiteljica. Edina pomoč, ki jo dobiva dom od družbe (od medobčinskega sklada za šolstvo iz Celja, so osebni dohodki za pedagoško osebje, vse ostalo pa se vzdržuje iz prispevkov gojencev.

Gojenci opravljajo službo dežurnih, po sobah so reditelji, pomagajo na majhni ekonomiji, sodelujejo pri olepšavi okolja doma in delajo še marsikaj. Vsak gojenec dobi ob prihodu v dom 50 točk. Posebna komisija, ki jo sestavljajo gojenci, nadzoruje red v domu, disciplino in učni uspeh. Gojenec si lahko število točk, ki jih je dobil ob prihodu v dom, zviša ali zniža, to je odvisno od njega in njegove priprave. Če je prizadeven v šoli, če je discipliniran, če pomaga na ekonomiji in če sodeluje v raznih drugih aktivnostih v domu, si bo število točk povečal. Ob koncu leta bo prejel za točke, kolikor jih ima več kot 50, posebno nagrado. Konca lanskega šolskega leta so razdelili med gojence za več kot 200.000 din praktičnih nagrad. Za prestopke se točke odbijajo in ko gojenec izgubi 50 točk, ki jih je dobil ob prihodu, mora dom zapustiti. Letos so prepletkali vso stavbo in stavbno pohištvo in kupili še 10 omar, toda vse z denarjem, ki ga je

PISMA UREDNIŠTVU

Le čemu žalitve in zaničevanje?

Tovariš urednik!

3. septembra letos se je okoli polneve oglašil uslužbenec uprave za dohodke, izterjevalec Golob, pri moji mami Emiliji Kopic in Partizanski c. 20 v Novem mestu, ki zaradi bolezni že več let ni zapustila postelje. Oglašil se je zaradi nepravilnih računov v zvezi s posekanim in prodanim lesom v letu 1962 in 1965. Moj oče mu je ob tej priložnosti povedal, da je prav danes, 3. septembra, prodal les in da bo že jutri na upravi za dohodke uredil svoje obveznosti. Ker ga izterjevalec Golob ni razumel, je oče poklical tudi mene, nakar se je Golob silno razburil, češ da naj plačamo, po kar je prišel. Razlagala sem mu, da je glede zaostanka iz leta 1962 pomota in da bom to stvar na upravi za dohodke uredila sama. Z grobimi besedami me je izterjevalec Golob zavrnil, da naj ne »lajam« nad njim. Rekel je še: Lajaj na očeta pa mater, na mene ne doš! Nesramno me je tikal in položil na mizo neki dokument za podpis. Ko je oče Goloba vprašal, kaj naj podpiše, mu je le-ta odvrnil: »Da ste naš državljan!« Med branjem tiskovine (saj ne bom podpisala, da ne bi vedela kaj!) mi je Golob pognil dokument iz rok in pod besedilo napisal: »Noče podpisati.« Na tako ravnanje sem seveda ugovarjala, a mi je dejal: »Mene ne boste zavržali, gobec imate grde kot psi! Sem že veliko strank obšel, pa smo se nasmejali in stvari uredili, vi pa lajate nad mano.« Opomnila sem ga, da ga lahko za besede »gobec« in »lajanje« tožim pri njegovem upravitniku. Odhajal je že, pa mi je s ceste zaklical: »Pritožite se v Beograd, gobec pa imate!«

Izterjevalec Golob naj ne bo tako vroče krvi in naj izbira besede vsaj v odnosih do starejših ljudi, ki smo mu hoteli na pravi način dokazati pomoto za zaostanek iz leta 1962. Ali mu bo to opozorilo pomagalo, da bo bolj kulturne do ljudi?

JOŽE KOPIC in MARIJA TRETNJAK

Partizanska 20, Novo mesto

Koga naj kritiziramo?

Z veliko truda in žrtv smo Gabrčani s pomočjo okoliških vasi in PTT podjetja iz Novega mesta pred leti dobili v vas telefon. Kako je v današnjem tempu življenja to potrebno, se je nestrastno izkazalo.

Zal lahko uporabljamo telefon samo v času, ko je odprta trgovina, to je od 7.30 do 14.30, ker je aparat tam priključen. Poslovodkinja Vera Božić, ki je zdaj na poročniškem dopustu, je odprla v nujnih primerih tudi izven delovnega časa, poslovodja, ki jo zamenjuje, pa je doma nekje od Sentjerneja in vajencu iz Gaberja ne zaupa ključa.

Ko je 21. avgusta mrknila elektrika, smo ostali do naslednjega popoldneva brez luči in ko sem šel v Brusnice, da bi telefoniral od tam, sem ugotovil, da je odšla poštarica na dopust, pismo noša pa na izlet! Kdo bi ji ma tudi zameril, saj sem prišel izven delovnega časa.

Zdaj ne kaže več kritizirati nepremišljenosti pri napeljevanju telefona, pač pa bi bilo treba k telefonu v trgovini priključiti še »dvojčka« in to v hiši, kjer bo telefon dostopen vsem ob vsakem času.

FRANC LUZAR, Gabrje 109, p. Brusnice

ZAKAJ UNIČUJEMO KAPARJA?

Za sadjarstvo nisem strokovnjak, toliko pa le vem o njem, da bi ne dovolil kaparju uničevati naših sadovnjakov. Seveda bi lahko tako storil le tedaj, če bi imel možnost.

Napisal bom nekaj stavkov o tem, kako pripomoremo, da jablane bogato obrodi. Zimsko škropljenje proti kaparju je obvezno, sicer se dreve posuši. O letnem škropljenju proti drugim škodljivcem ne bom pisal.

Jablane je treba že zgodaj spomladi oziroma že pozimi pripravljati na to, da bodo prihodnje leto obrodi. Do konca poletja moramo zemljo, kjer drevesa rastejo, dognojati. Dober sadjar bo že po vodnem lesu ugotovil, če je dosegel ravnotežje. Če ima drevo gole veje le pri vrhu, je vodni les. To pomeni, da drevesu že več let manjka gnoj in z obrezovanjem ni bilo doseženo ravnotežje. Močno rastočemu drevu je treba veje vodoravno pripogniti, ali jih ukloniti še nižje. Vendar moramo vedeti, kdaj je ravnotežje. Sadjar z dolgoletnimi izkušnjami mi je pokazal svoj sadovnjak in dejal: »Vsem starim jablanam sem požagal vrhove, pripognjene veje pa so dobro obrodi. Ena jablana je dala devetnajst, druga pa šestnajst gajbic jabolok.« Sadno dreve vsako leto gnoji in ga škropi.

Ko sem razmišljal, zakaj je toliko prizadevanja, preden pripravimo jablane do rodnosti, sem prišel do zaključka: jablane morajo od zgodnje pomladi do jeseni nabirati hranilne snovi za plodove. Češnje na primer končajo s tem že ob koncu junija; nad tri mesece imajo še časa, da naberejo hranil za prihodnje leto. Jablane tega časa nimajo, poseb-

no ne zimske sorte. Beličnik je na boljšem, ker zaključuje z nabiranjem hranil že julija.

Sušno ali mokro leto učinkujeta po svoje. Suša zaustavi dovajanje hranilnih snovi za tekoče in naslednje leto. Pomanjkanje hranilnih snovi

Na rodnost vplivajo še: vreme (vetrovi), čebele, obrezovanje, čiščenje, ravnotežje, pripogibanje, podlaga, sorta, zemlja, lega, letno škropljenje in še podobni vplivi kot travnata ruša v sadovnjaku. Torej sadjarji, treba je uničevati kaparja, da se jabla-

Prijeten pomenek na klopki pred dijaškim domom v Krškem. Treba je — zdaj, v prvih dneh pouka! — obuditi spomine na počitnice.

nadomesti mokrota, ker voda naplavi dovolj tega, kar potrebuje drevo. Dobro učinkuje deževje spomladi in deževa v poletju. Do takega zaključka sem prišel jaz, če bo kdo kaj več povedal, bo pa še bolje.

na ne posuši; močno gnojenje pa je že del škropljenja, ker postane drevo odporno proti vsem škodljivcem.

IVAN TOMC
Sadinja vas 17
Dobrunje, Ljubljana

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jože Surla, član kolektiva Cestno podjetje Novo mesto; Ana Vitkovič, Milica Smolič, Cecilija Smolič, Leopold Okleščan, člani kolektiva Komunalni zavod za socialno zavarovanje Novo mesto; Franc Golob iz Zavoda za upravo družbenih premoženj Novo mesto; Vinko Rifelj, Franc Retelj, Janez Rajk, Jože Murgelj, Ivan Regina in Janez Junc, člani kolektiva INIS Novo mesto; Jože Bojanc, Jožeta Bučar, Polde Selan, Lado Potočar, Anton Pojane in Ivan Klemenčič iz Komunalnega podjetja Novo mesto.

ustvaril kolektiv osebja in gojencev. Največ težav je s spalnicami, ki so prenatrpane, in pa ker dom nima lastnih kopalnic. Načrt za dvig stavbe za eno nadstropje imajo pripravljen, potrebovali bi le 15 milijonov din, toda denarja ni! Najbolj pa se boje tega, da jim bodo odvzeli prostor, na katerem imajo ekonomijo, ker je baje predviden za zazidavo. Domu bodo s tem sporezana tla, mesečno oskrbnino bo treba povišati. Pričani smo, da do tega ne bo prišlo in da bodo pristojni organi imeli razumevanje za ustanovo in 150 gojencev, ki jim nudi streho!

M. J.

Sosed ali ciganski Cigan?

Nič čudnega ni, da je za neupadne tudi tam, kamor so predstavniki ljudstva poklicani, da pametno presojajo probleme. Vendar je bilo med odborniško razpravo o ciganskem vprašanju 2. septembra v Trebnjem čutiti, da je večja jeza na neurejene splošne razmere Ciganov kot na dejanja posameznih pripadnikov polnomadskega ljudstva.

Odborniki so se počutili nemočne, da bi karkoli trdnega sklenili. Hitro so spoznali, da brez sredstev, ki jih občina nima na pretek, ciganskega vprašanja ni mogoče rešiti. Neki odbornik je predlagal, da bi poskusili z nabiralno akcijo. Čeprav morda njegova pobuda ne bo nikoli praktično uporabljena, je vendarle omembe vredna, ker na svoj način potrjuje, kako je cigansko vprašanje pereče.

Do zdaj: brez pomembnega koraka

V Trebnjem so svojčas ustanovili komisijo, ki naj bi se posvečala tej problematiki. Pomembnega koraka ni naredila. Nekaj pogovorov je bilo, nekaj predlogov tudi. To pa ciganskemu vprašanju ni vtisnilo bistvenega pečata. Kakor drugod na Dolenj-

skem, so tudi v trebanjski občini do zdaj (na začetku) cigansko problematiko reševali nasilno, s pregoni in podobnimi ukrepi. S tem je bilo doseženo, da Cigani s tistim, kar je lastno samo njim niso prenehali, temveč se je to selilo in se naselilo tam, kjer je bil znova postavljen šotor.

skupščina v Trebnjem se je odločila, da se to postopno reševanje takole izvaja:

■ vsak krajevni urad naj za svoje območje popiše vse Cigane in uvede posebno kartoteko;

■ klateže, ki jih je 34, je treba poslati v občino, iz katere so prišli;

■ Ciganom je treba omogo-

Jeza na Cigane vre že desetletja. Pod kotlom je najprej tlelo, potem pa je hušnil plamen. Ogenj je bil vedno večji, vrenje močnejše. Skoraj do roba je prišlo.

Vre od tedaj, ko so civilizirani prebivalci spoznali neciviliziranega Cigana kot nepoštene sosedu in obiskovalca.

Vreti ne pojenja.

Cigani še vedno stanujejo pod šotori. Hranijo se s tem, kar naprosijo in nakradajo. Denar, ki ga redki Cigani (stalno in sezonsko zaposleni) zaslužijo, skopni na pijančevanjih. Ni reda, ni zmrnosti. Življenje, ki ne pozna čistoče, je leglo bolezni. Zato sta tuberkuloza in rak tako gosto razpršeni bolezni, zato je življenska doba Ciganov skoraj za polovico krajša, kot bi lahko bila.

Temeljni kamen za napredek: boljši odnos

Vse to je zaskrbljujoče. Kje je ključ v rešitev? Po ustaljenem konceptu, privzetem drugje na Slovenskem, se kaže možnost reševanja v etapah. Občinska

čiti stalno naselitev in zidanje hiš;

■ šoloobvezne otroke poslati v šole.

(Tako je treba delati, pa bo napredek.)

V trebanjski občini živi 105 Ciganov v 21 družinah, ki bi tako dobile boljše življenjske pogoje.

Izboljšati pa se mora tudi odnos do Ciganov, namreč osebni odnos na yseh toriščih javnega (in tudi zasebnega) življenja. Da, z nečloveškim ali poniževalnim obnevanjem s Cigani ne bomo nič dosegli, menda ni treba posebej poudarjati. Kaj se dogaja? V opozorilo samo manjši dogodek, ki se je pripetil na vrtu Springerjeve gostilne v Trebnjem 5. septembra.

Prišli sta dve ciganski družini, da bi nekaj popili in pojedli. Natakariča je gostom najprej rekla, da morajo sesti za mizo brez prta. Ko je bilo treba plačati, je natakariča poslala k Ciganom vajenka. Ko so Cigani odšli, se je natakariča spet izprčila in poslala vajenka po vodo, češ: »Pomij mizo in stole, kjer so bili Cigani!« Marsikoga, ki je to videl ali slišal, je precej zbadlo, da se je nehoti vprašal: »Ali bodo tudi za mano pomivali stole?«

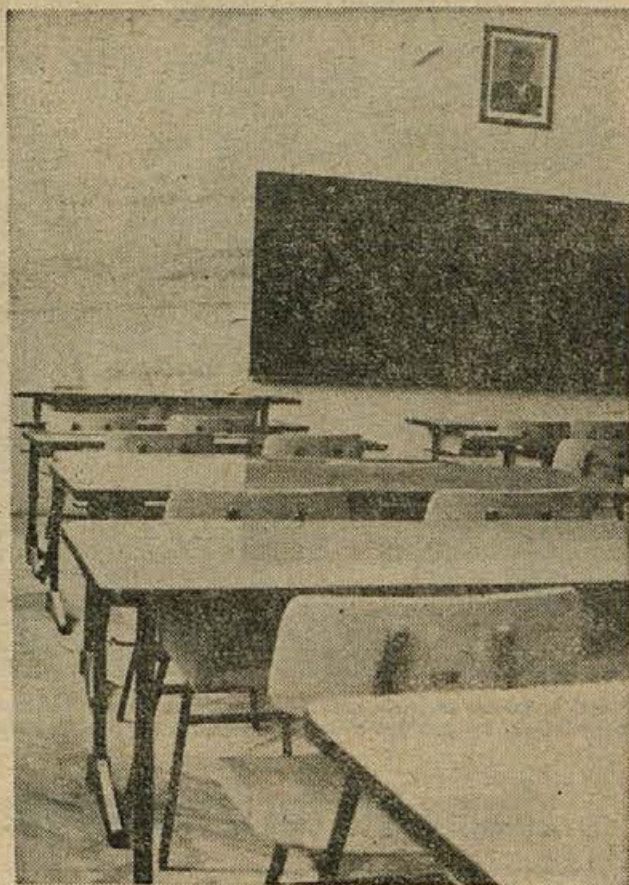
Res, začeti je treba pri majhnem, urediti neposredne odnose. Odnos, kakršnega je pokazala natakariča, prav gotovo ni podlaga pa tudi ne porok, da bi začeli na Cigane gledati kot na sosedu, ne kot na ciganske Cigane.

Zlomiti je treba vse — od navad Ciganov do odnosov, ki jih te navade pogojujejo pri občanah.

IVAN ZORAN

Še letos slovo od starih učilnic

Še dva ali tri mesece in šolarjem na Veliki Dolini se bodo odprla vrata svetlih in udobnih učilnic v novem šolskem poslopju. Učitelji z učenci vred enako težko pričakujejo ta dan, pa tudi ostali občani. Če se bo delo za kak mesec zavleklo, pravijo, da bodo pač počakali, saj bodo tokrat čakali z resničnim upanjem. Nove šole se ljudje veselijo tudi zato, ker bo hkrati urejena tudi preskrba z vodo.

V enem izmed razredov nove trebanjske šole

Danes posvet v Krškem

Na današnjem posvetu v Krškem, ki se prične ob 16. uri v sejni sobi občinske skupščine, bodo predstavniki delavskih svetov, direktorji in računovodje ter drugi predstavniki delovnih organizacij razpravljali o položaju podjetij v času izvajanja gospodarske reforme, spre-

govorili o stanovanjski reformi in se pogovorili o prispevkih v sklad za komunalne zadeve in negospodarske investicije. Uvodna poudarila bodo dali predstavniki občinske skupščine.

Med delom ne bomo kadili!

TAKO SE JE ODLOČILO 600 KADILCEV V NAŠI VELIKI TOVARNI KONFEKCIJE FRANJO KLIZ V BEOGRADU. — ODLOČITEV VELJA ZA VSE, OD GLAVNEGA DIREKTORJA DO VRATARJA.

Pobudo za to odločitev je dala analitična služba, ki je že pred reformo ugotovila, da je med okrog 1500 delavci okrog 600 kadilcev in da je zaradi njihovih kadilskih odmorov precej prizadeto nemoteno delo na tekočem traku. Zaradi lahko vnetljivih snovi so morali kaditi na hodnikih.

Ob domnevi, da so pokazali Kluzovi kadilci v sedmih urah okrog šest cigaret in da je za šest cigaret vsak porabil eno uro, bi pri 600 kadilcih izgubili samo v enem dnevu 600 delovnih ur.

Se to so izračunali Kluzovi analitiki, da bi z odpravo teh kadilskih odmorov prihranili letno 34 milijonov dinarjev. Te številke so, kot pravijo, prepričale ves kolektiv. Ko so novinarji ondan odšli pogledat v tovarno Franjo Kluz, so, pravijo, videli, da so vsi pepelniki čisti.

Za nadaljnji razvoj Travnje gore

Turistična Travnja gora nad Sodražico je postala v zadnjih letih znana in priljubljena izletniška točka, saj je pri domu vedno dovolj izletnikov. Zadnje čase pa se je pričel razvijati tudi mladinski turizem; otroci iz Ljubljane imajo tu v zimskih počitnicah smučarske tečaje, poleti pa so vedno bile kolonije.

Vendar pa je treba čimprej jasno začrtati nadaljnji razvoj Travnje gore, saj vemo, da je od tedaj, ko je bil zgrajen dom, že krepko prerasla prvotne okvire. V ta namen je turistično društvo iz Sodražice nedavno sklicalo na Travnji gori posvetovanje. Udeležili so se ga poleg predstavnikov ribniške občine še zastopniki podjetja SAP, predstavniki ljubljanske turistične zveze in zastopniki občine in turističnega društva iz Kočevja. Nujno je potreben urbani-

stični načrt Travnje gore zaradi gradnje vikend hišic (za to je precej zanimanja), cest, ki je treba urediti za avtomobilni promet (kmalu bo SAP uvedel ob nedeljah redno avtomobilno zvezo Ljubljana — Travnja gora, ki jo bodo verjetno obdržali tudi pozimi) ter vključili v turistično območje Travnje gore širšo okolico (Jelenov žleb, Glazu-to, Bele vode v Loškem potoku itd.). Vsekakor bo treba najprej zgraditi dober vodovod, ki ga nameravajo napeljati iz Izberi pri Sodražici, zgraditi bo treba vlečnico iz doline, hkrati pa postaviti celotno gospodarjenje na trdnjšo osnovo. Predvsem je treba poiskati investitorja, kajti z amaterizmom se bo razvoj kmalu ustavil.

Eksplodija poškodovala učenca

Jože Simec, učenec petega razreda osnovne šole iz Gri-belj, je hotel 11. septembra s škarijami prerezati vžigalno kapico, pa se je hudo ponesrečil, ker mu je kapica v rokah eksplodirala. Eksplozija je dečku ranila oči in so ga odpeljali najprej v novo-mesko, kasneje pa v ljubljansko bolnišnico.

Pionirji Celulozarja samo četrti

V Ljubljani je bilo 20. in 21. avgusta pionirsko prvenstvo Slovenije v plavanju. Udeležili so se ga pionirji iz Ljubljane, Kranja, Trbovlje, Celja, Koprar, Radovljice, Raven in Krškega. Najmlajši plavalci iz Krškega ni uspelo ponoviti lanskega uspeha, ko so v Kranju postali ekipni pionirski prvaki SRS. Na tekmovalnem v Ljubljani so zasedli le četrto mesto. Spremljala jih je smola, saj so šte mnoge dragocene točke po vodil zaradi diskvalifikacij. Največ uspeha so dosegli Potocnik in Golb ter pri pionirskih drugovcih, ki bodo sodelovali v republiški pionirski reprezentanci. P. J.

„Zares“ zadeva gradbenika Petra

● Po beli cesti v Rim. Po asfaltu v Pariz. Proti soncu na Orient. Proti polarni noči na sever. V Eldorado. »Videti Neapelj in umreti.«

● Voziti se brezskrbno, udobno, brez strahu, da boš običal v kotanji. V fičku, volkswagen, renaultu, spačku... vseeno v čem. Samo da ti cesta ne požre živcev...

● ... pa če se odpelješ samo do Ljubljane ali samo do Zagreba ali samo čez Gorjance. »Srečno se vrni!« želijo soferjem na pot.

● Eh, ni lahko imeti dobrih cest! Toda tisti, ki začrtujejo trase, in tisti, ki po njih položijo asfaltni trak, od samega navdušenja ne najdejo besed, če se jim posreči. Ne gre vedno lahko!

Takole pripoveduje PETER ŠTAUDOHAR, gradbeni tehniki in (trenutno) vodja stranskega obrata pri Cestnem podjetju:

»Najhujšo bitko bijemo gradbeniki s časom in vremenom. Ko sem kot operativec na cesti med Metliko in Črnomljem vodil delovišče, sem že postal živčen, če se je en sam oblak pojavil na nebu. Bal sem se, da bo dež pokvaril ves tempo dela. Še bolj sem bil iz sebe, kadar je zaradi okvare odpovedal kakšen stroj. Imeli smo rok za dograditev in nam ni moglo biti vseeno, če bi prišle ovire. Kdor ne ve, kako to gre, ne more razumeti, kakšno veselje prevzame gradbenika, ko občuti, da je bitko z naravnimi silami dobil.«

Petru je čez obraz šinil nasmeh

IVAN ZORAN

TURIST-BIRO: s polno paro

Novi Turist-biro v Brezicah ima obilo dela: predvsem posreduje informacije o voznih redih, ljudje pa prihajajo tudi po potne liste in vize.

Turist-biro se je odločil, da bo izkoristil lepo vreme in organiziral več izletov.

25. septembra bo organiziral dvodnevni izlet na Kravji bal v Bohinju. Avtobusi bodo odpeljali iz Brezic, po eden pa še iz Krškega in Bizeljskega. Izletniki bodo obiskali Ljubljano in Bled, pre-

nočili na Pokljuki, v nedeljo pa si bodo ogledali Kravji bal. Cena za ta izlet bo okrog 7500 din.

V načrtu je tudi zanimiv izlet v Beograd, Džerdap in na Fruško goro. Potniki se bodo vozili z avtobusom in hidrogliserjem. Lahko bodo uporabili tudi K-15. Turist-biro bo organiziral tudi eno- in dvodnevne izlete v inozemstvo: v Trst, Benetke, po Koroski, pa tudi večdnevne: v Visoke Tatire, na Grossglockner, po Dolomiti in v Cortino. S. M.

Znižano za velesejemske dni

V Cateških Toplicah pričakujejo v času zagrebškega velesejma večje skupine gostov. Zanje so pripravili poseben jedilnik, saj že iz preteklih let poznajo želje sejmskih obiskovalcev. Gostje bodo po zmernih cenah lahko dobili nekaj okusnih domačih jedil. Popust je namenjen le skupinam.

S prvim septembrom so v zdraviliški restavraciji sploh prešli na zimske cene, ki so nekoliko nižje od poletnih. Zvedeli smo, da je sobotni in nedeljski obisk prehodnih gostov spet normalen in da so v zdravilišču občutili največji upad gostov prvi teden po reformi.

Poleti se gostje najraje zadržijo v vrtni restavraciji. Posebno živahno je ob sobotah in nedeljah, ko pridejo v Toplice številni zagrebški obiskovalci. (Foto: J. Kališnik)

»Samo od turizma premalo kruha«

Najbolj dobrodošli gostje v Čateških Toplicah so bolniki — Zaskrbljenost zaradi zmanjšanja pogodb z zavodi za socialno zavarovanje je minila — Prazne postelje bodo zasedli zavarovanci iz Zagreba — Prihodnje leto pričakujejo večje skupine Avstrijcev

Drugi septembrski dan v Čateških Toplicah. Zunanji bazen je prazen in o poletnem vrvenju kopalcev in izletnikov ni nikjer več sledu. Obiskovalec dobi vtis, da je ploščad z novo vrtno restavracijo mnogo prevelika za redke skupinice gostov, ki si ob turški kavi krajšajo čas.

Mirnemu popoldnevju sledi miren večer. Pred zdraviliško ambulantno čakam na razgovor z zdravnikom dr. Nankovićem. Ura je že sedem proč, ko pospremi iz ordinacije zadnjega pacienta. To popoldne so se zvrstili na pregledih v ambulanti številni novi gostje, ki so prispeli na zdravljenje v Čatež. Mladi zdravnik dr. Nanković je imel za seboj utrudljivo popoldne, vendar se je prav rad pomudil še kratek čas v ambulanti in v pogovoru hitro razpredel ambiciozne zamisli in načrte o tem, kaj vse naj bi zdravstvena služba v prihodnje še nudila pacientom v Toplicah.

Povedal je, da delajo v zdravilišču zdaj trije zdravniki, tri medicinske sestre, en laborant, dve fizioterapevтки in dve bolničarki. Pacienti imajo od zdravljenja mnogo več kot prej, ko so bili v zastarelem zdravilišču deležni le kopeli in nekaj masaže. Vsak izmed njih je od začetka do konca bivanja v kopališču pod strokovnim nadzorstvom zdravstvenega osebja. Zdravljenje s termalno vodo uspešno dopolnjujeta fizioterapija in elektroterapija. Pacienti imajo na razpolago lep bazen, telovadnico, kabine za kopanje in kabine za posebne oblike zdravljenja.

Marsikateri stari obiskovalec Toplic je sprejel novotarije z nezaupanjem in ta ali oni se ob prihodu takole odreže: »Dajte me kar v staro kopališče, telovadil pa že ne bom!« Te pripombe so misljene pol zares in pol za smeh, kažejo pa na to, da se nekateri zavarovanci le počasi privajajo na nove postopke.

»Zdravstvene storitve bomo še izboljšali«

Dr. Nanković je povedal, da je prinesel prve praktične izkušnje za kopališko zdravljenje iz Laškega, kjer je bil njegov učitelj dr. Barle, specialist za fizikalno medicino

in rehabilitacijo. Ta zdravnik prihaja redno dvakrat na mesec tudi v Čateške Toplice in je z delom zdravstvenega osebja zelo zadovoljen.

»Kaj pravijo pacienti k sedanjim zdravniški negi?« sem vprašala dr. Nankovića.

»V njihovem imenu sam ne bi rad odgovorjal, sem pa prepričan, da so zadovoljni, saj prihajajo s pošto številne pismene zahvale še potem, ko zapustijo zdravilišče.«

»Ali se načrti zdravstvene ekipe kdaj razhajajo z načrti drugih članov kolektiva?«

»Nikakor ne! Naša želja je, da bi bila zdraviliška hiša zasedena poleti in pozimi, na kar lahko vplivamo predvsem s kvalitativnimi zdravstvenimi uslugami. V hotelu in restavraciji si prav tako želijo čimveč gostov in se po svoje trudijo, da jih zadovoljijo.«

»Imate kot zdravnik še kaj želje?«

»Rad bi videl, da bi nam uspelo pridobiti v zdravilišče tudi bolnike s sladkorno boleznijo, saj imamo vse možnosti za ureditev dietične kuhinje. Pa še tole si želim, da bi zdravniki iz Toplic imeli redne stike z zdravniki v brežiški bolnišnici. Tu mislim predvsem na skupne sestanke.«

Pacienti, ki sem jih mimogrede vprašala za počutje v zdravilišču, so vsi po vrsti zadovoljni z oskrbo. Janez Turk iz Zagorja je pohvalil zlasti receptorsko službo, omenil pa je tudi nekaj tehničnih pomanjklivosti pri bazenu, ki jih bodo seveda odpravili.

Prosvetni delavec Bruno Gerdovič iz Maribora je dejal, da je vse zelo udobno in da se je v zdravilišču res lepo opomogel. »Mirno okolje odlično vpliva tudi na živčno sprostitve,« je poudaril in dejal, da je zaradi svoje domačnosti zlasti privlačen stari hotel, medtem ko novi morda nekoliko prehladno deluje.

»Ravnamo se po izkušnjah zadnjih 20 let«

S tov. Marjanom Urataričem iz recepcije sva se lotila pogovora o Toplicah z druge strani. Na vprašanje, kako se odraža gospodarska reforma v zdraviliškem centru, je povedal tole:

»Naše prvotne načrte nam je precej podrla omejitev predlogov za kopališko zdravljenje, saj smo računali na polno zasedenost skozi

vso zimo. Okrog 100 pogodb smo morali vrniti zavodom za socialno zavarovanje, od tega dve tretjini v Celje, ostale pa v Trzin, Kranj in na Jesenice. Znašli smo se v zadregi in se takoj obrnili na zagrebški zavod za SZ. Ta nam je že poslala prve zavarovance in zdaj nismo več tako močno zaskrbljeni.«

»Ali se morda le preveč ne usmerjate v ustanove socialnega zavarovanja, ob tem pa pozabljate na turistični značaj zdravilišča?«

»Izkušnje zadnjih 12 let nas učijo, da je stacionarij za rehabilitacijo bolnikov najzanesljivejša osnova za naš razvoj. Dotok prehodnih gostov je nekaj nestalnega in od tega ne moremo živeti. Letno kopališče in letna restavracija sta se uveljavila le ob konicah, to je ob sobotah in nedeljah. Razen tega se večina prehodnih gostov ustavlja le v restavraciji.«

»Kako pa je z obiskom tujih turistov? Ob otvoritvi smo namreč slišali, da imajo Čateške Toplice vse možnosti za razmah inozemskega turizma.«

»Tujci prihajajo k nam vsako leto, vendar si želimo v prihodnje organiziran dotok gostov iz tujine. V kratkem bosta odšla dva naša predstavnika v sosednjo Avstrijo navezovati stike s tamošnjimi ustanovami socialnega zavarovanja, da bi nam te že prihodnje leto začele redno pošiljati bolnike, ki so potrebni kopališkega zdravljenja. Kot zdravilišče za sedaj v svetu še nismo dovolj znani, vendar upamo, da se bomo kmalu uveljavili, če bodo naše usluge res kvalitetne.«

Samoupravljanje šepa

O tem, kako je z odpusti, sva pokramljali s tov. Gizele Dukičevco.

»Čez zimo bomo res zmanjšali zaposleno osebje, vendar to ne bo nikogar prehudo prizadelo. Odsli bodo predvsem sezonski, ki jih bomo na pomlad lahko spet sprejeli nazaj. Deloma smo predvidene odpuste omilili tako, da so se posamezniki dogovorili za brezplačne dopuste.«

»Kako pa ocenjujete samoupravljanje v vaši ustanovi?«

»Bom kar po pravici povedala, da zasluži nezadostno. Na sejah so se upravitelji zelo redko oglašali. Odslej bo zagotovo drugače, saj bomo v kratkem izvolili nov delavski svet prav z namenom, da bi prenehalo doseadanje mrtvila.«

Zadnje vprašanje sem prihranila za šefa strežbe, ki naj bi mi zaupal, kako so se v zdravilišču ujeli stari in novi delavci.

»Ni šlo lahko,« je priznal, »toda zdaj smo spet prijatelji.« »Sicer pa menim, da mora vsak kolektiv tako ali drugače skozi šolo samoupravljanja,« je vedro zaključil pogovor.

JOŽICA TEPPEY

Začela se bo tekma v znanju

Visokošolci so za štipendiranje, podjetja za kreditiranje, medtem ko Zveza študentov predlaga oba sistema, ki naj se dopolnjujeta

Na sobotnem posvetovanju študentov in dijakov črnomajlske občine, ki ga je sklical Socialistična zveza, se je pretežno del razprave sukal okoli vprašanja, kateri sistem družbene pomoči predstavlja študentom najučinkovitejšo in najbolj smotno pomoč: štipendiranje ali kreditiranje.

Študentje niso zadovoljni s kreditnim sistemom visokošolske pomoči, katerega je v občini prvi uvedel Zdravstveni dom, predvsem pa so bili proti nejasno določenim pogojem njihovega kredita. Mnenja so, da kreditni pogoji ne bi smeli biti odvisni od ocene posameznikov oziroma delavskega sveta in da naj bi vsebovali približno enake pogoje kot jih nudi kreditni sklad ljubljanske univerze. Predstavnik Zdravstvenega doma je zagovarjal stalšče kolektiva, a kljub temu mladi s pojasnilom niso bili zadovoljni.

V razpravo so posegli še predstavniki nekaterih dru-

gih kolektivov, zlasti BELTA in podjetja LIC. Omenili so doslej slabe izkušnje s posamezniki štipendistji ter se ogrevali za sistem kreditiranja, ob katerem podjetja ne tvegajo preveč, hkrati pa so menili, da posojilo spodbuja k hitrejšemu študiju. Mnenja so se še nadalje kresala, opaziti pa je bilo tudi prevelike zahteve in želje s strani študentov. Treba je pač računati z možnostmi!

Z vsakim ne bodo več zadovoljni

Ob vseh teh razglabljanjih je postalo očitno, da bo treba politiko štipendiranja prilagoditi potrebam in pogojem gospodarjenja po novem. Najbrž bo vedno manj pretiranih zahtev novopečenih strokovnjakov glede višine dohodkov ob nastopu prve službe, stanovanj itd. Doslej so si diplomanti to lahko privoščili, ker so jih v kolektivih komaj čakali, a kaže, da poslej v delovnih

organizacijah ne bodo več zadovoljni z vsakim, ki se bo pojavil z diplomom v žepu. Začela se bo tekma v znanju!

Nedelavnost je težko opravičiti

Na posvetu je bilo precej govora tudi o podražitvi uslug v študentskih domovih in o povečanju življenjskih stroškov nasploh, kar je visokošolce zelo prizadelo. Priporočili so delovnim organizacijam, naj bi podražitve upoštevali in tudi štipendistom primaknili kak tisočak na ta račun.

Slišali smo še to, da šteje Klub belokranjskih študentov okoli 80 članov, da jih na sestanke hodi le okoli 50 in da je res delavnih med vsemi nekaj več kot 20 ljudi. Dela menda ni veliko, ne zahteva dosti časa, kljub temu je zanj tako malo zanimanja. Dobro bi bilo poiskati vzroke za nedelavnost članstva, ker zanjo res ni nobenega opravičila.

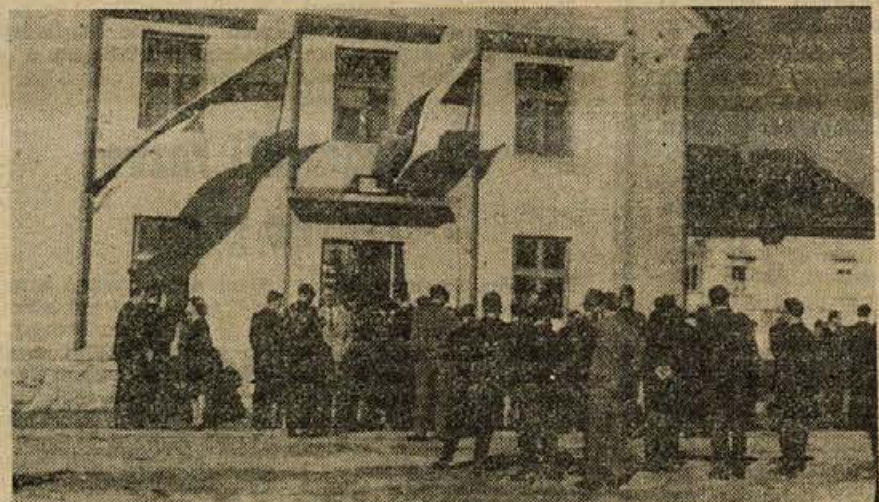
Vročina zaradi sence v Kočevju in Ribnici

Zadnja oddaja 37^a v senci, ki je predstavila svetu Ribnico in Kočevje, je naletela v Kočevju na zelo različen odmev. Le redki gledalci so bili z njo v celoti zadovoljni. Eni skrajnejši so menili, da je bilo v njej prikazano premalo podjetij, napredka, statistike, mnenj odgovornih ljudi in podobno, drugi skrajnejši pa, da je bila oddaja še premala in da bi bi-

lo potrebno kritizirati še, ker Kočevje nima kopališča, otroškega igrišča itd.

Ze kratek zbir mnenj ljudi pove, da so gledalci z oddajo v glavnem zadovoljni. Zamerijo ji le, da niso bile vsaj na kratko, morda v petih minutah, prikazane nekatere značilnosti in zanimivosti Kočevja: nova naselja, lep dom telesne kulture, nova kemična tovarna in mor-

da še kaj. Gledalci, ki Kočevja ne poznajo, bi tako dobili o njem pravilnejšo predstavbo, razen tega pa bi prišle bodice, ki jih je bilo v oddaji precej (po mnenju nekaterih še premalo), tudi bolj do izraza. Seveda pa moramo upoštevati, da je oddaja zajela dve občin in da je bilo zato nujno marsikaj skrajšati oziroma spu-

Samoupravljalci pred domom v Trebnju

Resolucija zbora samoupravljalcev občine Trebnje

Zbor samoupravljalcev je 4. septembra 1965, ko je obravnaval gospodarski in družbeni razvoj občine, posvetil posebno pozornost samoupravljanju in nalogam samoupravnih organov pri uresničevanju gospodarske reforme ter na temelju referata in razprave sklenil naslednje:

Samoupravljanje v občini je doseglo vidne uspehe na vseh področjih družbenih dejavnosti. Z doseženimi rezultati so ustvarjeni temelji za še hitrejši razvoj občine na osnovah gospodarske reforme. Organi samoupravljanja nekaterih gospodarskih organizacij so se pripravili na nove gospodarske ukrepe in se že aktivno vključili v izvajanje reforme, drugi pa so jih pričakali nepripravljeni in se zato še niso prilagodili nastajajočim gospodarskim razmeram. Zato je zbor samoupravljalcev mnenja, da je v sedanjem času ena izmed osnovnih nalog organov samoupravljanja, družbeno-političnih organizacij in vseh občanov: izvajanje gospodarske reforme. To pa zahteva stvarno ocenjevanje in stanje problemov, ki jih poraja razvoj v naši občini. Nadaljnji gospodarski razvoj, ki pomeni vse hitrejši korak iz zaostalosti, je za vse samoupravne organe izredno odgovorna naloga. Zavedamo se, da je hitrejša rast standarda in večji osebni dohodek lahko le posledica večjih naporov naših de-

lovnih ljudi na vsakem delovnem mestu. Vsi samoupravni organi morajo težiti za tem, da izpolnijo sistem nagrajevanja, da bo osebni dohodek resnično odvisen od uspeha vsakega posameznika na njegovem delovnem mestu.

V večji produktivnosti in boljšem izkoriščanju vložnih sredstev je ključ za reševanje temeljnih ekonomskih problemov tudi v naši občini. Večjo produktivnost dela pa bodo naše delovne organizacije dosegle z izboljšanjem tehnoloških procesov, z boljšo organizacijo dela, z zmanjšanjem proizvodnih stroškov, z utrditvijo delovne discipline vsakega proizvajalca, predvsem pa vodilnih ljudi v delovnih organizacijah.

Organi samoupravljanja morajo še pri zadevnejši skrbeti za odpravljanje nepravilnega odnosa do strokovnjakov v nekaterih delovnih organizacijah in problema kadrov obravnavati s širših perspektivnih potreb. Ker se moramo zavedati, da je hitrejši gospodarski vzpon v naši občini kot celoti in v vsaki delovni organizaciji posebej najtesneje povezan z znanjem in usposobljenostjo ljudi, naj samoupravni organi z večjo odgovornostjo skrbijo za strokovno izobraževanje na delovnih mestih in za štipendiranje novih kadrov.

Na osnovi teh ugotovitev zbor samoupravljalcev poziva samoupravne organe, družbeno-politične organizacije in vse občane, da se z vsemi silami zavzemajo za uresničitev naštetih nalog.

Izobraževanje naj postane sestavni del vseh naših prizadevanj

Zivimo v času, ko so iz dneva v dan pred nami zahtevnejše in odgovornejše naloge, kako čimprej odpraviti določena nesorazmerja v razvoju posameznih panog in postaviti elemente za še hitrejši vzpon našega gospodarstva. O teh problemih smo pogostokrat razpravljali zlasti v zadnjem času. Ugotovili smo, da brez temeljite pomoči proizvajalcev v proizvodnji, organom samoupravljanja pri njihovi vlogi odločanja na področju proizvodnje, delitve, menjave in porabe ter vodstvenemu in strokovnemu kadru pri organizaciji dela in reševanju ostalih nalog ne bomo dosegli zaželenih delovnih uspehov. Potrebno pomoč pa lahko nudimo le z organiziranjem in izvajanjem izobraževanja, ki mora temeljiti na solidnih predhodnih proučitvah stvarnih potreb. To načelo smo, kolikor je bilo mogoče, tudi upoštevali; ko smo s strokovnimi sodelavci Delavske univerze Krško sestavljali program izobraževanja za sezono 1965-66. Zeleni smo, da bi program delavske univerze dopolnjeval programe izobraževanja delovnih in družbenopolitičnih organizacij, kar naj bi pripomoglo, da bi postalo izobraževanje del vseh naših družbenih in ekonomskih prizadevanj.

DRUŽBENO EKONOMSKO IZOBRAŽEVANJE

Sistem samoupravljanja zahteva, da vsak proizvajalec vsaj okvirno pozna našo socialistično ekonomiko, družbeno ekonomski sistem, položaj delovne organizacije ter bistvene družbene premike naše dobe. Zato želimo v področje idejnopoličnega in družbeno ekonomskega izo-

braževanja zajeti samoupravljavce, vodstveni kader delovnih organizacij ter članke družbenopolitičnih organizacij. Pripravljamo naslednje seminarje:

- za vodstva samoupravnih organov delovnih organizacij,
- za članke samoupravnih organov v posameznih delovnih organizacijah,
- za vodstveni kader v posameznih panogah gospodarstva,
- za vodstva sindikalnih podružnic,
- za vodstva zavodov, predsednike svetov zavodov ter članke družbenih služb,
- za usklajevanje samoupravnih aktov delovnih organizacij z ustavnimi načeli in zahtevami novih temeljnih zakonov,
- za vodstva in organe družbenopolitičnih organizacij s področja njihovega delovanja,
- za vodstva krajevnih skupnosti,
- za vse interese o področjih in vprašanjih, ki bodo trenutno najbolj pomembna za delovne organizacije.

POLITIČNA SOLA bo zajela predvsem mlajše članke ZK, mladinska politična šola pa vodstva aktivov ZMS, članke občinskega komiteja in članke njegovih komisij.

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

Na osnovi naročil in dogovorov z delovnimi organizacijami bodo tečaji za usposabljanje na delovnem mestu iz posameznih panog gospodarstva. Pomembni bodo zlasti tile tečaji:

- za usposabljanje inštruktorjev za praktični pouk v posameznih izobraževalnih centrih,
- za srednji in vodni kader delovnih organizacij o organizaciji dela in poslovanja,
- za usposabljanje delavcev v gospodarskih organizacijah: za gradbeno, kovinsko, trgovinsko, živilsko in gostinsko stroko,
- za uvajanje novih delavcev na delovna mesta v posameznih delovnih organizacijah,
- za HTV službe v delovnih organizacijah,
- za vsa druga področja, za katere se bodo v prihodnje delovne in druge organizacije.

Po potrebi bomo organizirali še seminarje in tečaje za slušatelje, ki izredno študirajo na drugih višjih šolah ali pa so vključeni v dopisni študij.

SPLOŠNO IZOBRAŽEVANJE

Splošno izobraževalna predavanja bodo zajela področja, ki zanimajo našega občana. Obravnavali bomo predvsem tista vprašanja, ki lahko pozitivno vplivajo na vzgojo in kulturno razgledanost ljudi, predvsem pa mladine.

Organizirali bomo cikle predavanj, pa tudi posamezna predavanja v oblikah šol za življenje, šol za starše, večerov ali razgovorov na vasi in javnih tribunah, na katerih bomo razpravljali o vzgoji, zdravstvu, notranji in zunanji politiki, gospodarstvu, kmetijstvu, geografiji, kulturi in umetnosti ter o obrambni vzgoji prebivalstva.

Potujoči kino pa bo, v kolikor bo zadovoljiv obisk, prirejal kino predstave vsak teden v nekaterih krajih naše občine, organizirali pa bomo tudi priložnostne predstave.

Sektor splošnega izobraževanja bo razen predavanj, ki smo jih navedli, pripravil še druga predavanja s tega področja in jih bo, če se bodo občani, družbenopolitične ali delovne organizacije zanje zanimali, tudi organiziral.

RAZPIS ŠOL IN TEČAJEV

Za izobraževalno sezono 1965-66 razpisujemo naslednje šole in tečaje:

1. Osnovno šolo za odrasle v Krškem, na Senovem, v Kostanjevici in na Raki.
2. Tečaj za pripravo na diplomsko absolventov večerne ekonomske srednje šole.
3. Tečaj za opravljanje izpitov na srednji dopisni šoli — strojni in elektro oddelki in sicer za prvi in drugi letnik.
4. Tečaj iz stenografije za začetnike — 120 šolskih ur ter DEBATNO PISMO — 100 šolskih ur za naprednejše.
5. Tečaj slovenskega jezika za vse tiste, ki imajo opravka z dopisovanjem in se žele naučiti pravilne rabe slovenskega jezika — 80 šolskih ur.
6. Osnovni in nadaljevalni tečaj angleškega, nemškega, francoskega, italijanskega in ruskega jezika.
7. Knjižnovodske tečaje I., II. in III. stopnje — 300 šolskih ur.
8. Tehnično risanje (140 šolskih ur tehničnega risanja ter 20 ur opisne geometrije).

SPLOŠNA NAVODILA

V I. in II. tečaj osnovne šole se lahko vpišejo le kandidati, ki so že stari 17 let. Vpisovanje v šole in tečaje bo vsak delovnik od 15. do vključno 25. septembra 1965 od 7. do 16. ure na Delavski univerzi Krško, Cesta krških žrtev 11, (telefon 71-152 ali 71-282), kjer lahko dobite tudi vse druge informacije.

SLAVKO SMERDEL

Prof. RYUZO KAWAI med delom v Kostanjevici (Foto: Marjan Zaplatil)

„Vino festival - dobro!“

Japonski umetnik RYUZO KAWAI je še mlad, saj se je rodil 1935. leta in diplomiral 1961. leta na Akademiji likovnih umetnosti v Tokyu, vendar je po svoji nadarjenosti znan v svoji domovini, kjer je nosilec zelo ugledne nagrade NIKA — KAI za leto 1963. Tudi v Kostanjevici se je na letošnjem simpoziju proslavil s skulpturo, ki spada v sam vrh stvaritev, ki jih je v zadnjih letih zbrala kostanjevska galerija sodobne kiparske umetnosti.

Na pogled je droban in neznan, skromen in tih. Človek mu ne bi prisodil kaj več kot dvajset let in vendar, če v njegovih rokah zapoje dleto, spet na prvi pogled spoznaš v njem neznanosko silo, ki jo izžareva njegov ustvarjalni zanos. Kawai je

umetnik do poslednjega vlakna svojega bistva.

»Pijem razkošni mir vaše pokrajine in kar ne morem se ločiti od nje!« Tako je dejal, ko je za trenutek prenehal s svojim dletom in kladivom v parku kostanjevske šole, kjer dela lepo okrašeno mizo. Kakor mnogi Japonci pred njim: Tanaka, Shiota, Togashi, da našejem samo nekatere izmed njih, tako je tudi prof. Kawai ostal po končanem simpoziju v Kostanjevici. Ne brez dela, zakaj vsak izmed njih je v tem času ustvaril in poklonil Gorjupovi galeriji novo plastiko.

Kawai je šel za kratek čas v Ljubljano. Nekaj naših slovenskih kiparjev, ki so se spoprijateljili z njim, ga je povabilo v našo metropolo.

Slu so tudi na vinski sejum. Prof. Kawai sicer ne pije, toda sejum je le pohvalil z besedami:

»Vino festival — dobro!« Pravijo, da je bil otroško vesel, ko je zagledal na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani sod, ki so ga pripeljali iz Kostanjevice in ga je Kawai letošnje poletje kdaj pa kdaj obiskal. Med svojimi prijatelji iz Ljubljane se je »naredil« kar za Kostanjevicana.

Eno je gotovo: Japonska nam vsako leto pošilja izvrstne umetnike, ki izkazujejo izredno delovno disciplino in delovno organiziranost. Ko se поблиže spoznamo z njimi, spoznamo v njih tudi plemenite in globoke kulturne ljudi. Tudi prof. Kawai je to v polni meri potrdil. LADO SMREKAR

Ponatis Zupančičeve »SEDMINE«

Kot 10. zvezek knjižnice SIVI KONDOR je pred kratkim izšel pri Mladinski knjigi v Ljubljani ponatis romana Bena Zupančiča SEDMINA. Sedmina je izšla pri Slovenski matici leta 1957 in je medtem že davno razprodana. Življenje Ljubljane med italijansko okupacijo je Zupančič opisal tako, kot je o delu dejal Mitja Mejak:

»SEDMINA ni samo roman okupiranemu mestu, ampak govori predvsem o ilegalnem in anonimnem heroizmu v tem mestu in o generaciji, ki

jo je vojna zadela med zemljepisno uro v šolskih klopih in jo nenadno presadila v vrtnice krvavega obračuna.« — Zato bo po SEDMINI rad posegel tudi mladi rod, ki mu zbirka SIVI KONDOR prinaša izbrana dela iz domače in svetovne književnosti. Preteklost slovenske prestolnice je zdaj že sestavni del naše zgodovine in iz nje črpamo navdih in moč za premagovanje težav. Zupančičeva umetnina je mladini dragoceno vodilo in knjiga, ob kateri je vredno razmišljati.

TRIKRAT: ZENIT

Odkar smo zadnjikrat poročali o žepni knjigi ZENIT, ki jo pri Mladinski knjigi urejuje pisateljica Miha Miheličeva, so spet izšle tri zanimive knjige te priljubljene najmlajše zbirke MK. Pripovedna mojstrovina francoskega klasika Anatola Francea »Kuhinja pri kralji Gosji nočice« v prevodu Otona Zupančiča (prvikrat smo jo dobili v slovenskem jeziku leta 1920) upravičeno zasluži mesto med našimi žepnimi izdajami! — Manj poznano angleško pisateljico Rosamond Lehmman, katere mladostni spis »Vabilo na ples« imamo zdaj na voljo v man Capote, ameriški pripovednik, s knjigo »Zajtrk pri Tiffanyju«. Da je mojster nove-

le, nam pove knjiga, ki jo je prevedla Milla Golob.

Knjige iz žepne zbirke ZENIT dobite v najbližji knjigarni!

Jože Gorjup: PIKNIK (olje) — Iz Gorjupove galerije v Kostanjevici na Krki

■ TAJFUNI IN URAGANI — V ameriški državi Louisiana je divjal uragan »Betsy« po imenu. Naštel so po nekaterih vesteh že čez 200 mrtvih, uničenega je več kot pol pridelka bombaža in soje, veliko ljudi še pogrešajo. Na Japonskem je divjal drug vihar »Shirley«, ki je po prvih podatkih terjal 22 žrtev, pod vodo je 17.000 domov, 5000 je docela porušeni in je to 23. tajfun, ki je letos divjal na Japonskem.

V Uradnem vestniku Dolenjske je bil 8. julija objavljen odlok o podelitvi Trdinove nagrade za pomembne prispevke in osebne na kulturno prosvetnem, umetniškem in znanstvenem področju v novomeški občini, izjemoma tudi na regionalno obsežnejšem območju, kot je Dolenjska. S tem je bila po nekajkratni prekinitvi spet obnovljena tradicija podeljevanja priznanj posameznikom in skupinam, ki si pri delu najbolj prizadevajo in žanjejo pomembne uspehe.

Kot pravi odlok, tako pa je zapisano tudi v pravilniku o podelitvi, bo Trdinova nagrada za leto 1965 (in vsa kasnejša leta) podeljena na dan občinskega praznika 29. oktobra. Seveda: nagrada bo podeljena, če bodo prišla na natečaj ustrezna dela. Do zdaj ni bilo še nobenega odziva in se zdi, da je odlok z vsemi prizadevanji izzvenel v prazno. Tudi komisije za zbiranje in ocenitev del, predlaganih za nagrado, še ni. Ustanoviti, oziroma imenovati bi jo imel svet za kulturo pri občinski skupščini, tega pa ta organ do zdaj še ni storil. Svet bo zasedal v kratkem in, kot napovedujejo, se bo pogovoril tudi o vsem potrebnem v zvezi s Trdinovo nagrado. Torej gre počakati še nekaj dni, da bomo zvedeli, kdo so člani komisije. Ali pa ni to že malce zamudno? Do podelitve je komaj še nekaj tednov in malo upanja, da bi nadoknadili vse zamujeno. Vsiljuje se tudi pomislek, kako bo z ocenjevanjem del, ki bi morebiti zašla v predal predlaganih za nagrado. Glede na hitrost (za ocenjevanje res ne bo časa na pretek) se kaj lahko zgodi nerodnost, da bi odličje pripeli manj zaslužnemu. To pa se lahko zgodi še z avtorji nečesa. Ker ni odziva, bo treba izbirati pač med tem, kar se bo na teklo, naj bi že bilo dovolj kvalitativno in pomembno ali ne.

Ze v sami novomeški občini, če jo izločimo iz Dolenjske, je bržčas precej kandidatov za nagrado, tudi takih, ki bi nagrado zaslužili, pa se morda ne bodo marali vsiliti v ospredje. V Novem mestu je DPD Svoboda Dušan Jereb prav gotovo dovolj resen kandidat, da lahko računa na javno prizadevanje. Če si povemo iz oči v oči mo-

ramo priznati, da so Jerebovci leta na vseh področjih, najbolj na gledališkem in glasbenem, precej pestrili kulturno življenje, da ne omenjamo, kolikokrat so bili edini, ki so nam kaj pokazali! Društvo se ta čas pripravlja na proslavljanje 20. obletnice svojega obstoja in bi bilo prav, ko bi mu med drugimi priznanji izročili tudi Trdinovo nagrado. Razen Jerebovcev so nemara še društva, ki bi zaslužila nagrado, pa verjetno tudi posamezniki. Če jih je manj v novomeški občini, jih je prav gotovo več po vsej Dolenjski. Prav bi bilo, da bi njihovo delo predlagale za nagrado družbeno politične organizacije, če sami nočejo storiti. Rok za podelitev je blizu, rok za predlaganje pa tako rekoč že mineva. Se bo posrečilo zadostiti odloku, pravilniku in merilom za podeljevanje nagrade kljub naglici, ki se obeta? I. Z.

BREŽICE:

zanimanje za glasbo

Kakor je povedal v.d. ravnatelj brežiške Glasbene šole Franc Baškovič, se je letos vpisalo na to šolo 87 učencev, čeprav se je učna povečala na 2000 dinarjev. Zaradi pomanjkanja sredstev je šola ukinila dve učni mesti za klavir. Letos bo poučevalo le šest učiteljev — trije stalni in trije honorarni. Računajo, da se bo vpisalo še nekaj gojencev. Večji vpis pričakujejo tudi godbeniki, ki zaradi pomanjkanja prostora niso vadili skoraj leto in pol. Naknadna obvestila za vključitev v godbo lahko dobe gojenci v Glasbeni šoli, kjer se lahko tudi vpišejo. D.V.

marški klub v Novem bil za novega klubskega predsednika izvoljen eden najstarejših članov Jože Cvikovič. Dornenili so se, da bodo v d'neh svetovnega speleološkega kongresa, ki se je med tem prišel v Postojni, sprejeli v goste štiri bolgarske jamarje - delegate. Med bivanjem v Novem mestu (od 16. do 18. septembra) bodo bolgarski gostje skupaj z gostitelji šli v Kostanjevsko jamo ter Veliko in Malo prepadno na Brezovi rebi.

»HOROSKOP – DRUŽABNI MOST«

ČE GA V VAŠEM KRAJU NE DOBITE, NAM
SPOROČITE NA NASLOV:
»PAVLIHA« — LJUBLJANA, GRADIŠČE 4/I,
DA VAS UVRSTIMO MED NAROČNIKE!

31) Inj Izdaja Društvo
 knje Janja Slovenje,
 32) Arnelova luknja pri Kranju (815)
 33) Arnelova luknja pri Kranju (815)
 34) Bocu (805), Janja Dolencih
 35) kah na Lazuh pri Planini (780)
 36) Vodna jama v Lazi pri Prestanku
 37) (760), Popska jama (760), Jama
 38) (760), Brezno (Lipic) (662)
 39) Mikstova jama pri Ozi (660)
 40) Markov spodol pri Hruševju
 41) (626), Divaška jama (600), Kranjski
 42) (600), Metkova jama (590), Liki
 43) Glibsova pri Skofji Loki
 44) (579), Skanpova jama pri Raah
 45) (560) in Mačkova na Lazuh
 46) (530), Popska jama
 47) Postojnska jama ni rekorder po
 48) globini. Najbolj globok je s 365
 49) m Jazben na Banški planoti. Na
 50) vode iz jame izstopa pri 100 m.
 51) Predljudja pri Hruševju s 339 m, Stedjo Kačna
 52) pri Hruševju s 336 m, Kosača ja-
 53) ma pri Divači in Brezno 1. pri
 54) Popski jama pri Kranju, Janja
 55) Predpada jama pri Storju pri
 56) Kosevju ima 148 m globine, Vida-
 57) la jama pri Materiji 147, Rupa
 58) pri Popski jami, Janjeva ja-
 59) ma pri Paredu 140, jama pri
 60) čini pri Lokvah 137, Brezno pri
 61) Medvodovi konti na Pokluku 136,
 62) Vikiš, Konjska jama 135, Cuko-
 63) vski pri 134 m, jama pri 133 m,
 64) nad Skrinjarje pri Divači 130, Go-
 65) lokratna jama pri Sežani 129, Dra-
 66) ga pri Ponikvah 126, Sirova jama
 67) pri 125 m, jama pri 124 m, 123
 68) m, Postopec pri Kačkah 121, Ve-
 69) lica ledena jama v Paradani v Tr-
 70) novskem gozdu 120, Čebulova ja-
 71) ma pri 119 m, jama pri 118 m,
 72) Podturnu pri Dolenskih Toplicah

speleologe

V Plesni dvorani Postojnske jame se je 12. septembra začel IV. mednarodni speleološki kongres, ki se ga udeležuje okoli 450 delegatov iz 26 držav. Svečane otvoritve se je poleg visokih predstavnikov iz Slovenije udeležil tudi predsednik Zvezne skupščine tovaris Edvard Kardelj. Tovaris Kardelj je izrazil veliko za-

[illegible]

Ribnica ne peče itd.

Kadri discipline bodo na programih. Na zadnjem sestanku je bilo smjeno, da se v program vključijo discipline, ki so v razpi-

bolše telovadce in telovadke iz vse Slovenije. Za ta telovadni nastop je bilo tolikšno zanimanje, da so gledalci dvakrat napolnili telovadnico in balkone. Popoldanski na-

knjevanje bo privlačno tudi za
e in atletike Dolenjske. Ime
množek tekmovalcev za FOKAL
APRIL 2004 bo mnogim društvom
Partizanov in drugim omogoče-
no, da se tem tekmovalcem pre-
izkušajo na ekipe. Popoj ho seve-
dela, da v vsaki disciplini imeli
možnost, po dva tekmovalca ozi-
roma eni tekmovalci.

okoličinom, večerni pa odraslemu
prebivalstvu Kočevja.

Castil predsednik Partizana An-
drej Arko je predstavil občinstvu
televodke: Doljano Kovše, Jožico
Praznik, Milenko Kostu in njihovo

[illegible][illegible]

pritičja, ki gleda na dvorišče. Alainov dom zavzema drugo nadstropje, teta Lucilia pa v tretjem nadstropju glasno, da bom zbudil mamo. Rad bi namreč, da bi ti moj položaj razumel. Dokler ne dokažemo nasprotno, sta

— Kolkolimo imajo služabni-

televadnica v domu telesne re je omogočila, da smo nji teden dobili v goste naj- televadnice in televadke iz vse- mi je. Za ta televadni nastop lo tolikšno zanimanje, da so iči dvakrat napolnili televad- v balkone. Popoldanski na- je bil namenjen mladini in anonom, večerni pa odraslemu valstvu Kočevja.

Novi predsednik Partizana An- Arko je predstavitel občinstvu vadke: Doljano Košuta, Jožico nik, Milenko Kovač in njihovo

mesto – Kamnik
1 : 3

lovenske lige so morali Novomestci v Kurnišku priznati prednost domaćinov, saj so izgubili s 1:3 (10:15, 15:12, 11:15, 1:1).

Po tem porazu so Novomestci še vedno na četrtini medenjarstva, saj so v tokratni sezoni v ekipi kranskega Triglava sodelovali pa je, da bo moč v naslednjem krogu Gole, če se te dni vrnil od vojakov.

rukometne lige obe brez zmag. Slovenska ekipa ni ostala brez gola, ženska ekipa je izgubila tekmo s javlinskimi Pirančankami s rezultatom 3:2 (4:1), medki pa so prvič priletovali na priramsko tekmo prazen kot na piranskem stadionu, porazili so 17:12 (7:5). Obe ekipi rokometne ekipe sta trebo na petem mestu v republiški konkurenci. Na fotografiji: Miro Cerar

[illegible]

Slaavl pjanist je svoji učenici doloci, nai odigra Schubertovo sonato. Preden je mlada danica sedla na klavirju, ji je mojster razlagal, da se skladatelj je ustvarjal s sonatami, misli na zensko in da je posvetil skladbo nedogeljivi ljubici. Učenka je po tem pouku začela igrati, nato Paderewski jo je kmalu ustavil:

POMLAD ★

...raje, pisanje, kitarjenje, zve-
je Schubert pri skladanju sonate misli na lu-
bico, vi pa igrate tako, kot bi misli na tašco.«

★

Pevac Jan Klepura se je vračal z velike tur-
neje. V jedlinem vozu se je seznanil z zelo pri-
jaznim moškim.

in dejal:

»Doma je pač čisto drugače kot v tujini. All mi verjamete, da me je v Ameriki nekdo vprašal, kdo sem? Мене je vprašal, kdo sem! Prav kratko sem mu odgovoril, da sem Klepura in mu obrnil hrbet.«

— Prijazni gospod se je na ves glas zasmel:

»Imenitno! Res dobra šala! — Kako se pa

Pri Švedskem kralju in vojskovodji Gustavu Adolfu so se zgledili trije tujci in se mu ponudili za vojne. Za večjo vsoto denarja so bili pripravljeni izdati važne podatke o svoji domovini. Gustav je ponudbo sprejel in jim nato izplačal dogovorjeno vsoto. Tedaj reče eden

»Za izdajalce svoje domovine je dober tudi ponarejen denar,« odgovori kralj in jih našene.

A black and white photograph of a large group of young people, likely a school choir or band, standing in front of a building. They are dressed in formal attire, including sweaters and skirts or trousers. A flag is visible on a pole in the background.

Pretkele nedeljo je obiskalo Kočevje nad 20 nizozemskih turistov, v glavnem zdravnikov. Vodila jih je gospa Nell de Bock, tajnica društva za prijateljske stike med Nizozemsko in Jugoslavijo. Gostje so si ogledali nastop folklorne skupine iz Predgrada ob Kolpi, ki je bil ob 15. uri v Seskovem domu. Program, ki je trajal le okoli pol ure, je goste navdušili. Na željo gostov je folklorna skupina zaplesala tudi pred Seskovim domom, Nizozemci pa so jih skoraj celo uro slikali in filmali. Predgrajci so na željo turistov zaigrali še nekaj pesmi, ki jih sicer niso imeli v rednem programu.

pritegnil predvsem lovski del razstave, zanimali pa so se že za zgodovino Kočevja in še posebej za del razstave o Kočevski v NOB. Zelo so bili zadovoljni tudi s kosilom v hotelu Pugled. Posebno so hvalili srmino v omaki in evčick. Na sliki: eden izmed nizozemskih gostov se je hotel fotografirati za spomin s folklorno skupino iz Predgrada.

A black and white illustration of a man in a military cap with a star, looking through a telescope. Another man in a cap is visible in the background.

145. — Zelezničar je ugovarjal, toda Noč je vztrajal, pri tem, da mora pošta, ki jo je prinesel s Koroškega, se to noč čez Savo. »Jutro je čakal tri dni in dogovorjena sva, če me tri dni po določenem dnevu ni pride on, kakor ve in zna, do prve kurirske postaje na tej strani. Tega pa ne smemo tvegati,« je dejal Noč, »nocoj je zadnja noč in nocoj greva čez.« Zelezničar se je končno vdal.

A black and white illustration of a man in a small boat on a river. The man is seated in the boat, which is positioned in the lower center of the frame. He appears to be looking towards the right. The river flows from the background towards the foreground, with some ripples and small waves indicated. On the left side of the river, there is a large, gnarled tree with several trunks. The background shows a dense forest of trees along the riverbank. The sky is filled with horizontal lines, suggesting a cloudy or misty atmosphere. The overall style is that of a classic comic book illustration.

146. — V izlivu majhnega potočka v Savo je bil pod gostimi vejami skrit čoln. Noč in Rudi sta sedla vanj, zeleznica pa ju je odrinil od brega. Deroči valovi so zgrabil čoln in ga zasukali, da se je nevarno nagnil. "Veslaj!" je polglasno kriknil Noč. Rudi se nikdar v življenju ni imel vesla v rokah, toda zamahoval je kot obseden, da mu je kljub nočnemu hladu lil pot po čelu.

A black and white illustration of a boat with two men in a bay. One man is leaning over the side, and the other is standing. A third figure is visible on the shore in the background.

147. — Zaškratlo je in čoln se je s kljunom zaril v prod na nasprotni strani Save. Noč in Rudi sta naglo skočila na suho in potegnila čoln na pol iz vode. "Počakaj tu!" je šepnil Noč in se hotel odplaziti, ko je iz grmovja nekdo polglasno vprašal: "Noč?" — "Jutro!" je šepnil Noč in iz grmovja je stopil kurir z brzo strelko okrog ramen in v prav taki rjavi uniformi kot je je nosil Noč.

A black and white illustration of a man in a long coat playing a violin, with a woman in a hat looking on. The man is in the foreground, playing the violin with passion. The woman is in the background, looking towards him. The style is reminiscent of a woodcut or a high-contrast photograph.

148. »Koga pa imaš s seboj?« je vprašal Jutro.
Kurnik je s Črnilca,« je odvrnil Noč. »Najprej se ga
nisem ogled izbehtbi, zdaj sem pa kar vesel, da je
z menoj.« V nekaj trenutkih sta kurirja opravila in
Jutro je neslišno, kot je bil prišel, izginil v gmljovju.
»Počela bova na dogovorjeni znak,« je dejal Noč,
ko si ostala sama. Opatil si je nahrbtnik, ki mu ga
je bil Jutro.

Pevac Jan Klepura se je vračal z velike tur-
neje. V jedilnem vozu se je seznanil z zelo pri-
jaznim možkim.

»Res me je zelo veselilo, da sem se spoznal
z vami,« je dejal sopotnik.

Slavni tenorist se je ljubeznivo nasmehnil
in dejal:

»Doma je pač čisto drugače kot v tujini.
Ali mi verjamete, da me je v Ameriki nekdo
vprašal, kdo sem? Mene je vprašal, kdo sem!
Prav kratko sem mu odgovoril, da sem Klepu-
ra in mu obrnil hrbet.«

Prijazen gospod se je na ves glas zasmejal:

»Imenitno! Res dobra šala! — Kako se pa
resnično pišete?«...

★

Pri Švedskem kralju in vojskovodji Gustavu
Adolfu so se zglasili trije tujci in se mu ponu-
dili za vohune. Za večjo vsoto denarja so bili
pripravljeni izdati važne podatke o svoji do-
movini. Gustav je ponudbo sprejel in jim nato

»Veličanstvo, denar, ki ste nam ga dali, je ponarejen.«

»Za izdajalce svoje domovine je dober tudi ponarejen denar,« odgovori kralj in jih nažene.

sil obraniti. In brez dvoma bi storil vse potrebno, ko bi...

— Trenutek. Ali od policije nisi zahteval, naj zasledijo. Potemtakem je to človek, ki bi ga imenoval bistro-umen blaznež, ki se ravna po določenih navodilih in s preudarno previdnostjo.

— Zakaj pa želite, da bi vam nove hlače takoj sešil?

V črnomaljskem BEGRADU čakajo...

Zmanjšanje investicij nasploh in podražitev gradbenega materiala spravlja gradbeno podjetje BEGRAD v črnomlju v vedno večje težave - V kolektivu razpravljajo in čakajo, kaj bo!

Na domačem področju Beogradovci nimajo dela, zato pa nekoliko več gradijo na Hrvaškem: v Dugi Resi, Ozlju in Karlovcu. Zaradi občutnega zmanjšanja investicij je v gradbeništvu precej manj dela. V razgovoru s direktorjem podjetja Blažem Pahuljo in predsednikom sindikalne podružnice Rajkom Skočirjem smo izvedeli,

NOVICE CRNOMALJSKE KOMUNE

da se lahko zgodi tudi to, da bi investitorji že sklenjene pogodbe odpovedali.

— In kaj p tem?
— Težko je reči! Do konca letošnjega leta in za nekaj mesecev leta 1966 imamo delo zagotovljeno.

— Kaj pravi k temu kolektiv in organi samoupravljanja? Ali ste skušali poiskati vsaj notranje rezerve?

— Pri nas so nastopile težave že pred ukrepi gospodarske reforme. Kolektiv je večkrat o njih razpravljaj. Ljudje so doumeli, da gre zares, za obstoj podjetja. Prvi ukrep je bil ta, da smo odpustili 7 slabih delavcev, ki so izostajali z dela in za opozorila niso bili dovzetni.

— Imate še kaj stalnih izostankarjev?

— Neupravičenih izostankov od dela ni več, pač pa delavci, včasih tudi uslužbenci, zahtevajo nekaj dni dopusta ob kmečkih delih, tedaj ko jih tudi v gradbeništvu najbolj potrebujemo.

Borci iz Mežice na obisku v Semiču

Na povabilo semiške organizacije ZB je obiskalo Semič 50 članov Zveze borcev iz Mežice na Koroškem. Semičani so jim na Mirni gori priredili prijeten večer, s katerim so bili gostje zelo zadovoljni. Mežičani so povabili semiške borce, naj jim prihodnje leto vrnejo obisk.

Lovska koč na Smuku v gradnji

Pred nekaj dnevi so pripeljali na Smuk drobilec, s katerim bodo namleli gramoz za pot in tudi potreben pesek za gradnjo lovške kočice. Še letos jeseni bodo kočice začeli graditi, povsem nared pa bo prihodnje leto. Semiški turizem bo z lovsko kočico na Smuku veliko pridobil.

F. DERGANČ

Spominska plošča v Kočevju pri Črnomlju

V Kočevju pri Črnomlju, so v nedeljo, 12. septembra, svečano odkrili spominsko ploščo na stavbi, kjer sta od februarja 1944 do osvoboditve delovala okrožni komite KPS in okrožni odbor OF. Slovesnost je začel sekretar Občinskega komiteja ZKS Milan Malešič, zatem pa je o delovanju okrožnega komiteja KPS in Okrožnega odbora OF za Belo krajino govoril takratni sekretar Ivan Novak-Očka, ki je ploščo tudi odkril. Na popolnanskem srečanju so se udeleženci slovesnosti tovariško pogovorili o delu in življenju med NOB in danes.

F.

— Menite torej, da na tem področju ni rezerv. Kje pa so? Morda v administraciji, pri izboljšanju organizacije dela, v štednji z materialom?

— Vseh zaposlenih je več kot 200, od tega v administraciji 14 ljudi. To ni preveč! Vseeno razmišljamo, če bi se dalo nekatera delovna mesta združiti. Ukinili smo tudi čuvajska delovna mesta povsod tam, kjer so v bližini gradbišč barake z našimi delavci. Z materialom tudi štedimo, kolikor pač moremo.

— Koliko imate strokovnjakov?

— Imamo 4 tehnike, inženirja in 6 delovodij. Za se-

danji obseg dela to popolnoma zadošča.

— Ali ste osebne dohodke ob podražitvah povišali?

— Avgusta je bil povprečen zaslužek v kolektivu 43 tisoč 500 din. Dohodke smo povišali le za toliko, kolikor smo prihranili z manjšimi družbenimi obveznostmi in niti za dinar več.

— Kot kaže vam gre precej za nohte in bo treba še temeljiteje razmisliti o prihodnosti podjetja. Kaj boste ukrenili?

— Zaenkrat razpravljamo o tem na sestankih samoupravnih organov in ugibamo, kaj bi bilo bolje. Čakamo, kaj bodo prinesli prihodnji meseci...

DRAGATUŠ: manjka predmetnih učiteljev

V letošnjem šolskem letu je na osemletki v Dragatušu 265 šolarjev. V posameznih oddelkih je preveč učencev, vendar zaradi pomanjkanja učiteljskega ni mogoče začeti pouka še v več oddelkih. Deljen je le 6. razred.

Na šoli je letos 8 učnih moči, med temi pa ni nobe-

M.B.

Dobremu kmetu ni sile!

Ima kosilnico, stroj za škropljenje trt, rahljak, kup manjših pripomočkov, za delo v kmetijstvu, fička, zdaj pa gradi moderno hišo s centralno kurjavo, z več sobami in prostorno

— Ali za večja dela nimate tujo delovno silo?

— Ne! Skoro vse opravi z ženo sama, seveda s stroji.

— Pred kolikimi leti ste začeli z modernizacijo vašega gospodarstva?

— Pred petimi leti sem kupil najprej stroje, lani fička, letos sem začel graditi novo hišo. Ze od nekda sem si želel kopalni-

kopalnico. Kdo in kje? Kmetovalec Martin Plut v Draščih pri Metliki.

— Nam lahko zaupate, kako ste vse to prigospodarili?

— Z delom, — se je odrezal Plut. — Spim le nekaj ur na dan, sicer pa delam, a ne tako kot v službah. Brez prestanka! Kadim ne, spijem malo, kdaj kak kozarec. Na dobrih 5 hektarih obdelovalne zemlje sem posejal pšenico in krompir, največ pa mi vrže vinogradišvo. Okoli 4000 trt imam še od prej, pred leti sem zrigolal nov vinograd ter nasadil modro frankinjo, burgundec in muškato. Vino zlahka prodam in vedno malo dražje kot drugi vaščani.

— V kateri gostilni točijo vaš pridelek?

— Skoro vse vino odkupi Košakova Fani v Novem mestu.

R. B.

col! Vsak večer, ko zmojen pridem domov, se jezim, ko mi je odmerjene premalo vode v umivalniku.

— Imate še kakšne načrte glede izboljšav v kmetovanju?

— Pogovarjam se z vaščani in zadrugo, da bi zrigolali zemljo za nove vinograde. Če bo v vasi dovolj interesentov, bi nam zadruga morda posodila stroje za rigolanje. Ročno delo je namreč predrago.

— Vam ostane še kaj časa za delo v vaških organizacijah?

— Stiri najst let sem občinski odbornik, veliko sem delal pri elektrifikaciji naših vasi, zdaj bomo gradili gasilski dom. Še tega bom pomagal spraviti pod streho, potem se večjih akcij ne bom več loteval. Naj nas zamenja mladi!

S Stražnjega vrha nič več peš v šolo!

Kako so se starši otrok s Stražnjega vrha razveselili šolskega avtobusa, ki je letos začel voziti otroke v šolo, je povedala v imenu vseh Vida Vrščaj:

— Več let smo bili starši v skrbeh za otroke! Hodili so v Črnomelj peš: 6 km do šole in prav toliko nazaj. Pozimi so prišli v razred mokri in premraženi, videli jih pa nismo vse od ranega jutra do poznega popoldneva. O tem smo govorili na vseh vaških sestankih toliko časa, da smo uspeli. Ko je letos šolski avtobus začel prihajati do Podvovčevca, smo bili neizmer- no veseli in hvaležni. Še raj- je pa bi videli, če bi avtobus prišel do bivše šole, kjer otroci lahko čakajo pod streho, če dežuje.

— Ali otroke po prihodu iz šole porabite še za naporno delo doma?

— Naša dva bolj malo de-

lata in kolikor vem, jih tudi drugi starši pri delu kaj pridejo otroci domov je hitro noč.

— Koliko ste izdali za letošnje šolske potrebine?

— Potrošila sem že več kot 8 tisočakov, a še nimata vseh knjig.

— Zmorejo starši tolikšne stroške, posebno tam, kjer je več otrok?

— S Stražnjega vrha so skoro vsi v službah, nekaj pridelajo še doma, tako da stroške še zmoremo, čeprav s težavo. Kjer pa se preživljajo samo s pokojnino ali z zemljo, ne bodo mogli kupiti vsega, kar v šoli zahtevajo. Vsi starši se pritožujejo, da so šolske potrebe predrage!

BELT se vajencev ne brani

Na splošno se podjetja po izidu novega zakona o nagrajevanju vajencev branijo mladine v uk, a v črnomaljskem BELTU je drugače. Ko sva s sekretarjem dr. Tusulinom o tem kramljala, je povedal:

— Tudi letos smo sprejeli v kolektiv 14 novih vajencev, kolikor je prostih učnih mest na razpolago.

— Ali pri vas nimate pomislekov glede vajenskih nagraj?

— Delavski svet se je odločil za sprejem novih vajencev ne glede na to, koliko nas bodo stali. Plačevali jih bomo po zakonskih določilih, hkrati pa uvažamo novost: uk v delavnica kombiniramo z delom v proizvodnji. Vsak od vajencev bo del nagrajeval v resnici zaslužil.

— Koliko ste imeli ponudb in kako ste med vajenskimi kandidati izbirali?

— Dobili smo okoli 33 ponudb, večino iz okolice Karlova. Zmenili smo se, da bodo imeli pri izbiri prednost kandidati z uspešno končano osemletko. Čim boljše ima kdo končni uspeh, tem večjo možnost ima, drugi pogoj pa je, da je vajenski kandidat doma iz naših krajev. Tako namreč odpade skrb za stanovanje, ker je naš samski

dom popolnoma zaseden z delavci. Dosedanja praksa je pokazala tudi to, da vajenci s Hrvaškega težko slede potu v šoli, ker jim dela te- žave jezik.

— Ali v vaši šoli vsak iz- dela?

— To bi bilo idealno, a žal ni tako. Letos imamo 2

ponavljalca. Eden bo letnik ponavljaj, drugi se še n odločil. Težava so v tem, ker oba ponavljalca zasedata prosto učno mesto, na katero bi sicer lahko sprejeli 2 nova mladince. Navadno pa je ta- ko, da kdor v šoli ni dober, tudi za delo ni!

R. B.

Krajevna organizacija SZDL na Vinici organizira v nedeljo, 19. septembra, ob 9.30 v domači kino dvorani

JAVNO TRIBUNO O GOSPODARSKI REFORMI

Razpravo bo vodil republiški poslanec VIKTOR ZUPANČIČ.

Vabimo občane, da se v čimvečjem številu udeležijo javne tribune in da s svojimi mnenji v razpravi pripomorejo k uspešnemu uresničevanju nalog, ki jih zahteva gospodarska reforma.

Krajevna organizacija SZDL Vinica

■ TRETJI ARABSKI VRH. — V maroškem mestu Casablanca zasedajo šefi arabskih držav (razen Tunizije). Tokrat so se zbrali že tretjič. Na dnevnem redu so številna vprašanja, med katerimi zavzamejo vprašanja Palestine in Izraela ter voda reke Jordan še vedno najpomembnejše mesto. Vsekakor je za sedanje mednarodne odnose spodbudno, da se državniiki sestajajo in skušajo na najvišji ravni najti rešitve za pereče probleme. Take prakse je v mednarodnih odnosih še vedno premalo. Marsikatero stvar bi že uredili, če bi se državniiki večkrat sestajali in neposredno izmenjali mnenja. Zato nikakor ne bi smeli šteti casablanski konferenci v zlo, če je katero vprašanje odložila, kot je na primer tistega o statusu palestinskih beguncev v arabskih državah. Pet držav se namreč ne strinja s tem, da bi se ti begunci lahko svobodno zaposlovali v kateri koli izmed arabskih dežel, da bi lahko nemoteno potovali in bi imeli pravzaprav vse pravice razen volivne. Pa so po daljšem razpravljanju to prepustili nadaljnemu zbiranju stališč. Svet arabske lige je priporočil Indiji in Pakistanu, naj ustavite sovražnosti, hkrati pa je obsodil podporo le eni strani.

V vsako hišo DOLENJSKI LIST!

V Metliki letos višje štipendije

Komisija za štipendije pri občinski skupščini Metlika, ki je hkrati upravni odbor sklada za štipendije, je prejela 25 novih prošenj, medtem ko je na nedavni seji le 14 prošilcem ugodila.

Lansko povprečje štipendij je znašalo okoli 14.000 din, glede na povišanje življenjskih stroškov pa se je komisija odločila letos za višje štipendije. Po novem bodo dajali visokošolcem od 18.000 do 25.000 din, srednješolcem od 15.000 do 20.000 din, študentov na višjih šolah letos ni, ker se na razpise nihče ni javil.

Da bi ne prišlo do prevelikih razlik med štipendisti občine in študenti iz podje- tija, rešujejo v Metliki vse nove prošnje skupno: komisija in predstavniki podjetij.

Kakor že večkrat prej, je tudi na zadnji seji komisija za štipendije ugotovila, da

Vinogradi lepo kažejo

Draščiki vinogradniki si že le le sonca, da bi številni grozdi na trtah dali ne samo obilen, ampak tudi dober pridelek. Če bo vreme do srede oktobra, ko nameravajo začeti s trgatvijo, dokaj sončno, bo muškato tako obrodil, kakor že ni deset let.

posamezni štipendisti povzročajo nevšečnosti in da jih marsikdo razočara. Namesto hvaležnosti, ki bi jo moral vsak strokovnjak po končanem šolanju čutiti do kolektiva, ki mu je omogočil študij,

zahtevajo nekateri že ob nastopu prve službe nemogoče pogoje. Dober zaslužek, stanovanje, včasih še kaj več! Med študenti domačini pa je tudi nekaj takih, s katerimi so zelo zadovoljni.

DRAŠČIČI: gradili bodo gasilski dom

Prebivalci Draščic so delovni ljudje, napredni kmetovalci, že vrsto let pa pogrešajo prostora za družbeno življenje. Šola ima premajh-

ne in zasilne prostore, zato vaščanom ni kazalo drugega, kot razmišljati o novogradnji. Odločili so se za gasilski dom, še sprejeli zanj krajevni samoprispevek, občina pa jim je omogočila posojilo petih milijonov.

METLIŠKI TEDNIK

Na Lokvici ni vode

Vaščani Lokvice so razburjeni, ker že od začetka junija vaški vodovod ni uporaben. Sem in tja že prestražejo kako vedro umazane tekočine, ki pa je uporabna le za živino.

Že večkrat so komunalnemu podjetju v Metliki sporočili, naj okvaro popravijo, a se za to nihče ne zmeni. Lokovčani pravijo, da tudi vodarine ne bodo več plačevali!

Na kegljišču ni miru

Kegljisce pri Bifeju v Metliki je vselej dobro obiskano. Nihče ne ugovarja, če se ljudje s tem športom ukvarjajo podnevi, a stanovanje v okoliščini moti razbijanje ob večernih urah. Odkar so začeli po lokalnih preganjati kvartanje za denar, je na kegljišču še več prometa.

Bo tudi to plačala družba?

Ko je bila rentgenska soba dogotovljena, so ugotovili, da pri gradnji ni bila upoštevana predpisana zaščita, ki naj prepreči škodljivo sevanje! — Kdo bo plačal okoli 4 milijone din za stroške popravila?

Zdravstveni delavci v Kočevju odlašajo s preselitvijo v novi zdravstveni dom, ker je ta pomanjkljivo zgrajen. Razen pomanjkljivosti, ki so jih zakrivilo izvajalci del, pa je precej takšnih, ki jih je zagrešil že projektant. Med drugim je v projektu tudi ta pomanjkljivost, da v rentgenski sobi niso predvidene izolacijske plasti, ki ščitijo pred škodljivim rentgenskim sevanjem. Zid na stenah rentgenske sobe ni bil ometan z barvitnim ometom, vrata pa niso bila obložena s svinčnimi ploščami. Da soba ni primer- na za rentgenski aparat, je bilo ugotovljeno šele takrat, ko je bila že dograjena. Naknad- na dela so veljala okoli 4 mi- liijone dinarjev...

Projekt je šel pred odobrit- vijo prav gotovo po običajni poti skozi več rok — kot je videti, pa vendarle ni nihče opazil omenjene velike po- manjkljivosti. Vprašujemo se, kdo bo plačal stroške in kdo bo odgovarjal za napako (v mislih imamo osebno od- govornost, ki bi morala konč- no le zamenjati razne izgo- vore na objektivne vzroke itd.) Mar bomo tudi v tem primeru spet rekli: »Saj bo plačala družba...«, zamahni-

li z roko in odšteli 4 milij- ne? Če bomo naredili tako, bomo spet prikrili malomar- nost, ki v naši družbi toliko- krat povzroča škodo, ki gre v milijarde! Mar ne bi bil čas, da s takšno prakso dokončno prenehamo in da prenehamo s tem tudi v primeru, ki smo ga pravkar opisali?

Kot je znano, imajo v svetu načrte za zdravstvene ustano- ve tipizirane, ker je to bolj poceni, pa tudi bolj priročno.

Manj sredstev za komunalno

Svet za urbanizem, komu- nalne in stanovanjske zadeve ObS Kočevje je pretekli pet- tek razpravljal o znižanju proračunskih sredstev, namē- njenih za komunalno dejavnost v zvezi s prizadevanji gospodarske reforme, o prob- lematiki podjetja »Vrtnarija« Kočevje in o urbanističnih načrtih. V skladu s prizade- vanji, da se proračunska sredstva do konca znižajo, so

Pri nas pa smo tako »bogati«, da delamo načrte za vsako bolnišnico, za vsako šolo in za vsak zdravstveni dom po- sebej! Stavbe veljajo kupe de- narja, navzven se izpreminja- jo v spomenike, ti, katerim so namenjene, pa ugotavljajo kopico pomanjkljivosti v raz- poreditvi prostorov, v gradnji in v podobnem. Pobudo za tipizacijo bi pač morali pre- vzeti republiški organi. Kako dolgo bomo še čakali na to?

sprejeli predlagano priporo- čilo v celoti, s pripombo, naj bi se sredstva, namenjena za vzdrževanje Kočevja, poveča- la. Sklenili so, naj se sklene pogodba za izdelavo urbanis- tičnih načrtov in potrebnega gradiva. Če hočejo smotrne- je graditi, potem so ti načrti nujni. Soglašali so še s pod- jetjem »Vrtnarija«, ki želi, naj to dejavnost opravlja zaseb- nik.

V. D.

Proračun znižan za 70 milijonov

Osrednja problematika raz- prav svetov in organov ObS Kočevje v zadnjih dneh je, kako prilagoditi proračunsko potrošnjo ukrepom, ki jih je prinesla gospodarska refor-

ma. Za normalno delo bi za- dostovala sredstva, namenje- na za letos. Sredstev pa ne bo dovolj, zato bo treba zni- žati proračunske izdatke. Po dosedanjih ocenah bo znižan

Z vodovodom še vedno težave

Pred približno mesecem dni je bilo Kočevje nad teden dni brez vode. Vodovodna skupnost Kočevje — Ribnica je takrat prevezala vodovod- ne cevi od zajetja k novemu zbiralniku na Obrhu, iz ka- terega naj bi voda pritekala v oba zbiralnika nad Kočev- jem. Toda v Kočevje vode ni bilo.

Po prvih ugibanjih naj bi bil vzrok, da vode v Kočev- je ni, lahko ta, da višins- ke točke zbiralnikov na Obr- hu in pri Kočevju niso pravi- lno izračunane ali pa da ni- so črpalke za zbiralnik na Obrhu dovolj močne.

Pred kratkim je posebna komisija strokovnjakov iz Ljubljane in Kočevja ugotav-

ke so bile preobremenjene in delno tudi obrabljene. Vsi ti vzroki so pripomogli, da v zbiralnik ni pritekalo pred- videnih 55 l vode v sekundi, ampak le okoli 20 l.

Nadalje je komisija ugotov- ila, da je za normalno črpa- nje v novi zbiralnik treba zvišati gladino jezera (in s tem znižati črpalno višino), črpalke popraviti in preizku- siti, povezavo med črpali- ščem in zbiralnikom pa je urediti tako, da bo možno črpati vodo v zbiralnik na Obrhu (kot je predvideno v načrtu) ali neposredno v ce-

vovod za Kočevje oz. kočev- ski zbiralnik (kot je bilo do- slej). Le tako Kočevje ne bi več ostalo zaradi raznih okvar in prevezovanja cevi tu- di po več dni brez vode. Kdaj bo voda pritekala iz novega zbiralnika na Obrhu naravnost v kočevska zbiral- nika, pa še vedno ni znano.

SODRAŽICA:

dobro gostinstvo

V Sodražici imajo tri go- stilne, ki so vse privatne. Go- stilne slovijo po dobri po- strežbi, posebno gostilni pri »Kaplolu« in pri »Majolki« ustrezata še tako razvaje- mu gostu ob vsakem času z raznovrstnimi jedil in pija- čo. Cene jedi in pijače so zmerne in nižje kot v gostin- skih lokalih v Ribnici.

Dopusti na morju

Letos je večje število de- lovnikov ribniške občine preživelo počitnice v počitni- škem domu »Urbane« v No- vem gradu v Istri. Tu so se prav dobro počutili. Seveda pa so bili na počitnicah tudi drugje: v Selcah pri Crikve- nici, v Banjolah pri Pulji itd. Zelo se je razmahnil tudi do- mači turizem, saj ljudje radi obiskujejo dom na Travnj gori, in dom na Grmadi. Tu- ristov od drugod je bilo letos v ribniški dolini precej, po- sebnost pa na Travnj gori. Za- radi zelo slabe ceste na od- ceptu pri Zlebiču proti Sodra- žici sta bili prikrajšani So- dražica in Loški potok, ker naravnost obupna cesta odv- ne tujege turista. Ljudje se sprašujejo, ali bo ta cesta sploh kdaj prišla na vrsto za rekonstrukcijo?

V Ribnici zbirajo za poplavljenice

Da bi vsaj nekoliko poma- gali ljudem, ki so ob velikih poplavliah izgubili vse imetje, je sklenil tudi občinski od- bor RK v Ribnici začeti z zbiralnimi akcijami v vsej občini. Krajevne organizacije in štabi bodo sami določili zbirna središča, medtem ko bodo v Ribnici zbirali pri- spevke vsak terek in petek od 9. do 10. in od 17. do 18. ure v prostorih RK pri Pod- boju.

Občane vabimo, da na zbirne centre prinese vse, kar lahko doma pogrešajo:

Jutri seja ObS Ribnica

Na jutrišnji seji bosta oba zbora občinske skupščine v Ribnici med drugim obrav- navala poročilo sveta za bla- govni promet in turizem, in- formacijo o rebalansu ob- činskega proračuna, predlog odluka o spremembah odlu- ka o občinskem prometnem davku, razpravljali bodo o soglasju k določitvi stopnje novega osnovnega dodatnega prispevka socialnega zavaro- vanja ter o likvidaciji občin- skega stanovanjskega sklada. Razen tega bodo odborniki na jutrišnji seji sprejeli še nekatere odloke ter imenovali občinskega gradbenega, tržnega in kmetijskega in- špektorja.

PEŠ V LJUBLJANO

Pred modernizacijo ceste Kočevje—Skofljica je vozil avtobus na progi Ljubljana—Kočevje in nazaj le dvakrat na dan, medtem ko vozi na tej progi danes kar 9 avtobusov. Kljub skoraj 5-krat večjemu številu prog pa je število avtobusnih zvez z Ljub- ljano še vedno premajhno. Tako so avtobusi, pred- vsem pa onadva z odhodom iz Kočevja okoli 7. ure in s povratkom iz Ljubljane okoli 16. ure, vedno polni. Ze ko odhajajo avtobusi iz Kočevja, mora večkrat stati kar do Ljubljane (uro in pol vožnje) 10—20 potnikov. Seveda pa na postajah vstopajo še novi, ki morajo tudi vso pot prestatiti (včasih celo le na eni nogi). Podobno je tudi na povratku iz Ljubljane.

SAP Ljubljana, ki vozi na tej progi, sicer včasih poskrbi, da peljeta ob istem času namesto enega dva avtobusa, vendar je pomoč le slučajna oz. ne- gotova. Vsekakor bi kazalo čimprej vpeljati še naj- manj dve redni avtobusni progi, vprašanje pa je, če bi samo dve zadostovali. Zvedeli smo, da je pod- jetje SAP že opazovalo obremenitev proge Kočevje—Ljubljana, potniki pa nedvomno žele, da bi opazo- vanje kmalu rodilo sadove. Kljub razvoju tehnike in prometa pride danes precej potnikov iz Kočevja takorekoč peš v Ljubljano, saj jih na vsaki postaji prosijo sprevodniki: »Prosim, pomaknite se malo na- prej!« »Prosim, pomaknite se malo nazaj!«

Zaradi obremenitve avtobusov se zgodi, da pogo- sto stoji odrasli, tudi 50 in 60-letni potniki, mladina in pionirji pa brezskrbno sede. Seveda so pogostne kritike, češ kakšna je današnja mladina, sicer v ve- čini primerov upravičene, vendar pa tudi od mladi- ne, ki plača voznino kot odrasli, ni pravično zahte- vati, da bo na avtobusu od Kočevja do Ljubljane skoraj vedno stala.

proračun za okoli 70 milio- nov; tako bo znašal 858 mili- jonov. Razprava o znižanju se bo nadaljevala. Na koncu bodo o tem sprejeli odlok odborniki obeh zborov ObS konca septembra. Pohvalno je, da so razprave pokazale, da se s skupnimi napori lah- ko znižajo izdatki.

V. D.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ **SOLSKI POUK** se je spet pri- čel. Tudi letos vozijo avtobusi So- larske iz okoliških vasi v mesto. Urediti pa bi morali še čakanje na prevoz, kajti od končane pouka v šoli do odhoda avtobusa otroci pohajajo po mestu. Solške torbe so naložene ob pločnikih, šolarji

pa skačejo vsevprek. Dokler je le- po vreme, se gre, a kaj bo pozimi? Razen tega tudi vršilec na trgu ni prijeten, saj je v bližini mnogo uradov. In tudi do nesreče lahko pride, ker mnogi vozniki avtomobi- lov brezobzirno vozijo.

■ **PRETEKLI TEDEEN SO IME- LI** spet domači »frafraje« svoj noč- ni nastop. V Gaju so razbili 7 klo- pi, polomili naslonjala mostu pre- ko Rinze do stadiona, polomili okrasno grmičje in borice. Ali res lahko delajo ljudje, kar hočejo? Zalostno, da v Kočevju ni mogoče preprečiti vandalizma, četudi se pustošenja čisto ponavljajo!

■ **TUDI VOZNIJE MOTORISTOV** in celo avtomobilistov se po spre- hajaljših nadaljujejo. Pešci niso varni niti na cesti proti Gaju. V nedeljo ponoči je nek osebni avto- mobil večkrat peljal po parku. Verjetno je razvažal zapoznele go- ste iz bifeja, za katerega naj bi tudi veljalo, da preneha poslovati ob 23. uri, kakor drugi gostinski lokali.

DOPISUJTE V DOLENJSKI LIST!

Delo je prej opravljeno in manj delovnih rok je potreb- nih.

Na vaseh obnavljajo stavbe

Nove stanovanjske stavbe gradijo predvsem v Ribnici, medtem ko je v vaseh novo- gradenj manj, zato pa v več- ji meri izboljšujejo stano- vanjska in gospodarska po- sloplja. Zidarji imajo polne roke dela. Letos so tudi na več stavbah uredili pročelja. Tu velja na prvem mestu omeniti Sodražico, ki postaja iz leta v leto prikupnejši kraj.

Teden požarne varnosti

V ribniški občini bo od 15. do 22. septembra »Teden po- žarne varnosti«. V tem času bodo imela gasilska društva v vseh večjih krajih vaje, pregledali pa bodo tudi pro- tipožarne naprave itd. Občin- ska gasilska zveza v Ribnici je pripravila vse potrebno, da bo teden požarne varnosti imel vzgojni pomen in da se bodo gasilci naučili kaj no- vega.

Glasbena šola

Glasbena šola v Ribnici je že začela s poukom. Letos je za glasbeno šolo med šolsko mladino veliko zanimanje, pa tudi »Sodražici« bi mladež rada glasbeno vzgojo. Zaradi pomanjkanja sredstev tej že- lji v Sodražici ni moč ustre- či.

KOČEVSKÉ NOVICE

ljala, zakaj ni vode v Kočevju. Meritve so pokazale, da so višinske točke izraču- nane pravilno, le gladina vo- de v jezercu pri zajetju na Obrhu je za 19 cm nižja, kot je bila ob merjenju pred ka- kim desetimi leti. Takrat je namreč stal pri iztoku vode iz jezera še milin, njegov jez pa so pred leti (zaradi del v zvezi z zajetjem vode za vo- dovod) podrli.

Komisija je torej ugotovila, da je bila gladina vode v je- zercu za 19 cm nižja, zato je bila sesalna višina črpal- ne koliko nad predvideno, črpal-

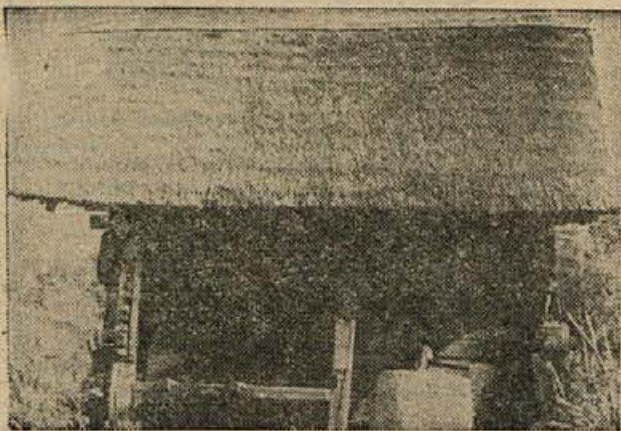
Upokojenci hvaležni RUDNIKU

Kolektivu podjetja Rudnik rjavega premoga Kočevje se upokojeni člani tega kolektiva zahvaljujemo za povabilo in počastitev ob proslavi 15-letnice samo- upravljanja, kjer smo se sproščeno pogovorili o delu in težavah podjetja in posameznikov ter obujali spo- mine na preteklost. Posebno veseli smo bili spomi- nov iz zadnje vojne ter pričetka dela samoupravnih organov. Posebno se zahvaljujemo za pozdravne besede direktorju tov. Korelcu in tehničnemu vodji tov. Cenciču, kakor tudi drugim članom kolektiva za družabno srečanje.

Dve uri čakanja pod »NUJNO«

Kaže, da avtomatska telefonska centrala v Brežicah ni prinesla vidnejših izboljšav v telefonski službi, zakaj s komer koli govoriš, se pritožuje čeznjo. Podružnica SAP je morala skoraj dve uri čakati na zvezo z Ljubljano, čeprav je klicala pod NUJNO. Doga-ja se tudi, da se na poziv telefon središča za n-trežje eglasi čisto drug naročnik, kot si ga klical. Kje so vzroki za to, se sprašujejo telefonski naročniki, ki jim je reševanje raznih zadev.

S slamo krit lesen vinski hram v Pišecah
(Foto: Baškovič, Brežice)

6 MILIJONOV IZGUBE V BREŽIŠKEM GOSTINSKEM PODJETJU

DOKLEJ ŠE RAVNODUŠNOST?

Občinski odbor SZDL pričakuje hitro in odločno ukrepanje skupščine – Obeta se celo prisilna uprava

Gostinsko podjetje v Brežicah je zatekla reforma v zelo kočljivem položaju. Podjetje je že v prvem polletju zabredlo v izgube, vendar se resnosti položaja kolektiv sedaj še ni zavedel, ker je računat s povečanim prometom v drugi polovici leta. Celotna občina so se potolažili s pojasnilom, da so izgube v gostinstvu prve mesece v letu skoraj normalen pojav. Tako je pripočelo s skupščinskimi žigom omogočilo kolektivu pot do posojila v celjski komunalni banki.

Gostinsko podjetje je konec julija dobilo 5 milijonov posojila, torej toliko, kolikor so znašale izgube v prvem polletju. Julijsko gospodarjenje je pokazalo še slabše stanje. Izguba je narasla še

za milijon dinarjev, kar seveda ne obeta nič dobrega. Na seji izvršnega odbora obč. odbora SZDL so člani v torek 7. septembra zahtevali, naj občinska skupščina hitro in odločno ukrepa, da ne bo škoda še večja. Menili so, da bi bila nemara najbolje uvesti prisilno upravo. Meščanov ta zahteva naj-

BREŽIŠKE VESTI

brž ne bo preveč presenečilo, saj podjetje že ob ustanovitvi niso obetali dolgega življenja. Ob dobri organizaciji dela in smotnejšem nagrajevanju bi podjetje mor-

da še nekako uspevalo, tega pa je bilo v kolektivu premalo. Narodni dom s kavarno in restavracijo je za Brežice prevelik in ljudje dan za dnem lahko vidijo, kako malo gostov poseja v njem. Niti v poletni sezoni niso imeli kaj prida obiska, čeprav govorimo o izredno velikem številu zagrebških turistov. To so v glavnem kopalci, ki le redko prestopijo bregove Save in nanje v mestu skoraj ne kaže računati.

Ko je izvršni odbor razpravljal o izgubah v gostinskem podjetju Brežice, je med drugim sprejel tudi pripombo, da bi bila izguba lahko mnogo manjša, če bi v kolektivu uskladjili nagrajevanje s prometom oz. z delovnim učinkom.

Pregled nad poslovanjem je gotovo imela tudi služba družbenega knjigovodstva, ki bi pri izplačevanju osebnih dohodkov morala že prej poseči vmes. Z njene strani ni bilo pravilno, da je do konca julija dovoljevala neodstotne plače uslužbencem tega podjetja. Prizanesljivost se v takih primerih rada masčuje in tudi intervencije občine za reševanje podjetja s posojilom so bile najbrž odveč.

JOŽICA TEPPEY

BREŽICE: ocena prvih korakov

V torek 7. septembra je bila v Brežicah razširjena seja obč. odbora SZDL. Na dnevnem redu je bila razprava o uresničevanju gospodarske reforme v občini. Navzoči so pretresali probleme v zvezi z odpuščanjem odvečne delovne sile, odnos delovnih organizacij do povečevanja osebnih dohodkov, stanovanjsko reformo ter uveljavljanje samoupravnih organov.

Del razprave je bil namenjen tudi nalogam in delu delavske univerze ter štipendiranju kadrov. Občinski odbor je ob zaključku sprejel nekaj stališč, s katerimi bo

33 mest manj v brežiški občinski upravi

30. avgusta se je sestala delovna skupnost brežiške občinske uprave, na kateri so poslušali poročilo sveta skupnosti. Ker je staremu svetu že potekla mandatna doba, so izvolili nov 16-članski svet. Po poročilu so razpravljali predvsem o zmanjšanju upravnega aparata. Odborniki so namreč na zadnji seji skupščine sprejeli priporočilo posebne komisije za ugotavljanje notranjih rezerv o 25 odst. zmanjšanju števila kadrov, kar pomeni odpoved 33 uslužbencem. Sprejeli so tudi pravilnik o notranji organizaciji in sistematizaciji delovnih mest.

Lovski dom v Pišecah

V nedeljo bo odprt lovski dom v Pišecah. Ob 9 uri bodo streljali na glinaste golobe, ob 13. uri bo sprejem gostov in podelitev nagrad najboljšim strelcem (najboljša skupina bo dobila prehodno lovsko zastavico). Ob 14. uri bo slavnostna otvoritev, po njej pa prosta zabava.

Preden je bil dom zgrajen, je bilo potrebnih veliko naprav. Največ težav je povzročalo pomanjkanje denarja. S požrtvovalnim udarniškim delom pa so lovci kljub vsemu uspeli. Do doma lahko pripeljejo tudi avtomobili, ker so cesto preuredili. Pridite na otvoritev – to bo lep izlet!

Stalež zaposlenih se zmanjšuje

Podjetja odpuščajo predvsem nekvalificirane delavce, za katere je lahko najti novo zaposlitev v drugih panogah – Kam z odvečnimi uslužbenci v občinski upravi, ki jih v administraciji ne bo moč zaposliti?

Težnje po racionalnejšem zaposlovanju delavcev je čutili tudi v krški občini. Na Zavodu za zaposlovanje v Krškem so povedali, da je letos na novo zaposlenih precej manj kot lani. Delovne organizacije ne nadomeščajo več naravnega odliva delavcev (odhodi v JLA, upokojitve, sporazumne zapustitve delovnih mest itd.) s sprejemanjem novih. Povsod torej že iščejo notranje rezerve v proizvodnji, ki so največkrat prav v organizaciji dela, posledica tega pa je, da zaposleni niso vedno pri delu dovolj izkoriščeni. S točnimi podatki o gibanju staleža zaposlenih nam na zavodu žal niso mogli postrčiti, zato ne moremo posredovati številčnih primerjav med na novo zaposlenimi lani in na novo zaposlenimi letos, pa tudi ne primerjav o tem, ki bi povedale, kolikšen je bil stalež zaposlenih lani in kolikšen je letos. Ob robu te ugotovitve je treba reči, da je kar se da sproti spremljanje gibanja zaposlenosti zdaj

v začetku uresničevanja reforme zelo pomembno in da je malce čudno, ker v krškem Zavodu za zaposlovanje o tem nimajo podatkov.

Nekoliko več pa so lahko povedali o premeščanju zaposlenih iz panoge v panogo. Poslovno enoto ELEKTRO Celje v Krškem bo zapustilo 23 delavcev, za 9 ljudi se bo zmanjšal aparat občinske uprave, 5 delavcev so odpustili v tovarni IMPERIAL, o zmanjšanju števila zaposlenih pa razpravljajo tudi v Splošnem mizarstvu v Krškem. 23 nekvalificiranih delavcev, ki bodo zapustili poslovno enoto ELEKTRO bo našlo zaposlitev pri PAPIRLESU. Le-ta potrebuje 50 delavcev za beljenje celuloznega lesa v krški tovarni papirja. Zaposlitev je stalna, ker prihaja v krško tovarno papirja vedno precej lesa neobdelanega. Sem bo lahko Zavod za zaposlovanje usmerjal morebitno nekvalificirano odvečno delovno silo iz drugih kolektivov, ki se bo najbrž še pojavila.

V Krškem bo najtežje z zaposlovanjem žensk, ki jim bodo morda tu in tam v podjetjih odpovedali. V tovarni IMPERIAL so dali odpoved 5 delavkam, vendar so tokrat izbrali takšne, ki niso odvisne samo od zaposlitve v tovarni. Nič laže pa ne bo z zaposlovanjem uslužbencev, ki bodo morali zapustiti občinsko upravo. Zanje bodo v delovnih organizacijah zelo težko našli zaposlitev v administraciji, ker vsa podjetja administracijo zmanjšujejo.

M. Jakopec

KRŠKO: priprave na mladinske konference

Mladina krške občine se že nekaj časa pripravlja na letne konference svojih aktivov. Izvedli jih bodo do srede oktobra. Pogovorili se bodo predvsem o nalogah v gospodarski reformi ter o kadrovski problematiki. Ker je predvidena ukinitve delovnega mesta profesionalca v občinskem komiteju ZMS, bodo poskušali v vodstva aktivov izvoliti res najboljše, predvsem samospodbudne mladince.

Krškim borcem večje priznanje

Do zdaj so bile priznane devet v krški občini od 5.000 do 15.000 dinarjev. Letos jih je prejelo 62 borcev, osem priznanih pa so podelili enkratno. Po mnenju občinskega odbora ZBZ so priznanline premajhne in jih bo treba povečati, najmanjše najmanj na 8.000, največje pa najmanj na 20.000 dinarjev. V kratkem bodo vprašanje temeljito proučili.

Svečanost v tovarni papirja

V krški tovarni papirja so pred nedavnim praznovali 10-letnico obratovanja prvega papirnega stroja. V lepo okrašeni dvorani je o pomenu tega jubileja za naše gospodarstvo spregovoril vodja proizvodnje papirja tov. Zoran Dular. Razčlenil je dosežene uspehe ter poudaril, da bo treba v bodoče poleg napredov za večjo količino začeti tudi boj za boljše kvaliteto papirja, ker se bo le tako kolektiv lahko uveljavil na domačem in tujem tržišču. Ob koncu svečanosti so 56 članom kolektiva za 10-letno požrtvovalno delo v proizvodnji papirja podelili priznanja.

Zapostavljeni invalidi?

Med približno 28.000 prebivalci krške občine je tudi 411 invalidov, od tega 168 osebnih. Čeprav malokdaj iščejo zdravniško pomoč, pa so včasih še takrat zapostavljeni. Nekajkrat se je namreč pripetilo, da invalid ni imel prednosti pri zdravniških pregledih, ampak je moral – hočeš nočeš – čakati, da so ga klicali. Gotovo to ni najboljši odnos do ljudi, ki so brez lastne krivde slabših telesnih sposobnosti, najčešče zaradi vojne.

Slavje na Prekopi

V nedeljo, 12. septembra, je bilo na Prekopi svečano odprto spominsko obeležje 23. borcem in žrtvam fašističnega nasilja. Domačin Franc Cveibar, ki si je najbolj prizadeval za gradnjo obeležja, je začel slavje in pozdravil republiškega poslanca Milana Raybarja, predsednika občinske skupščine Krško inž. Dragana in druge goste. Zatem je tajnik krajevne organizacije ZB Jože Rakoše govoril o dogodkih med NOB in deležu Prekopčanov za svobodo. Lepa slovesnost bo domačinom ostala v trajnem spominu.

JOŽE ZAGORC

Letos brez posebnih pregledov

Borcev v krški občini letos niso pozvali na obvezen zdravniški pregled, kakor so storili v nekaterih občinah, temveč so bili pregledani le po potrebi in na lastno zahtevo. Ugotovljeno je, da bo luže največ borcev za revmatičnimi in žilodolnimi boleznimi, prenekatere pa so potrebni klimatskega zdravljenja.

POJASNILO

Občinsko sodišče v Krškem nas je opozorilo na napako v sestavku »Skupaj: 90 dni zapora in 506.000 din kazniv« v zadnji številki našega lista, objavljenem na 11. strani. Maks Pogačar, direktor hotela Sremič v Krškem, je bil obsojen samo na 30 dni zapora, 100.000 din denarne kazni ter na plačilo stroškov postopka, ni pa mu bila odvzeta nobena premoženjsko-pravna korist.

UREDNIŠTVO

Zaključek počitniške sezone

Tovarna papirja v Krškem nameni vsako leto precejšnjo sredstva za letovanje članov kolektiva in njihovih svojcev. Razpoložljive kapacitete, ki jih imamo v počitniškem domu občine Krško v Materadi pri Poreču, so dobro zasedene. Letos je preživelo svoj dopust v tem domu 540 članov kolektiva in njihovih svojcev. S hrano in udobjem v domu so bili domala vsi zadovoljni.

Tudi letos je letovalo 60 članov brezplačno. Sindikalna podružnica omogoči zdravstveno in socialno šibkim članom enotedensko brezplačno potovanje po Jadranski morji.

Komur ne prija morsko podnebje, mu je bilo omogočeno letovanje na Lisci.

Ko nastopi počitniška sezona, ne pozabijo tudi na upokojene člane kolektiva. V Krškem ni organizacije, ki bi lahko podprla letovanje upokojencev. Zato so organi sindikalne podružnice sklenili, da so upokojeni člani kolektiva prav tako upravičeni do regresa pri letovanju kot zaposleni člani kolektiva. To ugodnost so upokojenci z zadovoljstvom sprejeli in se je radi poslužujejo.

K. POVH

KRŠKE NOVICE

■ Gradbeno podjetje Pionir namerava poleg samskega doma, ki ga gradi za svoje delavce, zgraditi tudi dvostano kegljišče. Zamisel je temeljito razmislel, ker krška občina ne premore niti enega kegljišča. Zato krški kegljači, katerih ni malo, uporabljajo za svoja tekmovalna kegljišča v Sevnici in v Brežicah, kar pa je precej odročeno. Gradnja bodo finančno podprla krška podjetja. Pričakovati je, da bo kegljišče dograjeno spomladi.

■ Gradbeno podjetje Sava opravi zaključna dela na tretjem 20-stanovanjskem stolpiču v Vidnu. Upano, da se bodo prvi stanovanjci vselili že pred zimo; četrti stolpič, ki ga gradi isto podjetje, bo vseljiv v prvi polovici prihodnjega leta. Medtem ko so v tretjem stolpiču prodana že vsa stanovanja, je v slednjem še pet neodkupljenih.

■ Prebivalci Krškega z veseljem opazujejo rasti nosilcev novega mostu čez Savo. Predvideno je namreč, da bo nov most podaljšan z nadvozom preko železnice. S tem bodo odstranjene skoraj vedno zaprte zapornice; pravijo, da ne bo več zamujanja v službo, avtomobilisti pa bodo moč svojih hup preiskušali drugje.

■ V tovarni papirja skrbno proučujejo novi zakon o ustanavljanju podjetij za upravljanje s

stanovanjskimi zgradbami. V kolektivu jim ni vseeno, kako se bo v bodoče gospodarilo z objekti družbenega standarda in s sredstvi za stanovanjsko izgradnjo. Podjetje premore 260 stanovanj oz. vsak peti član kolektiva stanuje v tovarniškem stanovanju. Novo podjetje za vzdrževanje teh zgradb bi imelo velik obseg dela.

■ Krška šola je vedno bolj na tesnem z učnimi prostori. V šoli si je pomagala s tem, da je usposobila učilnice v nedogrujenem stanovanjskem bloku tovarne papirja. V isti stavbi stanujejo tudi družine in samci, vsilne prostore pa ima tudi varstvena ustanova. Upanja na zboljšanje stanja ni, ker ni denarja za prepotrebno novo šolo niti ne za varstveno ustanovo. Kolektivu šole gre vse priznanje, da teče pouk vsaj kolikor toliko normalno, čeprav v težkih pogojih.

PAVK.

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

NOVO V BREŽICAH

■ NOVO OB 19. URI BO V PROSVETNEM DOMU JAVNA TRIBUNA o aktualnih mednarodnih dogajanjih, na kateri bo govoril Jože Smole, član izvršnega odbora GO SZDL in glavni urednik DELA. Tribuna je bila napovedana že za minuli tork, vendar so jo prireditelji morali preložiti na današnji večer. Občinski in krajevni odbor SZDL v Brežicah vabita meščane, naj se tribune udeležijo polnostevno.

■ NA SPOREDU BREŽIŠKEGA KINA je bil v nedeljo in v ponedeljek po desetletnem premoru spet znani ameriški film »V vrtincu«. Občinstvo ga je z veseljem sprejelo in dober del gledalcev si ga je zaradi odlične igralske zasedbe že drugič ogledal. Za štiri predstave so prodali 1028 vstopnic.

■ TRGOVSKO PODJETJE KRKA SE JE ODLOČILO ZA ENOTNE CENE v vseh poslovalnicah. Za potrošnike je to prav razveseljujoča novica. Zdjaj vsakdo ve, da lahko kupi blago na Bizeljskem ali v

Dobovi po enaki ceni kot v Brežicah. Kupci imajo torej možnost kontrolirati poslovanje v vseh trgovinah.

■ V SOBOTO SO BILE STOJNICE NA ŽIVILSKEM TRGU bogato založene s sadovi jeseni. Večina prodajalk je ponujala gospodinjam slive, grozdje, breskve in hruške. Tudi tokrat je bilo na izbiro veliko šira in smetane po 100 dinarjev merica. Paprike in paradiznika okoličanke ne prinesejo veliko na prodaj, ker je pridelek zaradi pogostnega deževja zelo skromen. Cene: slive 150, breskve 350 do 400, grozdje 300 in hruške za vlaganje 400 din kg; krompir 100, paradiznik 200, edivija 250 in piščanec 350 din kg.

■ V ZADNJI STEVILKI NASEGA LISTA smo poročali, da je v Brežicah prodajalna obutve PEKO začelo zaprti, kar pa ni točno. Vse kupce PEKO čevljev obveščamo, da trgovina nemoteno posluje preko ceste, le nekaj korakov od sodišča proti občini.

Borcev, ki so z orožjem v roki prelivali kri za to, da smo si v dvajsetih letih po osvoboditvi uredili družbo, kakršno smo hoteli in kakršna nam je ustrezala, je čedalje manj. Umirajo vedno bolj in prezgodaj, ne da bi bili delni vsaj nujnega povračila. Vendar pa nekateri ljudje celo menijo, da so dandanes ostareli in oboleli borci družbi v breme, samo »počkamo naj, pa jih ne bo več«. Se več se sliši; namreč to, da jim tak konec želijo predvsem nasprotniki revolucije. Seveda pa prav ti, ki se urijo v metanju polen pod noge, nočejo zamuditi nobene priložnosti, da se tudi sami okristijo z ugodnostmi, ki pripadajo aktivnim sodelavcem NOB. Ker so komisije za priznavanje ugodnosti bivšim borcem objektivne, mnenje nasprotnikov ne pride dovolj do izraza. Njihova jeza se zhere v izrazu »družbeni balast«. Beseda balast, ki po slovenskem pravopisu ne pomeni nič drugega kot breme (nekaj nepotrebnega), naj bi označila borce. Vsakemu pa je razumljivo, da more biti tak vzdevek za tvorca naše revolucije in začetne graditelje sodobne stvarnosti ne samo žaljivka, temveč tudi ponižanje. S kakšno pravico krojijo take žaljivke? To se je treba vprašati še zagledelj, ker je zločin odžirati pravico po (delnem) povračilu; nedvomno je to tudi gnusen pljunek na skrb družbe, ki ščiti borce. Ob vsem tem ni tolikanj važno, kje se to dogaja, važno je, da se dogaja in da tako ni prav. Dobro pa je, da se družba na posameznike ne ozira, zlasti če so ti do nje nerazpoloženi.

Družbi v ponos, posameznikom v breme

V trebanjski občini štejejo 557 borcev. Letos je dobila komisija za vprašanje borcev 159 zahtevkov za priznanje posebne delovne dobe in 22 predlogov za upokožitev borcev, ki jim je potekla delovna doba. Za zasebna stanovanja so že porabili devet milijonov dinarjev, razpolagali pa so samo z 10,7 milijona dinarjev. Nedavno tega so vse borce obvezno zdravniško pregledali. Zdaj pripravljajo nekaj odlokov, ki bodo borcem še bolj pomagali.

Ce bolj od blizu pogledamo na eni strani skrb za borce trebanjske občine, na drugi strani nezadovoljne vzdevkarje, bo brž jasno, za kaj gre. Kaj res misli peščica, da bo obrnila tok reke proti izviru? Sicer pa — kaj pravi neki arabski pregovor? HIJENE LAJAJO, A KARAVANA GRE MIMO.

Ob navzočnosti družbeno političnih predstavnikov trebanjske občine so 12. septembra v Mokronogu razvili prapor gasilskega društva. Od predsednika krajevnega odbora Petra Deva je prapor sprejel v varstvo Rudi Bizjak, eden najmarljivejših gasilcev mokronoškega društva.

Zlati žeblički za prapor

pred več kot 80 leti Prapor so nabavili s pomočjo spevkov občanov, kar je označen z zlatimi in srebrnimi žeblički na njegovem drogu. Ob tej priložnosti je spregovoril gasilec predsednik občinske gasilske zveze, tovariš Japelj Najboljše gasilce so nagradili z diploмами.

TREBANJSKE IVERI

■ SVOJEVRSTNO OTVORITEV so dočakali Trebanjci ob letošnjem občinskem prazniku. Gre za nedograjena bloka, ki pa sta že toliko od tal (s strehama vred), da so lahko v enem priredili veselic. Zlobni jeziki trdijo, da se ne ve zakaj veselica prav tu; ali res niso mogli najti drugega prostora za veselje, ali pa so pridelitelji s tem namignili, da bi radi že skoraj dočakali tudi pravo (razveseljevo) otvoritev zgradb, ki so ju nedavno nehali dograjevati zaradi pomanjkanja sredstev. — Med abstinenti alkohola kroji govorice o nočnem tekmovalstvu v razbijanju kozarcev v nekem treb. lokal. Rezultat je bil menda tako razveseljiv, da so se zadovoljevalci čudne strasti, ki so bili ta večer zelo v formi, pozabili zmeniti, koliko je treba plačati za razbito steklenino. — Zelo pohvalno pa govore o aktivu ZMS, ki je ob prazniku okrasil park z baklami, pripravil sceno za akademijo in prireditev v kulturnem domu ter opravi več koristnih del — kajpada prostovoljno in brezplačno.

■ UGODNA LEGA ob avtomobilski cesti Trebnjem goste kar sama ponuja. Gostje v glavnem tudi ne odhajajo razočarani. Težje je tistim, ki se pripeljejo z avtobusi, zakaj Trebnje, kakor je privlačno in gostoljubno, še zdaj nima primernega avtobusnega voznega reda. Primeren avtobusni vozni red so naročili in bo ve-

DOPISUJTE
V DOLENJSKI LIST!

Konferenca ZMS o reformi in poplavljenicah

Septembra in oktobra bodo v trebanjski občini letne konference aktivov ZMS. Pogovarjali se bodo o dosežanjem delu in nalogah, o podjetjih predvsem o storilnosti, disciplini, odkrivanju notranjih rezerv in po dobrem skratka o reformi. Odločili se bodo tudi, kako se vključiti v akcijo za pomoč poplavljenecem, ki jo organizirajo družbeno politične organizacije. Za poplavljenec bodo zbirali denar, obleke, živila, brizgalice. Na letnih konferencah bodo mladi izvolili tudi delegate, ki se bodo udeležili občinske konference ZMS ob koncu oktobra.

Tatovi ne počivajo

7. septembra je neznanec vlomil v stanovanje Viktorja Zaplatarja v Mokronogu in odnesel več kosov obleke. Storilec se je pojavil podnevi, ko ni bilo nikogar v stanovanju. Nekaj ur kasneje je tudi Leopold Žužek z Vrha pri Trebelnem opazil, da je imel tatu v hiši. Medtem ko ga ni bilo doma, je neznanec odnesel za 35.000 dinarjev raznih predmetov.

10. septembra se je zmikav pojavil v Cerovcu, kjer je iz stanovanja Antona Pluta odnesel dve uri in nekaj denarja. Isti storilec je verjetno izropal tudi hlebo Jožeta Ivaniča v Omoti, iz katere je odnesel 30.000 dinarjev. Kmalu zatem je bil vlomilec v gosteh še pri Ivančevem sovaščanu Vincencu Mahneriču, katerega mu je odnesel uro.

Razširjajte domači
pokrajinski tednik
DOLENJSKI LIST!

Prihodnje leto samo za izvoz

78-letni kolektiv obrata v Trebnjem je imel v prvem polletju samo 122 bolniških dni, čeprav so delavci in delavke z okoliških kmetij — Prihodnje leto bodo delali samo za izvoz, ker si na ta način najlaže zagotovijo vse potrebne surovine — Precej nepotrebnih nevšečnosti pri carinjenju surovin in izdelkov, ki zavlačujejo dobave, tuji kupci pa so glede dogovorjenih dobavnih rokov zelo natančni.

V trebanjskem obratu MODNIH OBLACIL iz Ljubljane bodo povišali osebne dohodke zaradi podražitve življenjskih stroškov šele s 1. septembrom, ko bodo prejeli osebne dohodke za avgust. Samoupravni organi MODNA OBLACILA so se odločili, da jih bodo povišali za 30 odst. konfekcijskim delavcem in onim na režijskih delovnih mestih, ki zaslužijo najmanj, onim, ki zaslužijo največ, pa za 10 odst. Povišanje bo upoštevalo dejanski prispevek članov kolektiva, ker se bo za določeni odstotek povečal po učinku ugotovljeni osebni dohodek vsakogar.

Proizvodnja je v obratu stekla šele letos, toda že takoj v začetku so se z zaposlenimi veliko pogovarjali o pogojih dela. Večina delavcev in delavk je iz okoliških

TREBANJSKE NOVICE

vasi. Konfekcijska stroka zahteva spočite in spretnosti roke, katerim težaško kmečko delo zelo škoduje. Resni pogovori o tem in opozarjanja so dosegli namen: v prvem polletju letos je bilo v kolektivu v bolniški vsega 23 ljudi, ki so povzročili 122 bolniških dni, obrat pa je bil na ta račun prikrajšan za 878 tisoč dni narodnega dohodka. Kolektiv je nemalo ponosen na to, da ima med vsemi obrati MODNIH OB-

LACIL najmanj bolniških dni, čeprav je med zaposlenimi prav tu največ ljudi s kmetov.

Tekstilna konfekcija zelo težko najde na domačem tržišču surovine, ki jih potrebuje. Vrhne blago se še ne kako dobi, nakup pa se zelo rad ustavi ob raznih podlogah, lepilih, ki jih tudi v oblačilni konfekciji vse bolj uporabljajo, in ob gumbih, sponkah, boljsem sukancu ter podobnem. Na tujih tržiščih je povpraševanje po konfekcijskih izdelkih zelo veliko, tuji kupci pa našim podjetjem zagotovijo vse potrebne surovine in krov. Zagledelj so se pri MODNIH OBLACILIH odločili za izvoz in obrat v Trebnjem bo prihodnje leto delal samo moške suknjiče za Zahodno Nemčijo. Vse potrebne surovine za to imajo že zagotovljene.

Zdaj se na izvoz pripravljajo in že delajo moške suknje za kupce v Zahodni Nemčiji. Ob takšnem izvozu je veliko manj težav z obratnimi sredstvi, čeprav jim povzroča precej nepotrebnih nevšečnosti carina. Tuji kupci so pri dobavnih rokih zelo natančni, carina pa nemalokrat zavleče uvoz surovin z nepotrebnimi formalnostmi in na enak način ovira hitrejšo dobavo izgotovljenih izdelkov kupcem v zamejstvu. MODNA OBLACILA zagledelj brez svoje krivde večkrat plačujejo penale, ki gredo iz delavčevega žepa. V trebanjskem obratu obli-

skovalcu ne morejo postreči z natančnejšimi podatki o tem, koliko ustvarjajo, kakšni so njihovi proizvodni stroški in s podobnim, ker je bil notranji obračun doslej centraliziran. Po sklepu CDS pa so zdaj nastavili obratovno knjigovodstvo, ki bo stroške obračunavalo ločeno po obratih. Upamo torej lahko, da bodo kdaj drugič lahko povedali še kaj več tudi o tem.

Enaist ali devet manj?

Odborniki mokronoške trebelanskega območja so protestirali ob predvideni ukinitvi krajevnega urada na Trebelnem, ker po njihovem mnenju z ukinitvijo delovnega mesta, za katerega je zainteresiranih nad 1600 občanov, občina ne bo odkrila pomembnih notranjih rezerv. Na spisku predvidenih za ukinitve je tudi krajevni urad v Veliki Loki. Skupščina bo znova razpravljala o tem, ali sta omenjena urada še potrebna ali morda kaže najti sporazumno rešitev, pa ko da b njuna šefa dobila dodatno zaposlitev. Sprejet pa je bil načelni sklep o postopni odpravi nekaterih delovnih mest v samih občinskih upravi Trebnja, kar se ni znano, ali bo od občinskega proračuna živelo manj ali 9 ljudi.

„LISCA“ na pragu drugega desetletja

Pridobili so 1.500 kvadratnih metrov delovnih površin — V novem obratu bo prostora za 400 delavk — V minutah so odkrivali dragocene rezerve — Merila za kakovost in čas izdelave so izenačena pri izdelkih za domače in tuje tržišče

V pravkar dograjenih prostorih konfekcije LISCA v Sevnici se je v soboto, 11. septembra, zbralo na slavo blizu 700 ljudi iz vrst kolektiva in njihovih družin. Hkrati z desetletnico obstoja podjetja so praznovali tudi otvoritev novega posloja, v katerem bodo lahko zaposlili še 400 delavk. Gradnja jih je veljala okrog 100 milijonov din.

SEVNIŠKI VESTNIK

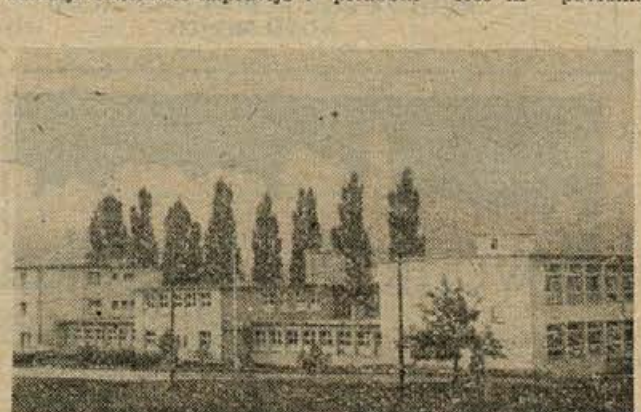
Na pragu drugega desetletja so prikazali razvojno pot podjetja z razstavo modelov za deset let nazaj. V tem obdobju so dosegli resnično velik napredek, na poti do njega pa so se člani kolektiva vsak dan spoprijemali s časom in kvaliteto. Predstavljamo vam nekatere izmed njih, ki bodo v naslednjih vrsticah spregovorili po nekaj besed o svojem podjetju:

● Dora Božičeva iz tehničnega vodstva: »LISCA je zrasla iz majhne obrtne delavnice s tremi zaposlenimi. Ze od vsega začetka smo izdelovali kravate in modrčke, naš delovni prostor pa je imel površino 25 m. Hitro je postal pretesen in leta 1958. smo začeli graditi nov obrat. Te dni smo končali tretjo

etapo in s tem znatno povečali obseg podjetja. V vseh obratih je zdaj zaposlenih že 618 ljudi. Okrog 300 žensk šiva za nas tudi na domu. Te zunanje sodelavke napravijo v

mi, ki jih bodo potem posredovale še ostalim članicam kolektiva.

● Edi Zbogar, tehnični vodja: »Z novim obratom smo pridobili 1500 m² površin.

naših normah delo za 150 redno zaposlenih.

● Franci Ogorevc, šef komercialne: »Naš največji napredek je v tem, da smo uveljavili mednarodne norme. Merila za kakovost in čas izdelave smo izenačili pri izdelkih za domačo in tujo proizvodnjo. Pri nekaterih modelih smo skrajšali izdelovalni čas celo na polovico. V minutah smo odkrivali dragoce. ne rezerve.

Naša želja je, da bi imele delavke čimveč prakse in znanja. S poslovnim partnerjem v Zahodni Nemčiji smo se dogovorili, da bomo še letos poslali tja na priučitev in prakso 50 naših delavk. Po dveh letih se bodo vrnile k nam z bogatimi izkušnjami.

Rad bi videl, da bi jih lahko čimprej opremili. Stroje bomo morali nabavljati postopoma. Vse je odvisno od tega, koliko bomo imeli na

Letošnji hmelj odličen

S kakovostjo hmelja so letos v sevnjski kmetijski za drugi zelo zadovoljni. Pravijo, da je odlična, čeprav letina ni bila ravno najboljša. Ocenjujejo, da so na enem hektaru površine pridelali okoli 1.300 kg hmelja. Starih nasadov imajo 30 ha, novih pa 20 ha. Mlajši so šele začeli roditi, zato je bil pridelek nekoliko skromnejši.

Pridelek je bil majhen zlasti v nasadih v Sentjanžu. Verjetno je vplivalo na to škropljenje s simazinom, ki je namenjen za zatiranje plevela. Vse kaže, da je to pustilo posledice tudi na hmeljevih trtah, ki rastejo tam na dokaj težkih tleh. V drugi pravijo, da letošnji izkupiček za hmelj ne bo ravno majhen in da bodo lahko precej pridobili na račun kakovosti.

Kako se počutijo učenci v gospodarstvu

Zavod za zaposlovanje delavcev v Novem mestu je v lanskem šolskem letu izvedel med učenci v gospodarstvu anketo z namenom, da bi ugotovili, ali so zadovoljni z izbranim poklicem, poiskali pa bi tudi vzroke morebitne nezadovoljstva.

Anketiranih je bilo 276 učencev, od teh 182 fantov in 97 deklet. Anketirali smo avtomehanike, kovinarje, trgovce, gostince in šivilje. Navajamo nekaj podatkov:

Na vprašanje: Ce bi se enkrat izbral poklic, ali bi izbral istega? — je z »da« odgovorilo 53 odstotkov učencev, z »ne« pa 47 odstotkov. To se pravi, da je nekaj

manj kot polovica učencev nezadovoljnih z izbranim poklicem. Če pogledamo po strokah, je največ nezadovoljnih med šiviljami in gostinci, najmanj pa med trgovci in avtomehaniki. Kje so vzroki? Prvi vzrok je že pri sami izbiri. Tisti, ki so šli v poklic zato, ker jih je najbolj zanimal, so v 79 odstotkih odgovorili, da so zadovoljni, tisti, ki pa niso dobili mesta za poklic, ki jih je najbolj zanimal, so zadovoljni le v 41 odstotkih. Toda to ni mogoče vsakemu uresničiti. V današnji dobi bi skoraj vsi fantje radi postal avtomehaniki, a teh ne potrebujemo toliko. Zato so nekateri morali v druge poklice. Drugi vzrok nezadovoljstva je nepoznavanje dela v poklicu, ko se zanj odloča. Med tistimi, ki so poznali delo v poklicu, je 63 odstotkov zadovoljnih in 37 ne. Med tistimi pa, ki dela niso poznali, ko so se odločali za poklic, je 23 odstotkov zadovoljnih in 77 odstotkov ne. Na tem področju bo potrebno v prihodnje več napraviti. To je naloga osnovnih šol, ki je še premalo izvršena, čeprav opažamo iz leta v leto napredek.

Na žalost moramo še vedno govoriti o slabih odnosih, ki so tudi vzrok nezadovoljstva. Vzrok nezadovoljstva pa je tudi slabo organizirano praktično učenje učencev na delovnih mestih, ker se v prvi vrsti po delovnih organizacijah zanimajo za nemoteno proizvodnjo, izučitev pa je bolj postranska. Manjkajo

tudi inštruktorji v delovnih organizacijah, ki bi obvladali sodobne metode poučevanja praktičnega dela.

Ceprav večkrat govorimo, da so »vajenske nagrade« nizke, ni kakih večjih problemov. Večina učencev stanuje doma in imajo tople obroke hrane na dan dvakrat ali trikrat, le malo pa enkrat.

Pa še stanje vključevanja v uk v letošnjem letu: nekaj se jih je vključilo v uk v gostinstvo in k privatnikom. Nekaj se jih bo vpisalo v poklicno šolo, ki sprejema brez učnih pogodb in bo šola sama razporejala učence na prakso. S tem seveda odprade nagrade, možne pa so štipendije s strani delovnih organizacij. Nastal bo problem pri nekaterih otrocih delavskih družin, ki nimajo sredstev za vzdrževanje. Nekateri otroci, katerih starši pa imajo zemljo, bodo morali počasi sprevideti, da se da tudi na zemlji živeti.

A. Koce

Koloradarji na cesti

Koloradski hrošč se je po poljih okrog Dolenjskih Toplic zelo razmnožil, čeprav so ga kmetovalci pridno zatirali. Zlasti sedaj, ko so krompirišča pokosili in se hrošči seli drugam, je vsa asfaltna cesta od Dolenjskih Toplic proti Dol. Gradšču pokrita s trumami malih škodljivcev. Mnogo jih sicer pohodijo ljudje, vseh pa le ne morejo. Preostali se bodo zadržali v zemlji in spomladi spet delali škodo.

Pomoč nakažite na žiro račun 606-11-608-42!

Novomeški štab za pomoč poplavljenecem vas vabi, da prispevate, kolikor je v vaši moči, za tiste, ki so jih v naši državi prizadele letošnje katastrofalne poplave. Z akcijo zbiranja pomoči začnemo šele zdaj, ker so bili prebivalci v poletnih mesecih večji del na dopustih. Nabiralna akcija bo trajala do 15. decembra letos.

Prispevajte denarna sredstva, oblačila in živila, da boste vsaj malo ublažili škodo, ki so jo utrpeli družine na poplavljenih območjih! V podjetjih bodo zbiralne akcije vodile med člani sindikatov sindikalne podružnice, povsod drugod pa krajevni odbori RK. Jugoslovanski RK je založil posebne tiskane obrazce, ki so opremljeni z žigi in s tekočo številko. V te obrazce vpisujejo zbiralci tisto, kar kdo prispeva. Podjetja naj prispevajo kolikor morejo iz svojih skladov. O poteku akcije bodo vsak teden sproti poročali v Dolenjskem listu.

STAB ZA POMOČ POPLAVLJENCEM
NOVO MESTO

Novomeška kronika

■ NIKAKEGA DVOMA NI, da promet v mestu naglo narašča in da je zato vedno bolj nevarna otrokova pot v šolo. Kdor opazuje zjutraj ali popoldne, kako se otroci iz nižjih razredov osemletke zapodijo domov, se pravzaprav čudi, da ni prišlo že do večjih nesreč. Voznikom motornih vozil ne bi škodila opozorilna tabla SOLA v križišču pred tovarno obutve! Morda bi potem vsaj otrokom na ljuho previdneje vozili po Cesti herojev.

■ GOSPODINJAM ni všeč, da po 12. uri ob sobotah ne morejo kupiti več kokoš in piščancev v prodajalni kmetijske zadruge. Zaposlenih je veliko žena in nobena teh pred 12. uro ne more iz službe, tako so družine ob dobro nedeljsko kosilo. Očiščena perutnina je sicer na prodajni v zelenjavni trgovini, a pravijo, da imajo živo perjad raje.

■ TOVARNA ALPINA je žirov ureja na Cesti komandanta Stanečiča svojo prodajalno v prostorih, kjer je do nedavna uradovale občinski odbor RK. Pionir je že začel preurejati prostore za sodobno trgovino, vendar bo promet v času gradnje precej oviran. Najmanj 14 dni ali 3 tedne bo zaprt ploščni, tako bodo morali peči po še tako ozkem prometnem grlu hoditi.

■ po cestistih: Upajmo, da bodo z deli pohiteli, kolikor se le da!

■ PODPISI RAZNIH JANEZ-KOV IN MICK, zaljubljenih in razočaranih Trubadurjev in Dultinej, in druge nespodobne pripombe in čenče se prikazujejo dobremu očesu na steni spodnje ekspresne delikatese, kjer navadno poseda mladina in kramlja ob turški o stegobah življenja. Več jih je korajžno pripisalo, da so »dijaki te ali one šole, kar nekam čudno izzveni. Verjetno pa stena lokala ni namenjena za registracijo sestan-kov pubertetniško razpoložene mladosti, ki se med drugim tudi še ni navadila spoštovati družbenega imetja.

■ SPET JE BILO veliko razburjanja na ponedeljkovi tržnici zaradi visoke cene jaja. Kmetice so zahtevale zanje kar 75 din! Kdor jih ni res nujno potreboval, jih ni kupil. Krompir je veljal 90 din/kg, solata 250 din, paprika 250 din, paradižnik 220 din, pesa 160 din, zelje 80 din, karfiola 200 din, fi-žol 120 din, gobe 500 din, slive 180 din, bruske 200 din, jabolka 130 din.

■ GIBANJE PRERIVALSTVA — rodilo se: Vaska Ristovski iz Vrbovceve 11 — Bora, Marija Vesel s Kettejevega dvoreda — Andrej, Anica Švalger z Mestnih njiv blok 6 — deljico.

Malica in ekspres upadata

— Albinca, kavo pa sendvič!

— Nataša, hrenovko z zenfom in limonado!

Prodajalkam v novomeški spodnji delikatesi je dragocena vsaka minuta, celo vsak gib, če hočejo zadovoljiti stranke. Še pred mesecem dni je bil v tem lokalu velik drenj ob katerikoli uri dopoldne, medtem ko zadnje čase gost z lahkoto pride celo do sedeža.

Tovarišico Albinco Bratužovo smo vprašali, kje je temu vzrok. Morda se kaže reforma že v občanovi denarnici? Morda je povečana delovna disciplina v kolektivih?

— Ni videti, da bi se ukrepi reforme že poznali v žepih zasebnikov, saj iztržimo celo več kot prej, samo navala strank ni več. Iz podjetja hodi po malico eden za vse, medtem ko so prej hodili posamič.

— In se jim ni nikamor mudilo, ali ne? Pravijo, da so nekateri tudi večkrat med delovnim časom skočili na kavico in vsakič posedeli po ure ...

— O t — ne morem govoriti, saj smo prodajalke nameščene zato, da goste strežemo. Čim več jih je, tem raje vidimo in nas prav nič ne zanima, ali je kdo v lokalu v službenem času ali zasebno.

— Kolikokrat na dan pa prodajalke dopolne švignete po trgovinah?

— Me? Dostikrat je ura poldne, ko še nismo imele grižljaja v ustih, kaj šele da bi tekale okrog.

— Kot delovni človek ste torej na slabšem kakor v drugih kolektivih?

— Na to še nisem pomislila, a je res!

Kaže, da postajajo delovni pogoji v kolektivih in disciplina v času službe boljši, predvsem pa enaki za vse!

Tri udarništa, osem pohval

Enajst novomeških brigadirjev, ki so avgusta delali iz MDB SLOBODANA MACURE na savskem naspisu v Zagrebu, (na delovni akciji, ki se je imenovala SAVA 65.) se je odlično izkazalo. Trije so bili udarniki, ostali pa pohvaljeni. Kombinirana MDB je bivala v mladinskem naselju SEDEM SEKRETARJEV SKOJ.

Sindikati ne molčijo

Pred kratkim so bili v Novem mestu, Žužemberku, Sentjerneju in nekaterih drugih krajih novomeške občine sestanki s predsedniki sindikalnih podružnic. Pogovarjali so se o uresničevanju ukrepov v reformi in vlogi sindikalnih podružnic pri prilagajanju delovnih organizacij novim pogojem gospodarjenja. Hkrati so bili predsedniki podružnic obveščeni, da bo občni zbor ObSS v oktobru.

Stiska s šolskimi prostori v Dolenjskih Toplicah

Pred začetkom novega šolskega leta so v topliški šoli prečistili in prepletkali vse šolske sobe. Na splošno pa se razmere v tej stavbi, ki že 80 let stoji ob najbolj prometni cesti in ima le štiri učilnice, še ne bodo kmalu izboljšale. Sobica, v kateri je bila prej pisarna, služi zdaj za zasilni razred, dva razreda pa sta celo izven šolske stavbe in sploh brez stranišča. Čeprav se je o gradnji nove šole v Dol. Toplicah že mnogo razpravljalo, vse kaže da zanjo ni sredstev.

D. G.

Družbeni problemi na mladinskem rešetju

Predsedstvo CK ZMS je pred kratkim razpravljalo o pripravi in izvedbah letnih konferenc aktivov ZMS in občinskih organizacij. Vprašanja gospodarske reforme, priprave na II. konferenco ZMS, ki bo v marcu in VI. kongres Socialistične zveze zahtevajo, da z letnimi konferencami čimprej pričnemo. Sekretariat občinskega komiteja ZMS v Novem mestu je zato sklenil, da se morajo konference aktivov končati do 10. oktobra, medtem ko naj bi bila občinska konferenca do konca oktobra ali v začetku novembra.

Priobčujemo nekaj važnejših misli s seje sekretariata o vsebinski pripravi konferenc.

Konference naj se posvetijo razpravljanju in uresničevanju družbeno političnih nalog v gospodarski reformi. Pomenijo naj prispevek ZMS k sprejemanju konkretnih odločitev in reševanju nalog ter problemov delovnih organizacij in občin.

Vse bolj očitna je potreba po delovanju Zveze mladine kot organizacije, ki bo bolj ustrezala razvojni stopnji gospodarskega in družbenega razvoja. Mladinski aktiv mora obdelati tudi to vprašanje, kajti brez tega se ne da več graditi dela v organizaciji.

Potrebno je, da aktiv v letnih konferencah ugotovijo, v kolikšni meri je ZMS s se-

danjim profilom in sistemom delovanja že ustrezen instrument mladim v njihovem htenju po družbenem uveljavljanju. Zastavlja se vprašanje, kako delati, da bo organizacija odprta vsakemu mladincu.

So še druga vprašanja (zaposlovanje, vajensko vprašanje, stanovanjska politika itd.), ki jih bodo obravnavali na letnih konferencah mladinskih aktivov v novomeški občini.

UROS DULAR

Izšle so 'INFORMACIJE'

Občinski komitej ZMS v Novem mestu je začel izdajati ciklostirano glasilo INFORMACIJE. Prva (septembrska) številka je posvečena pripravi na letne konference aktivov ZMS, ki jih bodo izvedli v tem in prihodnjem mesecu. List prinaša poleg vestil še nekaj prispevkov, v katerih pisci razmišljajo o vlogi mladinske organizacije na splošno in še posebej o profilu ZMS, kakršen se zahteva v sedanji stopnji razvoja proizvodnih sredstev in odnosov. V kraških sestavkih prinaša INFORMACIJE še nekaj misli o mladim in reformi, o aktivih ZMS v delovnih organizacijah, v šolah in vaseh. V posebnem obvestilu na zadnjih straneh omenta glasila evidentiranje kandidatur za vodstva aktivov kot novo obliko kadrovanja v organizacijah ZMS. Na koncu prinaša glasilo poziv političnih organizacij za zbiranje pomoči poplavljenecem.

Zgorela hiša s hlevom

8. septembra zvečer se je vnelo in zgorelo stanovanjsko gospodarsko poslopje (hiša s hlevom) Mihaela Kuplenika na Vrhu blizu Otočca. Zgorelo je 1500 kg sena, prav toliko slame, krava in dva prašiča. Po grobi oceni vi je škoda za 700.000 dinarjev. Ugotovili so, da se je ogenj razširil iz pepela z žerjavico, ki je bil odložen na neprimernem in nezavarovanem mestu.

Črmošnjice: obnoviti gostišče!

Ze večkrat smo pisali o ne-higienskem gostišču v Črmošnjicah, ki res ni bilo primerno za goste v tem edinem zimsko-sportnem središču Dolenjske. Pred 14 dnevi je sanitarna inspekcija lokal vendarle zaprla, tako da ga bodo morali obnoviti. Lastnik gostišča, Planinsko društvo Črmošnjice, je z veliko težavo zbralo okoli 3 milijone dinar. Ta znesek bo

premal za vsa potrebna popravila, kljub temu bodo takoj začeli z delom. Uredili bodo nove sanitarije, namestili v gostinskem prostoru tla iz plastične mase, novo točilno mlzo, stene dobijo nov opaž itd.

Če ne prej, bo vsaj do nove zimске sezone prenovljeno gostišče odprto, tako da domačinom ne bo treba več zardevati pred gosti.

MIŠELOVKA

na

Karteljevem

Nedelja, 12. septembra 1965 ob 9.10.

In spet je zaskripalo, zacvililo, zaropotalo — na novomeškem odcepu pri Karteljevem...

Avstrijski Steyr fičko 600 D z registrsko tablico K-26885 je najprej zaplesal po asfaltu, podrl debel železen drog z okroglim prometnim znakom senosmeren promet, razbil belo-črno pisano opozorilno ograjo, se prevrnil na desno stran, drsel 30 metrov po asfaltu, trčil v obcestni kamen, se zakotalil 18 metrov globoko po nasipu in obstal pri treh skalah skoraj na dnu doline!

Ko se je ustavil, so se iz njega izkloščali vozniški Herbert Zwittering, ki je pred enim tednom praznoval svoj 24. rojstni dan, 38-letni sopotnik Herman Huster iz Neumarkta (Štajerska, Avstrija) in njegov dovedletni sinko Andrija, ki je sedel na zadnjem sedalu. Gospod Huster je odnesel manjšo bunko na čelu, sicer pa so ostali vsi trije nepoškodovani! (a avtomobilu je za kakšnih 400.000 din škoda. Avstrijci so se peljali v Črnomelj po Husterjevo ženo, ki je bila tam na obisku.

Voznik Zwittering je o nesreči pripovedoval:

Vozil sem s hitrostjo 80 kilometrov na uro in z isto hitrostjo zavil na odcep. Ko sem videl, da ne bom mogel zvožiti, sem začel zavirati. Začelo me je zanašati tako, da sem se prevrnil, drsel po cestišču in se kotil po nasipu do skale, kjer smo se ustavili...

Herbert Zwittering iz Sentjakoba pri Beljaku je po poklicu avtomobilni inženir. Vozniško dovoljenje mu je izdalo okrajno glavarstvo v Veit - GL (Sentvid ob Glini) v Avstriji. Na vožnji je bil popolnoma trezen. Povedal je, da je opozorilno signalizacijo prezrl...

NEVARNOST PASTI PRI KARTELJEVEM?

Najbolj pogostne so na tem kraju nesreče z osebnimi avtomobili. Nič koliko jih je že plesalo po odcepu in mnogi izmed njih so končali ta ples s hudimi poškodbami. Dva med njimi sta umrla.

Popolnoma očitno je, da je odcep nestrokovno in malomarno projektiran. Če prihajajoči avtomobil ne

zmanjša hitrosti res na 30 km/h, je vožnja tvegana — toliko bolj, kadar je cesta mokra, mastna ali celo poledenela.

Na razdalji 200 metrov je tik pred odcepom postavljene kar 5 prometnih znamenj — od teh dve opozorili na nevarnost: prvo (modra kvadratna tabla 60 x 60 cm z narisanim odcepom in 60 centimetrski rumenordeč krog za omejitev hitrosti na 30 km) po mednarodnih predpisih in drugo (belo-zarjavela tabla 140 x 100 cm) s slabo čitljivim napisom v slovenščini: OPOZORILO! — Odcep v Novo mesto! Vozni zelo počasi — in rdeče obrobjen krog — 30 km. To bi bilo za voznike volovskih vpreg in za branjevko s kosom na rami brez dvoma dovolj — avtomobilistu (še posebej tujemu turistu), ki pripelje z 80 ali več kilometri pred serijo tabel, pa je komaj mogoče ugotoviti, da ne gre za reklamo o lepotah Dolenjske, pač pa za resno opozorilo.

Ne bojmo se formata!

Primerna in učinkovita prometna signalizacija je bila na avtomobilski cesti postavljena samo zadnjič, ko so popravljali odsek med Otočcem in Kronovim, pa še tu se je dogajalo, da so vozniki podirali opozorilne znake. Najmanj hude (in prelete) krivi bi torej bilo, če bi na Karteljevem postavili vsaj primerno signalizacijo. Morda tabla s stranicami 250 x 250 cm z napisom NOVO MESTO, znakom za odcep in s krogom 30 km (premer najmanj 120 cm), namesto sedanjih sramežljivih krogec in trikotnikov bi morda s slo pomagal!

Vsako drugo signalizacijo je zaradi prometa, ki teče naprej proti Zagrebu, težko postavljati; taka, kakršna je zdaj, pa očitno ne zadostuje. Če predpisi ne zahtevajo učinkovitejših, so pač — slabi predpisi. To so tam, kjer imajo več avtomobilskih cest kot mi, že zdaj naj ugotovili in opozorilne table 4 x 3 m (pa tudi večje) so nekaj samoumevnega... Pri nas pa raje tvegamo življenje in milijone, namesto da bi žrtvovali nekaj tisočakov!

Izgovor: naša cesta je skromnejših dimenzij — je jalov. Pri isti najvišji dovoljeni hitrosti imajo velike av-

Na odcepu s ceste Ljubljana-Zagreb pri Karteljevem se je samo od 2. do 12. septembra letos pripetilo 8 prometnih nesreč — tudi po dve in enkrat celo tri na isti dan — Cestar Franc Novak pravi: »Vsak dan popravljamo polomljene opozorilne ograje na odcepu in pobiram prometne znake, ki jih zbijejo v grmovje...! Vsaj jamo na levi strani odcepa bi lahko zasuli z zemljo!«

Avtomobilska cesta je zdaj po pomenu samo »javna cesta I. reda«, po namenu pa še vedno avtomobilska z vsemi elementi takega prometa!

tomobilске ceste več pasov (večjo propustnost), manj krivin in zato zahtevajo od voznika mnogo manj zbranosti kot naša.

ZAKAJ AVTOMOBILSKA CESTA NI VEČ AVTOMOBILSKA CESTA?

Samo s signalizacijo, pa problem še zdaleč ne bo rešen. Ne le karteljevski, noben priključek na cesti Ljubljana-Zagreb ni izpeljan tako, da bi zagotavljal varno vožnjo. Odcep z avtomobilске ceste mora biti tako blag, da za vožnjo vanj ni treba zavirati (vsaj 150 m bi moral teči vzporedno s cesto), za vključevanje v promet na cesti pa bi prihajajoči avtomobil moral že na priključku dobiti primeren hitrost. Zdar morajo prometni miličniki nemalokrat posredovati, ker vstopajoči vozniki ne precejajo hitrosti vozila, ki se bliža priključku na avtomobilski cesti in grobo izsiljujejo prednost.

In kakšni so načrti za Karteljevo?

Tu se je z novimi predpisi o kategorizaciji cest marsikaj spremenilo: 1. avtomobilska cesta Ljubljana-Zagreb-Beograd izgubi ta naziv in postane javna cesta prvega reda (I/1), rezervirana za promet z motornimi vozili — v veljavi pa ostanejo vsi prometni predpisi, ki so na njej veljali prej. Ostane tudi njen mednarodni status in oznaka E-94. (Prava avtomobilska cesta mora imeti vsaj dva pasova v eni smeri in ustrezno izvedene priključke.)

2. cesta prvega reda čez Gorjance (I/13), prej začeta nekje v Srbiji in na kateri se je zadnji kilometer iztekel v Zabji vasi, postane zdaj javna cesta prvega reda I/4, prvi kilometer pa se začne — na odcepu na Kar-

teljevem! (potem teče skozi Metliko — Karlovac — Banja Luka — Valjevo — Arandjelovac in se pri Rači spet priključi I/1).

V Karteljevem je torej stikališče dveh velikih državni cest prvega reda — priključek pa popolnoma nemogoč! Na Cestnem podjetju v Novem mestu pravijo, da imajo dva načrta: po prvem naj bi na Karteljevem zgradili fiksni priključek, ki bi stal blizu 150 milijonov dinarjev, po drugem (urbanističnem) pa naj bi Novo mesto imelo en sam priključek nekje med obema sedanjima. Denarja pa nimajo za nobenega!

Povprašali smo tudi na Medobčinski zavarovalnici, če se morda ne bi izplačalo kaj prispevati za ureditev tega priključka, saj je na Karteljevem bilo že najmanj za 15 milijonov din škoda. Vendar novomeška zavarovalnica vrača škodo samo tistim, ki so zavarovani pri njej — torej domačinom. Ti pa Karteljevo dobro poznajo in vozijo v odcep previdno.

Največ nesreč imajo vozniki iz drugih krajev in drugih držav — pritegniti bi bilo treba predvsem njihove zavarovalnice, ko se bodo zbirala sredstva za gradnjo novega priključka pravilo na novomeški zavarovalnici.

Kaže torej, da bo vse, kar se da narediti, samo boljše signalizacija. Pa poskusimo vsaj to! Mišelovka na Karteljevem je še vedno odprta... MARJAN MOSKON

Voz na cesti brez luči

Na cesti pri Dobravi se je motorist Ivan Bregar iz Sentjerneja 13. septembra zvečer zaletel v poln voz sena, ki so ga vlekli konji Antona Jordana iz Mihovce. Jordanova vredna ni bila predpisano opremljena z lučjo. Motorist, ki je pripeljal za vozom, je prepoznal opazil, da je cesta zasledena, trčil v voz in padel. Škoda je za blizu 100.000 dinarjev.

NESREČE

Osební avtomobil zapri pot motoristu

7. septembra popoldne sta v Zabji vsi trčila osební avto, ki ga je vozil Janko Popović, in motorist Vido Hren. Motorist je pripeljal s križišča pred IMV, osební avto pa z desne stranske ceste ter zaprl pot. Zaradi prekratke zavorne razdalje se je motorist zadel v osební avto. Škoda cenijo na 80.000 dinarjev.

Vinjen v kamniti usek

Franc Dragman iz Bršlina je 9. septembra potoval z osebnim avtomobilom po avtomobilski cesti proti Novemu mestu, pri Ponikvah pa je zapeljal na desno in treščil v kamniti usek. Negotovi vozniki je botroval tudi alkohol. Gmotno škodo cenijo na 150.000 dinarjev.

Mopedist podrl dijaka

Na Glavnem trgu v Novem mestu je mopedist Roman Dovjak 10. septembra popoldne podrl Tomaža Petriča, dijaka ESS, ki je s kolesom prečkal cesto.

Rečan izsiljeval prednost

Na priključku avtomobilске ceste pri Drnovem sta 10. septembra popoldne trčila osební avto, ki ga je vozil Sándor Sipos z Reke in tovornjak, s katerim je potoval Anton Pavlič. Do nesreče je prišlo, ko je Sipos izsiljeval prednost. Lažje je bil poškodovan Siposov sopotnik Milan Blažević.

Pijan in brez izpita vozil tovornjak

Cmb A. BAO-Jelldsooga Zab-he Alojz Kotar iz Pristave je 12. septembra dovolil Frideriku Kužniku, da je v Mirni peči vozil njegov tovornjak. Kužnik, ki je bil pijan in brez voznškega dovoljenja, se je ob 10.30 zaletel v hišo in jo rahlo poškodoval. Gmotne škoda je za kakšnih 60 tisočakov.

Motorist in sopotnik v bolnišnici

12. septembra ob 17.45 sta se na nepreglednem cestnem ovinku v Dol. Sušicah zaletela osební avto in motor. Motorist Pavel Okleščen iz Uršnih Sel se je s sopotnikom peljal precej hitro proti Dolenjskim Toplicam. Na nepreglednem ovinku je vozil po levi strani, ko je nenadoma prišel naproti pravilno po desni strani osební avto, ki ga je vozil Franc Gorše iz Ljubljane. Motorist se je zaletel v avto, s sopotnikom sta padla na cesto in so ju ranjena odpeljali v bolnišnico. Škoda na vozilih cenijo na 380.000 dinarjev.

POJASNILA K NESREČAM

Pri komisijskem pregledu poročil o nekaterih prometnih nesrečah, ki smo jih opisali v zadnjih številkah našega tednika, smo ugotovili nekaj nejasnosti, ki jih tokrat popravljamo, oziroma vesti dopolnjujemo. Tako je vesti, objavljeni 2. septembra pod naslovom »Motorist v mavcu« potrebno dodati, da je prišlo med Tribučmi in Bojanci do nesreče tudi zato, ker je motorist Miro Skube pripeljal po levi strani cestišča. Dopolnjujemo vest »Čikcak...« pa v nesrečo, da se je 29. avgusta pri Medvedjeku v osební avto Franca Vorka zaletel Ceznov avto, ko se je vrnil med avto in vovkovo vozilo. Vest »Neuspešno prehitavanje«, objavljena 9. septembra, pa bi se morala glasila, da se je v osební avto Antona Križa zaletel dostavni avto Toneta Marlina, ne pa obratno. Tudi škoda je manjša, ni pa zanjo točnih podatkov.

Tako je zvečer ob devetih štel mestni stražnik Bojec svojo kompanijo bojevitih, s strahovitimi sulicami oboroženih mož, ki je stala pred majhno leseno hišo nedaleč od vrta, ki je bil za vrtom mestnega sodnika. Bojec je bil dvakrat nižji mož kakor njegovo orožje, že precej prileten in grozovito suh. Tudi njegovi tovariši ali podložniki, kakor bi se morčbiti bolj pravilno govorilo, kajti Bojcu je bila danes velika oblast dana, da je zapovedoval svojim neustrašljivim organom mestne varnosti in mirnega spanca, tudi ti so bili precej sestradani na videz razen gospoda Sušnje, ki je bil — nezvest svojemu vse časti vrednemu imenu — vkljub svoji grbasti postavi vendarle bolj obširen čez trebuh, baje zato, ker ni bil oženjen in je grozno rad jedel.

»Vsi smo, samo Podplatnika ni!« prvi Pirh.

»Pa zakaj ga ni, vprašam jaz!« pravi Bojc s svojim veljavnim glasom. »Ali ne ve, da ga bom jaz zatožil jutri zjutraj pri gosposki? Zakaj tega ne ve? Kaj bi pa bilo, če pride pet tatov, roparjev, razbojnikov ali hudodelcev? Jaz vprašam, kaj bi bilo, ko smo mi samo štirje?«

»Podplatnik je dejal, da ga zobje bole in njegova babica je bolna,« odgovori Pirh.

»Marsikoga bi zobje boleli in marsikje kdo bi ostal pri babici doma. Jaz si ga bom zaznamoval. Ali kaj, če jih pet pride ali pa šest?«

»Vpitje bomo naredili, da bodo ljudje na okna in na vrata prihajali, pa vsi zbeže,« pravi Kolček.

»Dobro si govoril, Kolček! Vpitje, da vpitje! Ali jaz ga bom zaznamoval! — Kaj je tvoja dolžnost, Kolček? Kaj boš storil, če boš koga videl?«

»Povprašal ga bom: »Kdo si?« in če ni dobro odgovoril, uklenil ga bom,« odgovori Kolček.

»In če ti bo utekel?«

»Ujel ga bom!«

»Dobro si povedal! Ti, Kolček, in ti Sušnja, ostane-ta tukaj okrog in varujeta. Midva greva za nekaj hiš naprej in bova tam okoli Grniščakove hiše stra-

JOSIP JURČIČ Hei mestnega sodnika

žila. Ko bi kaj zgodilo se, zavpijta: »He! ho!« in brž sva midva tukaj; če midva zaključeva, »He! ho!« pa vidi pritecita.

Pó tem zbornem in podučljivem razgovoru se razido.

Koljak pa je bil Bojec s Pirhom odšel, začneta se Kolček in Sušnja posvetovati, kam bi se dalo malo nasloniti, da bi bila noč krajša. Kolček je hotel, da bi se za sodnikovim vrtom malo razkoračil v travo in malo zadremal, ali Sušnja je dejal, da bi tam utegnila kaka kačja zver prilesti in se človeku še v usta skobacati, kar bi imelo zle nastopke, kakor so: pljuvanje, gnus do jedi itd. Tako sta tedaj hrabra stražnika sklenila, da ni na svetu boljšega, kot uleči se na klopec pri bližnji hiši, ravno nasproti sodnikovega vrta.

Kolček je komaj ležal in je že po debelo hrkal in spal. Sušnja pa iz dveh razlogov ni mogel zadremati, prvič, ker je bila klopa, na katero se je bil razpoložil, malo preozka za njegov obili životek in se je moral vedno z rokami za rob držati, da ne bi v sanjah pal na tla, drugič pa je bilo to ležišče malo pretrdo zanj. Ko je tedaj mož videl, da iz spanja ne bo nič, sklonil se je toliko pokonci, da je sedel. Kaka dva pota je prav nevoščljivo pogledal svojega tovariša Kolčka in si mislil: »Zakaj ta lahko spi, jaz pa ne?« Ali kakor za tolažbo mu je na um prišlo, da ima nekaj za v usta — ne sicer tobačne pipe, kajti te niso še Ljubljancem našega časa poznali, ampak — tolsto klobasico. To tedaj mož tiho iz žepa izvleče in ravno tako skrbno četrto odgrizne, da se ne bi tovariš

zbudil, kajti potem bi mu moral po spodobnosti nekaj za pokušnjo dati; ta lastnost pa Sušnji ni bila nič posebno priljubljena. Ne smemo pa menda tudi pozabiti, da je sulico vedno med kolena tiščal, in, kadar je sapa močno zašumela, je strahoma jenjal zvečiti, če je tudi polno imel založeno, ter tako dolgo poslušal, da je vedel, da ni nič. Nekateri potemtakem povedo, da tudi zavoljo tega ni mogel spati, ker ga je bilo malo strah. Mi ne vemo, kako je ta reč.

Kaj je Sušnja naenkrat začel strmeti tja ob sodnikovem vrtu in zakaj je zadnji kos klobase hitro pogoltnil, da bi se bil skoro zadavil?

Videl je tropo mož v plaših prihajati. Bilo jih je — eden, dva, pet jih je! O je! In ves živ je začel Kolčka v noče drezati in buditi ga.

»Kolček! Vstani, brž vstani! Kolček!«

Ali Kolček je grdo zarenčal v spanju in ni hotel tako dober biti, da bi vstal. Še bolj milo ga je jel prositi Sušnja in naposled je vendarle Kolček vstal, obe roki je od sebe pomolil in se razpotegnil vprašaje:

»Kaj ti je pa? Kaj mi ne privoščiš urice spanca?«

»Poglej, poglej, tam doli! Pet jih pride, to niso meščanje. Kaj čeva?«

»Zavpijva, da bosta še onadva sem prišla,« pravi Kolček.

»O, zaboga nikar!« odgovori Sušnja. »Jaz sem slišal, da je enemu nekaj zaklepetalo kakor meč. In če vpijeva bodo naju le-ti prej slišali ko Bojec in Pirh in pobijejo naju do smrti. Jaz ju grem poklicati, ti pa tu čakaj!«

»Ti ne moreš teči, jaz grem, ti pa čakaj!«

Rekši, Kolček zbeži, Sušnjak pak se zmuza tja do vrat in se stisne ob njih, sulico pa dene ob sebi. Hotel je potrkati, da bi mu kdo prišel odpret, ali domislil se je, kaj, da v tej hiši stanuje samo žena, stara ko zemlja, s svojo gluho dekle. Tedaj ni bilo drugega pomočka ko vse svetnike in svetnice na pomaganje poklicati pa srce ohrabriti.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 17. sept. — Franciška
Sobota, 18. sept. — Irena
Nedelja, 19. sept. — Suzana
Ponedeljek, 20. sept. — Franc
Torek, 21. sept. — Matej
Sreda, 22. sept. — Mavricij
Četrtek, 23. sept. — Slavojka

ČESTITKA

Dragemu Stanetu Sutarju iz Orešja 11 pri Smarjeti želi za 34. rojstni dan vse najlepše, enako tudi sestri Slavici in ljubljani za njeni 25. rojstni dan — hvalečni brat Ljilje iz Orešja.

ZAHVALA

Nomesto venca na grob pokojnega Franca PAHULJE sta v znak hvalečnosti zakonca Borštnik iz Otočca podarila ZVEZI SLEPIH Novo mesto 4000 dinarjev. — Iskrena hvala!

ZVEZA SLEPIH Nova mesto

OPRAVIČILO

Opravičujem se Janezu Petriču iz Zgornje Gole, da beseda, ki sem jih izrekla 9. avgusta 1965. Neža Levstik, Podkanež 30.

MALI OGLASI

PRODAM hišo z vinogradom v Bojniki pri Trzinu. Slavica Kelc, Otavnik 15, Trzin.
PRODAM 15 m dolgo in 5 m široko osterle. Grica Franc, Jelše 5, Mirna peč.
PRODAM sadni mlin. Ločna 26, Novo mesto.
PRODAM skoraj nov televizijski sprejemnik RR Nis in anteno. Cena ugodna. Naslov v upravi lista (804).
PRODAM SPALNICO iz češnjavega lesa in žimnice z vložki. Oražem Ana, Costa herojev 15, Novo mesto.
PRODAM SOBNO POHISTVO. Jovič Dušan, Bršljin 42, vsak dan po 14 uri.

CENIK: vsak oglas do 10 besed — 900 din, vsaka nadaljnja beseda 100 din. Za naslov v upravi lista: približno 100 din — Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, ovrtnicah, zahvalah, preključih in podobnih objavah 20% popusta

PRODAM kuhinjsko pohištvo in električni štedilnik na dve plošči. Radovanovič, Bršljin 46, Novo mesto.

UGODNO PRODAM otroški voziček »Jadrana«. Naslov v upravi lista.

PRODAM italijanski otroški kombinirani voziček bele barve. Ogled vsak dan od 18.—19. ure. Ruch, Novo mesto, Zagrebška cesta, blok B.

ODDAM SOBNO. Fonček, Adamičeva 16, Novo mesto.

STIRICLANSKA DRUŽINA takoj sprejme gospodinjstvo pomočnico. Morović, Ragovska 7, Novo mesto. Oglasiti se od 10.—15. ure.

GOSPODINJSKO POMOČNICO — lahko začetnico, sprejem. Pokovec Marija, Ljubljana, Dalmatinova 8.

ZAMENJAM Fiat 1100-E (52—56) za betonsko železo. Krevelj Albin, mizar, Brezovica.

KRAVO MLEKARICO vzamem v rejo. Naslov v upravi lista.

PODPISANI Franc Gorenc, Vel. Brusnice 2, obveščam vse, da

prepovedujem hojo po njivi »Na Frenkome zaradi škode, ki jo bo tega upošteval, ga bom sodno preganjal.

INSTRUIRAM NEMSCINO za vse stopnje in angleščino za nižje razrede gimnazije in osemletko.

Naslov v upravi lista.

PRODAM polavtomatski motorni stroj za izdelavo cementne opeke. Koritnik Jože, Klanec 29, p. Komenda.

PRODAM kavč in omarico. Dillančeva 1. Ogled od 15.—18. ure.

DOBO OHRANJENO zimsko in jesensko obutev zamenjam v Novem mestu za dober jedilni krompir. Naslov v upravi lista.

ZDRAVILISCE ROGAŠKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolenega želodca, jeter in žolča ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško »Donata« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava!

V Novem mestu ga dobite pri Trgovskem podjetju HMEJLNİK

— telefon 21-129 in STANDARD

— telefon 21-158.

KINO

Brežice: 17. in 18. 9. ameriški film »Umor predsednika Kennedyja« — 19. in 20. 9. nemški barvni film »Med jastrebi« — 21. in 22. 9. sovjetski film »Brezpravna umetnica«.

Črnomelj: 17. in 19. 9. angleški film »Moj poslednji tangos« — 21. in 22. 9. nemški film »In to se imenuje življenje«.

Dol Toplice: 18. in 19. 9. ameriški film »Vrnitev v mesto«.

Pejce: 22. 9. francoski film »Vzgoja srca«.

Kočevje: »Jadrana«: 17. in 19. 9. italijanski film »Sulejman Veliki« — 20. in 21. 9. ruski film »Bitka na Volgi« — 22. in 23. 9. poljski film »Umor v tiskalnici«.

Kostanjevica: 19. 9. ameriški barvni film »Streljanje v Dodi Sili«.

Metlika: 18. in 19. 9. ameriški film »Krvnik iz Nevade« — 22. in 23. 9. nemški film »Satan mam z ljubeznijo«.

Mokronog: 18. in 19. 9. avstrijski barvni film »Pri črnem konjčku«.

Novo mesto »Krk«: 17. do 20. 9. domači film »Grenki del Reke« in ameriški barvni film »Prigode Toma in Jerryja« — 21. do 23. 9. italijanski film »Osem in pol«.

Predgrad: 19. 9. meksikanski film »Črni orek«.

Sodražica: 18. in 19. 9. domači film »Dvojni obroč«.

Mokronog: 18. in 19. 9. avstrijski barvni film »Pri črnem konjčku«.

Sevnica: 18. in 19. 9. ameriški film »Pri črnem konjčku« — 22. 9. francoski film »Prehod preko Rena«.

Ribnica na Doli: 18. in 19. 9. jugoslovanski film »Winnetou II«.

Stara cerkev: 18. in 19. 9. madžarski barvni film »Zlati človek«.

Straža: 18. in 19. 9. jugoslovanski film »Kozarac«.

Trebnje: 18. in 19. 9. nemški film »Flamkar«.

MATIČNI URAD KOSTANJEVICA

Julija in avgusta ni bilo rojstev. Poročili so se: Srpeč Andrej, trgovski pomočnik iz Zakota, in

Cunk Jožefa, uslužbenka iz Krškega; Zorko Martin, šofer iz Dobrave; Radković Karlo, zidar iz Sutne; in Kralj Matilda, kuharica iz Rake; Šmajdek Vid, šofer iz Vrha in Tršinar Antonija, uslužbenka iz Novega mesta; Zupančič Konrad, kmetijski inženir iz Kostanjevice; in Heroković Jožefa, delavka iz Kostanjevice. Umrli so: dr. Ivančević Ivo, upokojenec iz Kostanjevice, 90 let; Čučnik Uršula, učiteljica iz Orehovca, 87 let; Bizjak Alojz, kmetovalec iz Kostanjevice, 56 let.

Trebnje: 18. in 19. 9. nemški film »Flamkar«.

Stara cerkev: 18. in 19. 9. madžarski barvni film »Zlati človek«.

Straža: 18. in 19. 9. jugoslovanski film »Kozarac«.

Trebnje: 18. in 19. 9. nemški film »Flamkar«.

Trebnje: 18. in 19. 9. nemški film »Flamkar«.

MATIČNI URAD KAPELE

Avgrusta je bil zunaj bolnišnice rojen en deček. Umrli sta: Hotko Jožef, upokojenec iz Vrha, 78 let, in Šafer Jožefa, učiteljica iz Zupelca, 82 let.

PIONIR drugi v balinanju

V nedeljo je bil v Ljubljani mladinski balinarski turnir slovenskih ekip, vendar so se ga udeležile le ekipe iz Ljubljane ter dolenjski Pionir in Celulozar Krško.

Ker je sodelovalo le šest ekip, so tekmovali v dveh skupinah. V prvi skupini sta bili obe dolenjski ekipi in Partizan Vič. V prvi tekmi sta se srečali ekipi Pionir in Celulozar. Po boljši igri je zmagal Pionir 13:9. V drugi tekmi je bila ogorčena borba med Celulozajem in Partizanom Vič — rezultat 13:11 v korist Ljubljancev. V odločilni igri za prva skupine sta se srečala Par-

tizan Vič in Pionir. Tudi tokrat so novomeški mladinci igrali zelo zanesljivo in z zmago 13:8 postali zmagovalci skupine in prvi finalist.

V drugi skupini so bili sami ljubljanski klubi: državni prvak Polje, Zarja in Zaba. Zmagala oba nasprotnika, Polje celo s 13:5. Tako sta se pred koncem srečala Zaba in Pionir. Novomeški mladincem v tej zadnji igri ni šlo ter so gladko izgubili s 13:1. Osvojili so drugo mesto, kar je še vedno lep uspeh. Mladinci Celulozarija so osvojili peto do sedmo mesto. (en)

ELAN — Bela krajina 2 : 0

Zadnja trening tekma pred nastopi v prvem podveznem razredu NPL je prinesla zmago Novomeščanom. Z gol Belita in Stokanovića so novomeški nogometaši odpravili goste iz Črnomlja, tekmece v ligi. Rezultat 2:0 je realen, čeprav bi obe moštvi lahko dosegli še nekaj golov. Gostom

je to preprečil odlični Primc na голу Elana. Novomeščani pa so bili nekajkrat neiznajdljivi in prepočasni, ko se je bilo treba odločiti za strel. Mrzlik je dobro opravil svojo sodniško nalogo.

N. mesto — Kočevje 3 : 0

V prijateljski odbojarski tekmi so Novomeščani na Loki brez posebnih težav premagali drugoligaša iz Kočevja. Domači odbojkarji so zmagali 3:0 (12, 14, 13), kljub temu, da niso pokazali odlične igre. Romih je sodil dobro pred maloštevilnimi gledalci.

Zlota PZJ ne bo!

Zlota Početniške zveze Jugoslavije, ki je bil predviden v Dolenjskih Toplicah 18. in 19. septembra, ne bo zaradi pomanjkanja sredstev.

Karteljevska razglednica: gasilci so odveklji ponesrečenji avto...

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00 ure.

PETEK, 17. SEPTEMBRA: 8.05 Jutranji zabavni zvoki, 9.00 Pionirski tednik, 9.30 Slovenske narodne pesmi, 10.15 Vedri zvoki, 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Pesmi Cirila Regija in Brede Ščekove, 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Erik Elset: Nekaj mislevetov o pitju prasičev, 14.35 Bach v priredbah, 15.25 Zabavni intermezzo, 15.30 Pesmi borbe in dela, 17.05 Koncert po željah poslušalcev, 18.15 Revija slovenskih vokalnih solistov, ansamblov in orkestru, 18.45 Zabavne glasbe, 20.00 Lahka glasba, 21.00 Četrte ure z ansambлом Jožeta Privška, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih, 22.10 Za ljubitelje jazz.

SOBOTA, 18. SEPTEMBRA: 8.05 Domače pesmi in naspevi, 9.25 Slovenski skladatelji mladini, 9.40 Tuje pihalne godbe, 10.15 Pesmi in pesni narodov Jugoslavije, 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Odločki iz Smetanove opere »Dalibor«, 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Franc Čegnar: Kje pakiramo jabolka in hruške, 12.40 Prek sončnih dobav, 14.05 Lirične melodije, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Zabavni intermezzo, 15.30 Nastopa moški zbor »Zarja« Svobode center iz Trbovelj p. v. Jožeta Skrinjarja, 17.05 Gremo v kino, 18.15 Povekve tega tedna, 19.05 Glasbene razglednice, 20.00—22.00 Sobotni ve-

čer s plesom, 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 19. SEPTEMBRA: 7.15 Kaj pa ti vriskaš... 8.05 Mladinska radijska igra — Svetislav Ruškuc: Krava v stolpcih, 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši! — Anton Rus: Ob bodici meji, 10.20 Partizanske pesmi, 11.45 Nedeljska reportaža, 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Za našo vas, 13.45 Pred domačo hišo, 15.05 Vedri zvoki, 15.50 Kitara v ritmu, 16.00—19.00 Nedeljsko športno popoldne, 20.00 Mojstrske partiture: Claude Debussy: Preludij k Favovemu popoldnevju in Nokturni, 21.10 Melodije raznih narodov, 22.10 Godala v noči, 23.05 Igra plesni orkester RTV Ljubljana.

PONEDELJEK, 20. SEPTEMBRA: 8.05 Beneški fantje in kvintet Milana Vitka, 8.30 Pol ure z domačimi ansambli zabavne glasbe, 9.30 Concertino in sulta, 10.15 Priredbe ljudskih pesmi iz severne Hrvaške in iz Dalmacije Borisa Papandopola — poje Marcel Ostashevski, 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Alfred Cortal in Alexander Brailowsky igraja Chopina in Lissta, 12.30 Kmetijski nasveti — Ludvik Strobl: Letošnja proizvodnja sortnega semena v Sloveniji, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Zabavni intermezzo, 17.05 Koncert ob 17.05, 18.45 Novo v znanosti, 19.05 Glasbene razglednice, 20.45 Koncert komornega zbora RTV

Ljubljana, 22.10 S popevkami po svetu.

TOREK, 21. SEPTEMBRA: 8.05 Od melodije do melodije, 9.25 Pozdravi najmlajšim, 9.40 Zvoki iz studija 14, 10.15 Giuseppe Verdi: Odločki iz opere Moč usode, 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Petindvajset minut Gershwin — Igra Paul Whiteman s svojim certnim orkestrom, 12.30 Kmetijski nasveti — Julij Majer: Jesenski pregled čebel, 14.35 Robert Schumann v svoji solistični glasbi, 15.20 Zabavni intermezzo, 15.30 V torku na svidenje, 17.05 Koncert ob 17.05, 18.15 Slovenski vokalni solisti, ansambli in orkestri zabavnih melodij, 18.45 Na mednarodnih krišpotjih, 20.00 Majhen recital pianista Marijana Lipovška, 20.20 Radijska igra: Eugene O'Neill: O divjina, 22.10 Popevke se vrstijo.

SREDA, 22. SEPTEMBRA: 8.05 Zabavne melodije, 8.25 Naše pesmi in plesi, 9.00 Pisan svet pravljic in zgodb, 10.15 Tri pesmi Richarda Wagnerja zapoje mezzosopranistka Sonja Draksler, 10.30 Človek in zdravje, 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Iz Kozinove opere Ekvinočij, 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Stane Marovič: Vsi o govedoreji na Danskem, 14.35 Iz koncertov in simfonij, 15.20 Zabavni intermezzo, 15.30 Poje sindikalni zbor madžarskih gradbenikov, 17.05 Koncert ob 17.05, 18.15 iz fonoteke Radia Koper, 20.00 Engelbert Humperdinck: Janke in Metka, o pera v treh dejanjih, 22.10 Od popevke do popevke.

ČETRTEK, 23. SEPTEMBRA: 8.05 Domači peke-mele, 8.25 Zabavni zvoki, 9.25 Instrumentalne

skladbe za mladino, 10.15 Z našimi opernimi pevci, 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Opoldanski intermezzo z godali, 12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Albin Stritar: UREA v poljedelstvu, 14.05 Slovenski skladatelji v svojih skladbah, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Zabavni intermezzo, 15.30 Igrajo tuje pihalne godbe, 17.05 Koncert ob 17.05, 18.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu, 20.00 Četrto večer domačih pesmi in naspevov, 21.00 Lirika skozi čas: Charles Baudelaire, 22.10 Plesna glasba.

RADIO BREŽICE

PETEK, 17. SEPTEMBRA: 20.00—21.15 — Obvestila in glasbena oddaja Izbrali ste sami.

NEDELJA, 19. SEPTEMBRA: 10.20 — Poročila iz naše občine — Poročili z zadnje seje Obk ZK Brežice — Problematika gostinskega podjetja Brežice — Turistične vesti — Obnašaj se spodobno! Pogovori v družbi — Za naše kmetovalce: Hanko Vizjak: Preprečevanje tuberkuloze govedi — Domače vize vam igrajo Dobovskih pet in Brežički fantje — Magnetofonski zapis: Prevoz učencev na centralne šole, obiskali smo Arčiče, Globoko in Bizelsko — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored naših kinematografov, 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 21. SEPTEMBRA: 20.00 — Ne smemo pozabiti — Od torka do torka v brežičkem kinu — Športni komentar — Obvestila — Glasbena oddaja: Predvajamo vam operetne melodije.

Upravni odbor

KMETIJSKE ZADRUGE BREŽICE

razpisuje dve učni mesti

VAJENCEV mesarske stroke

Prošnji je treba priložiti spričevalo o dokončani osemletki, izpisek iz rojstne matične knjige, zdravniško spričevalo.

Prošnje je treba poslati najpozneje do 28. 9. 1965 na upravo kmetijske zadrage.

Po diplomii v smrt z avtom

Ko so ob zaključku lanskega šolskega leta dijaki Srednje kmetijske šole na Grmu oddali diplomske naloge, so hoteli ta dogodek praznovati. Eden izmed učencev, F. Z., se je od doma iz okolice Domžal pripeljal z avtom, zato so se zmenili za izlet v Žužemberk.

Okozi 13. ure so odšli iz Novega mesta F. Z. in 3 sopotniki, že ob 15.50 pa se je pri kamniolomu v Dvoru pripetila huda nesreča.

Avtomobil je začelo zanašati, ker se je praznila zadnja guma, voznik se ni znešel in avtomobil je zavozil čez desni rob cestišča, trčil v telefonski drog, nato se v kup gramoz, končno pa se je prevrnil. Sopotnik Franc Smalec je ob tem dobil tako hude te-

lesne poškodbe, da je že med prevozom v bolnišnico umrl. Vozniku avtomobila so odvzeli kri. Ugotovljeno je bilo, da je bilo v njej 1.20 promil alkohola, zaradi česar je bila nedvomno bistveno zmanjšana sposobnost za upravljanje vozila.

Okržno sodišče v Novem mestu je prisodilo F. Z. 6 mesecev zapora, pogojno za dve leti in odvzem voznškega dovoljenja za leto dni, medtem ko odškodninska pravda še teče na civilnem sodišču. Pri odmeri kazni so sodniki upoštevali kot olajšilne okoliščine to, da je voznik kaznivode dejanje odkrito priznal in njegovo mladostno neizkušenost, po drugi strani pa kot obtežilo okoliščino dejstvo, da je vozil vinjen.

S caravanom po tuja drva

Upokojeni F. R. iz okolice Novega mesta se je moral pred kratkim zagovarjati na občinskem sodišču v Novem mestu zaradi kaznivode dejanja male tatvine.

Nekoga večera v juniju sta ga logar in neki gozdni delavec videla, kako je ustavljal svoj Opel-Caravan pred skladiščno drvo, last GG Rahnova, odprl prtljajnik in začel vanj metati metrska polena. Logar je z mopedom lučjo posvetil v R. avtomobil, v tem trenutku pa ga je lastnik zaprl. Logar je nato še vprašal, čemu naklada tuja drva.

— Saj bodo tako segnila! Ni nobene škode, — je odvrnil last-

nik avtomobila. Logar je seveda zadevo prijavil.

Zanimivo, da je F. R. na razpravi povedal povsem drugače. Odločno je zavrnil tatvino in zatrjeval, da je šel na lov in ker je avtomobil ropotal, je naložil vanj eno metrsko poleno. Ko je naslednjega večera spet odšel loviti jазbeca, je naložil dve poleni, je rekel. Sodišče pa mu ni verjelo, ker sta obe priči videli, kako je nakladal drva in izbiral samo najlepša.

Kljub temu, da je F. R. drva že prej plačal, ga je sodišče obsodilo še na 20.000 dinarjev denarne kazni, če v enem mesecu ne plača, se mu denarna kazen spremeni v zaporno.

»Nameraval sem vrniti«

Je na razpravi pred okrožnim sodiščem v Novem mestu trdil L. T., ključavničar, ko se je moral zagovarjati zaradi tatvine denarja. Kot vodovodni instalater servisa bive stanovanjske skupnosti v Novem mestu je konec leta 1963 dostavil L. M. iz Mačkovega računa za opravljena dela. Takoj je dobil izplačanih 34.748 din, namenjenih servisu, vendar L. T. denarja ni oddal.

Kot dokaz, da si je prejeti denar samo izposodil, je navajal dejstvo, da je ves znesek letos konec maja v resnici vrnil. Ker je bilo to le nekaj dni pred obravnavo, svojih poštenih namenov s tem ni mogel dokazati.

Okrožno sodišče je L. T. obsodilo na 3 mesece zapora, pogojno za dobo dveh let.

Trčenje nad Lahinjo

Na mostu čez Lahinjo v Črnomlju se je 12. septembra mopedist Marjan Črnič zalezel v osebnem avtomobil, ki ga je naproti pripeljal Franc Kudelj.

Ko je cesto prečkal pes...

Josip Vimpolšek, Josip Holy in Belgijec Joseph Schotte so 12. septembra vsak v svojem avtomobilu v koloni vozili po avtomobilski cesti proti Zagrebu. Pri Ribnici se je pripeljal naproti v osebnem avtomobilu Slovenko Zorc iz Črnomlja. Tedaj je pred Zorčev avto skočil pes, vozilo pa je psa odbilo proti koloni. Vimpolšek je zavril, da ne bi povozil psa, Holy in Schotte, ki sta se peljala takoj za njegovim avtom, pa zavoljo prekratke razdalje nista utegnula zavreti. Prišlo je do veržnega trčenja med vozili v koloni, pri katerem je nastala gmožna škoda za kakšnih 1.050.000 dinarjev.

Mopedist v kolesarja z otrokom

Na cesti pri Lokvah v Črnomlju je mopedist Anton Šašek 13. septembra popoldne podrl kolesarja Janka Kosca s hčerko iz Lokey. Kolesar je vozil pravilno po desni, mopedist Šašek pa je nepravilno pripeljal naproti in zadel kolesarja. Pri padcu si je mopedist zlomil ključnico.

Prihodnji teden v našem listu:

- Nekaj števil in misli o likovni vzgoji v Posavju
- So obsojeni gostinci ali metliška črnina?
- Komaj smo začeli, so uspehi že tu!
- Še kako potrebno sodelovanje »sanitarnih« in »živilcev«!
- O, grenka, sladka čokolada...
- Kakšni so življenjski stroški?
- Predstavlja se vam Janez Novak

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Goličnik (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, France Griec, Miloj Jakopac, Marjan Moškon, Jožica Teppey in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 60 din — Letna naročnina 2000 din, polletna 1000 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo: 3750 din oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 006-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKAR: Časopisno podjetje DELO v Ljubljani.